

VÝROČNÁ SPRÁVA

2014

ANNUAL REPORT

Zoologická záhrada Bratislava
Slovenská republika

VÝROČNÁ SPRÁVA 2014

Annual Report 2014

OBSAH CONTENT

5	VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE GENERAL INFORMATION	65	SKRYTÝ ŽIVOT PANDEJ RODINKY THE HIDDEN LIFE OF RED PANDA FAMILY
6	PERSONÁLNE OBSADENIE PERSONNEL STAFF	68	DINOPARK DINOPARK
7	ČLENSTVO V ODBORNÝCH ORGANIZÁCIÁCH MEMBERSHIP IN SPECIALIZED ORGANIZATIONS	70	VÝSTAVBA, ÚDRŽBA AREÁLU ZOO A TVORBA ZELENÉ DEVELOPMENT, MAINTENANCE AND LANDSCAPING
8	Z POHĽADU RIADITEĽKY ZOO ZOO DIRECTOR'S VIEW	74	Z POHĽADU EKONÓMKY ECONOMIST'S VIEW
10	Z POHĽADU ZOOLOGA ZOOLOGIST'S VIEW	79	NAŠI PARTNERI OUR PARTNERS
28	Z POHĽADU KRMOVINÁRKY NUTRITIONIST'S VIEW	75	PRÍLOHA APPENDIX
34	Z POHĽADU VETERINÁRA VETERINARIAN'S VIEW	81	PREHĽAD POČTU ZVIERAT TOTAL STATUS OF ANIMALS
38	PRÁCA SNOV – FOTOGRAF V ZOO DREAM JOB – A PHOTOGRAPHER AT THE ZOO	82	STAVY ZVIERAT STATUS OF ANIMALS
42	VZDELÁVANIE A MARKETING EDUCATION AND MARKETING	102	PARTICIPÁCIA ZOO BRATISLAVA NA PROGRAMOCH EEP A ESB PARTICIPATION OF BRATISLAVA ZOO IN PROGRAMMES EEP AND ESB
56	O PÄT MINÚT DVANÁŠŤ – CELOSVETOVÝ APEL NA ZÁCHRANU NOSOROŽCOV AT THE ELEVENTH HOUR – A WORLDWIDE APPEAL TO SAVE RHINOS	104	DARCOVIA A SPONZORI DONORS AND SPONSORS
60	SPONZORING ZVIERAT ANIMAL SPONSORSHIP	106	NÁVŠTEVNOSŤ ATTENDANCE
62	WELFARE A TRÉNING ZUBROV WELFARE AND TRAINING OF EUROPEAN BISONS	108	PRÍJMY, NÁKLADY A ČERPANIE REVENUE, EXPENDITURE AND UTILIZATION

VŠEOBECNÉ INFORMÁCIE GENERAL INFORMATION

Adresa / Address	Zoologická záhrada Bratislava Mlynská dolina 842 27 Bratislava, Slovak Republic
Právna forma / Legal status	obecná príspevková organizácia Municipal Contributively Institution
Tel.	+421 2 60 10 21 11
Fax	+421 2 65 42 18 68
E-mail	zoo@zoobratislava.sk
Web	www.zoobratislava.sk
Zriaďovateľ Founded by	Hlavné mesto Slovenskej republiky Bratislava Bratislava, the Capital of the Slovak Republic
Primátor hl. m. SR Bratislavy Mayor of Bratislava	doc. RNDr. Milan Ftáčnik, CSc.
Námestníci primátora hl. m. SR Bratislavy Deputies of the Mayor of Bratislava	Ing. Viera Kimmerlingová, 1. námestníčka primátora Ján Budaj, námestník primátora Ing. Petra Nagyová Džerengová, námestníčka primátora
Vedúca oddelenia životného prostredia a mestskej zelene hl. m. SR Bratislavy Head of Environmental Section of Municipality of the Capital of the Slovak Republic, Bratislava	Ing. Katarína Prostejovská

PERSONÁLNE OBSADENIE PERSONNEL STAFF

Ing. Miloslava Šavelová	riaditeľka <i>Director</i>
Anna Zelenková	vedúca ekonomického oddelenia <i>Head of the Economical Department</i>
JUDr. Jozef Žák	vedúci hospodárskej správy <i>Head of the Technical Department</i>
Ing. Katarína Matejovičová	vedúca oddelenia vzdelávania a marketingu <i>Head of the Education and Marketing Department</i>
Mgr. Silvia Pirošková	vedúca zoologického oddelenia <i>Head of the Zoological Department</i>
RNDr. Martina Nemčeková	zoologička <i>Zoologist</i>
Ing. Róbert Kondrk	inšpektor chovu <i>Animal Husbandry Supervisor</i>
Mgr. Marína Adamová	zoologička / evidencia zvierat <i>Zoologist / Animal Registration</i>
Ing. Lýdia Mitterpachová	krmovinárka <i>Animal Nutritionist</i>
Mgr. Milena Sakačová	riadenie ľudských zdrojov <i>Human Resources</i>
Eva Matulová	vedúca ZOoshopu, archivárka, vnútorná kontrola <i>ZooShop Management, Archivist, and Internal Regulation</i>
Ing. Július Eliáš	investično – prevádzkový pracovník <i>Investment and Operating Manager</i>
Maroš Orlíček	vedúci údržby <i>Maintenance Manager</i>
Ostatní zamestnanci <i>Other staff members</i>	59
Spolu <i>Total</i>	72
MVDr. Zuzana Bartová MVDr. Andrej Barta	privátni veterinári <i>Private Veterinarians</i>

ČLENSTVO V ODBORNÝCH ORGANIZÁCIÁCH

MEMBERSHIP IN SPECIALIZED ORGANIZATIONS

Európska asociácia ZOO a akvárií
European Association of Zoos and Aquaria

Únia českých a slovenských zoologických záhrad
Union of Czech and Slovak Zoological Gardens

Medzinárodná asociácia vzdelávacích
pracovníkov zoologických záhrad
International Association of Zoo Educators

Medzinárodný druhový informačný systém
International Species Information System

Eurázijská regionálna asociácia zoologických
záhrad a akvárií
*Eurasian Regional Association of Zoological Parks
and Aquariums*

Z POHLĎADU RIADITEĽKY

ZOO DIRECTOR'S VIEW

Vážení priatelia,

opäť sa Vám dostáva do rúk správa, v ktorej bilancujeme, aký bol uplynulý rok v ZOO Bratislava. Aj v roku 2014 bola naša činnosť ovplyvnená veľmi zložitou finančnou situáciou nášho zriaďovateľa. Už štvrtý rok neboli pre hodnotené obdobie priznané žiadne prostriedky na budovanie a rozvoj.

Sústredili sme sa na zlepšenie chovných podmienok pre zvieratá, ako aj dopĺňanie a rozširovanie kolekcie zvierat. Prevažne svojpomocne sme opravovali a upravovali chovné zariadenia. Zamerali sme sa na genetickú obnovu chovných skupín či párov. Počet chovaných druhov sme zvýšili o deväť a počet jedincov o 197.

Mrzí nás, že po dôkladnom zhodnotení našich podmienok sme sa museli vzdať chovu niektorých chovateľsky i návštevnicky zaujímavých druhov zvierat, pre ktoré nemáme dlhodobu

Dear friends,

Again you hold in your hands the Annual Report documenting happenings in Bratislava Zoo in 2014. Our activities were affected by the very difficult financial situation of our founder. For the fourth year there were no financial means assigned for development of any kind in our organisation.

Our focus was aimed on improving husbandry conditions for animals, as well as expanding our animal collection. Mostly by ourselves, we repaired and managed enclosures and exhibitions. We focused on genetic renewal of breeding pairs and groups. The number of species was increased by nine and the number of specimens by 197.

We very much regret that after a thorough evaluation of our situation, we had to give up some species which were interesting from visitors'

vhodné podmienky, pričom obnova chovu bude viazaná na výstavbu nových chovných zariadení, spĺňajúcich požadované chovateľské štandardy, ako aj vzdelávacie a estetické kritériá s ohľadom na atraktivnosť expozícií pre návštevníkov.

V mesiaci august sme otvorili novú expozíciu pre domáce zvieratá pod názvom „Sedliacký dvor“.

Významnou skutočnosťou bolo zahájenie spolupráce s firmou Zoo Design Inc. za účelom aktualizácie generálneho plánu rozvoja ZOO Bratislava, ktorý bol spracovaný v roku 2002 a Mestským zastupiteľstvom hlavného mesta SR Bratislavy schválený v roku 2003. Výsledkom sú grafické analýzy, ilustrácie, sprievodná správa a výsledný plán, vrátane návrhu implementácie jednotlivých fáz rozvoja ZOO Bratislava.

V roku 2014 opätovne došlo k skvalitneniu marketingových aktivít, ako aj aktivít zameraných na enrichment zvierat, ekologickú výučbu a činnosť prírodovedného krúžku.

Za veľmi významnú skutočnosť pri hodnotení roku 2014 považujem zvýšenie návštevnosti oproti predchádzajúcemu obdobiu o viac ako 28 000 návštevníkov.

Záverom mi dovoľte vyjadriť poďakovanie nášmu zriaďovateľovi, ktorým je Hlavné mesto SR Bratislava a všetkým priaznivcom Zoologickej záhrady Bratislava. Bez ich pomoci a podpory by sme naše poslanie nemohli naplňovať. Moje osobné poďakovanie patrí všetkým kolegom ZOO Bratislava, predovšetkým oni sa zaslúžili o všetko dobré, čo bolo pre zvieratá a návštevníkov vykonané.

and also husbandry point of view, because conditions for their keeping were not adequate. Therefore, we need to build proper facilities which would meet the required standards of animal husbandry, as well as educational and aesthetic criteria with respect to the attractiveness of exhibitions to visitors.

In the month of August we opened a new exhibition for domestic animals called "Farmer's House". An important fact of 2014 was the launch of cooperation with Zoo Design Inc. to update the Bratislava Zoo General Development Plan, which was originally completed in 2002 and approved by the Municipal Council of the City of Bratislava in 2003. The results are graphical analyses, illustrations, accompanying report, and master plan, including a proposal for the implementation of the various phases of Bratislava Zoo development.

As each year, also in 2014 there was an improvement in marketing activities, environmental education, animal enrichment, and Natural Sciences Club.

A very important fact in the evaluation of 2014 I consider the increase of visitors' numbers by more than 28,000.

In conclusion, I would like to express my gratitude to our founder, the City of Bratislava, and all Bratislava Zoo fans and friends. Without their help and support we could not fulfil our mission. My personal 'Thank you' goes to all my Bratislava Zoo colleagues, because they first and foremost have the merit in creating all the positive things that were done for visitors and animals in 2014.

Ing. Miloslava Šavelová
riaditeľka / Director

Z POHLĎADU ZOOLOGA

ZOOLOGIST'S VIEW

Mgr. Silvia Pirošková

vedúca zoológického oddelenia / Head of the Zoological Department

V roku 2014 sme sa v rámci našich finančných možností venovali postupnému zlepšovaniu chovných podmienok pre zvieratá, ako aj dopĺňaniu a rozširovaniu kolekcie chovaných zvierat. Prevažne svojpomocne sme opravovali a upravovali chovné zariadenia s cieľom zvýšenia bezpečnosti práce so zvieratami, skvalitnenia životných podmienok pre zvieratá a vytvorenia vhodných podmienok na chov nových druhov. V našej kolekcii zvierat sme počas roka zvýšili počet chovaných druhov na 176 a celkový počet zvierat sa nám podarilo zvýšiť o 197 jedincov vrátane odchovaných mláďat. Na základe reálneho zhodnotenia našich podmienok na chov sme sa museli vzdať chovu niektorých chovateľsky aj návštevnícky zaujímavých druhov zvierat, pre ktoré dlhodobo nemáme vhodné podmienky, pričom obnovenie chovu je viazané na výstavbu nových chovných zariadení spĺňajúcich požadované chovateľské štandardy, ako aj vzdelávacie a estetické kritériá s ohľadom na atraktivnosť expozícií pre návštevníkov.

Svojpomocne, organizovaním brigád a dodávateľsky sme zrealizovali nasledovné úpravy a opravy expozícií:

- ❖ Výmena zdevastovaného plotu vo výbehoch tiav dvojhrbých, poníkov a somárov domácich,
- ❖ komplexná oprava klieťok pre nosáče červené a inštalácia podlahového kúrenia v ich ubikácii,
- ❖ komplexná úprava chovného zariadenia pre lemury kata,
- ❖ komplexná úprava chovného zariadenia pre lemury vari,
- ❖ úprava a doplnenie zariadenia výbehu pre pandy červené,
- ❖ doplnenie zariadenia výbehu jaguárov amerických,
- ❖ úprava chovného zariadenia po karakaloch pre ženetky škvrnité,
- ❖ komplexná úprava výbehu pre medvedíky čistotné,

Trňojašter kozí
Green Pricklenape

- ❖ komplexná úprava niekoľkých expozícií v teráriu a exotáriu (vydekorovanie 3D pozadiami, prírodnými prvkami, výsadbou živých rastlín),
- ❖ rekonštrukcia strechy a vymalovanie domčeka pre pelikány ružové,
- ❖ oprava a vymalovanie stien návštevníckych častí terária a exotária,
- ❖ komplexná úprava voliéry pre belane tundrové (náter kovových častí, inštalácia bambusových rohoží, výsadba drevín, úprava terénu, inštalácia bidiel, vytvorenie malého jazierka),
- ❖ zahájenie komplexnej opravy pavilónu šeliem (vymalovanie vnútorných priestorov pavilónu, výmena hrdzavých dverí, šúbrov),

- ❖ oprava plotu vo výbehu kôz kamerunských, kozy holandskej, oviec domácich a siky vietnamského,
- ❖ vybudovanie novej expozície – Sedliackeho dvora – pre domáce zvieratá (králiky, morčatá, kozičky, sliepky, poníka, somárika).

TERÁRIUM A EXOTÁRIUM

V teráriu a exotáriu prvé zmeny k lepšiemu v roku 2014 začali renováciou jednej voľnej expozície. Po dôkladnom vyčistení sme priestor vymaľovali a zariadili pre chovný pár leguánov zelených (*Iguana iguana*). Novinkou je aj trojica terárií vyrobených na mieru, do ktorých sme umiestnili piesoč-

Chameleón jemenský
Veiled Chameleon

Štúr obrovský
Emperor Scorpion

níka pestrého (*Eryx colubrinus*), štúra obrovského (*Pandinus imperator*) a užovku červenú (*Pantherophis guttatus*). Vo vstupnej chodbe sme zariadili terárium pre koralovky červené (*Lampropeltis triangulum sinale*), ktoré môžu v tomto priestore počas zimy aj hibernovať. V rámci terária sme urobili zopár presunov, aby mohli návštevníci vidieť skupinu chameleónov jemenských (*Chameleo calyptratus*), jedna zo samíc stihla do konca roka zniesť 59 vajčiek, ktoré sme začali inkubovať. Znášku sme zaznamenali aj u tŕňojštera kozieho (*Acanthosaura capra*), celkom 11 vajčiek. Zrenovali sme vnútorný priestor pre surikaty vlnkavé (*Suricata suricatta*), tieto zvedavé a návštevnícky obľúbené šelmičky sa dokážu dostať aj tam, kde by to človek vôbec nečakal. Opravili sme zoškrabané omietky a vymalovali steny. Na niekoľko dní sme budovy terária a exotária uzavreli, aby mohli prebehnúť opravy omietok, vymalovanie a vyčistenie chodieb v návštevníckej časti. Už v roku 2013 sme začali postupne pridávať do expozícií interiérové rastliny, na ktoré zvieratá reagovali veľmi pozitívne, preto sme vo výsadbe pokračovali aj v roku 2014.

VTÁKY

V kolekcii vtákov naďalej pracujeme na postupnej genetickej obnove chovaných druhov a zameriavame sa na chov nenáročných vtákov a na expozičný chov, keďže nám absentujú vhodné chovné podmienky pre náročnejšie vtáky. Trojica starších jedincov emu hnedého (*Dromaius nova-*

ehollandiae) musela opustiť našu ZOO, pretože po dovoze nového mladého chovného samčeka k samiciam kengury červenej v roku 2013 nebol možný ich chov v zmiešanej expozícii. Napriek tomu, že emu sa s kengurami bežne chovajú a náš austrálsky výbeh je dostatočne veľký, vtáci začali neúprosne útočiť na kengury, naháňali ich a kopali, hrozilo, že niektorá kengura príde o život. Aby sme zabránili nešťastiu, vypúšťali sme do výbehu striedavo emu a kengury. Vtáky však boli agresívne aj na chovateľov, čím bol ich odchod od nás spečatený. Do austrálskeho výbehu ku kengurám sme miesto nich doviezli dvoch mladučkých samčekov emu, ktorí sa postupne zoznamujú s prostredím, s chovateľmi a aj so svojimi spolubývajúcimi kengurami. V chove nandu pampového (*Rhea americana*) sme sa zamerali na genetickú obnovu skupiny, odviesli sme všetky u nás odchované mladé vtáky a aj chovných samcov a ponechali sme si štyri samice, ku ktorým plánujeme doviesť dvoch nepríbuzných samcov a zahájiť odchov mláďat. Do skupiny pelikánov ružových (*Pelecanus onocrotalus*) sme doviezli mladú samičku zo ZOO Praha a konečne sme dosiahli vyvážený počet samcov a samíc, čo by pri určitých zmenách chovateľských postupov mohlo vyústiť k odchovu mláďat. Významný pokrok sme dosiahli v chove ibisov červených (*Eudocimus ruber*) – k nášmu chovnému páru sme doviezli zo ZOO Bojnice mladý párik a náš pôvodný pár odchováva historicky prvé mláďa v našej ZOO od roku 2005, kedy sme doviezli sku-

Nandu pampový
Greater Rhea

Bažant zlatý
Golden Pheasant

Plamienka driemavá
Barn Owl

Drozd čiernoprsný
Black-breasted Thrush

pinku päť vtákov. Chceli by sme skvalitniť chovné podmienky a k voliére ibisov postaviť jednoduché zimovisko, aby sme tieto krásne vtáky nestresovali odchytmi a sťahovaním a podporili ich rozmnožovanie. Ibisov chováme v zmiešanej voliére spolu s lyžičiarmi ružovonohými (*Platalea alba*) a kačičkami mandarínskymi (*Aix galericulata*). Lyžičiari sa taktiež pokúšali zahniezdiť, ale neúspešne a kačičky mali dve znášky, ale mláďatá sa nevyliarli. Ukončili sme chov ibisov posvätných kvôli nedostatočným chovným podmienkam a absencii zimoviska. Tento druh chceme budúci rok nahradiť niekoľkými novými druhmi vtákov, ktoré sa dajú celoročne chovať vo vonkajšej voliére. Desať mladých u nás odchovných plamienikov ružových (*Phoenicopiterus roseus*) sme poslali do ZOO Košice a počas hniezdnej sezóny sme úspešne odchováli tri mláďatá. Chov vodného vtáctva (husi, kačice, labute) je u nás zameraný hlavne expozične, dlhodobo zápasíme s voľne žijúcimi predátormi, ktorí nám likvidujú znášky, alebo čerstvo vyliahnuté mláďatá. Pozitívnym signálom koncom roka bolo zahniezdenie nášho chovného páru labute čiernej (*Cygnus atratus*). Napriek tomu, že odchov úspešný nebol, máme odpozorované, že labute si dokážu postaviť hniezdo, statočne si ho ochraňujú, na znáške sa samica strieda so samcom, takže nám ukázali, že majú veľké predpoklady odchovávať mláďatá v prípade, že znáška bude oplodnená. Kolekciu

hrabavcov sme veľmi nerozšírili, doviezli sme dve samice páva korunkatého (*Pavo cristatus*) k nášmu samcovi. Ostatné druhy sme zatiaľ ponechali bez zmeny. V budúcom roku plánujeme kolekciu doplniť o nové druhy. Chov papagájov je našim boľavým miestom – chýbajú nám základné chovné podmienky. Preto sme ukončili chov niekoľkých druhov a celú kolekciu papagájov sme zredukovali na minimum, ponechali sme si hlavne austrálske papagáje, ktoré nie sú tak náročné na chov. Veľkým sklamaním bol pre nás úhyn samice belane tundrovej (*Bubo scandiacus*), ktorá obetavo sedela na svojej prvej znáške. Po úprave voliery plánujeme dopárovať samca novou samičkou. Jednou z našich priorít je vytvorenie kolekcie sov. Pre začiatok sme doviezli ďalší druh – plamienku driemavú (*Tyto alba alba*), samčeka zo ZOO Emmen a samičku zo ZOO Ohrada. Z košickej ZOO sme doviezli veľmi zaujímavé drozdy čiernoprsné (*Turdus dissimilis*) – jednu samičku a jedno mláďa. Budúci rok by sme chceli dovezené jedince dopárovať.

KOPYTNÍKY

V chove kopytníkov sme sa počas roka zamerali najmä na genetické oživenie chovných skupín s cieľom opätovnej reprodukcie niektorých druhov. K trom samiciam lamy krotkej (*Lama glama*) sme doviezli chovného samca z maďarskej ZOO Jászberény. Prvé kontakty nového samca so

Lama alpaka
Alpaca

Kulany turkménske
Turkmenian Kulans

samicami boli temperamentné – samec sa nesmierne ťešil a predvádzal, naša najstaršia samica ho skôr ignorovala, mladšia samica bola na neho agresívna a najmladšia pochopila jeho imponovanie ako výzvu k hre. Niekoľko týždňov samice k sebe samca nepripúšťali veľmi blízko, nakoniec ich však svojim šarmom očaril a paradoxne najagresívnejšia samica sa so samcom prvá párla. Následne samec páril aj staršiu samicu, takže v budúcom roku očakávame narodenie mláďat. K samiciam oryxa arabského (*Oryx leucoryx*) sme doviezli zo ZOO Thoiry mladučkého samčeka, ktorého sa podarilo bez problémov spojiť so samicami, pričom čakáme na jeho pohlavnú zrelosť a dúfame, že následne prídu aj prvé odchovy mláďat. K samiciam kulana turkménskeho (*Equus hemionus kulan*) sme taktiež pridali chovného samca Henryho, ktorý sa včlenil do skupiny bez väčších problémov. V súčasnej dobe sú všetky samice gravidné a tešíme sa na nové prírastky v tomto mini stáde. Skupinu našich tiav dvojhrbých (*Camelus bactrianus*) sme tento rok posilnili o mladú samičku Samaru, ktorú sme priviezli zo

ZOO Košice a v apríli sa nám počet tiav rozrástol o vlastný odchov, samičku Kattmiss. K dvom samiciam antilopy nilgau (*Boselaphus tragocamelus*) sme doviezli párik zo ZOO Plzeň a samica Babu porodila dvoch krásnych samčiek. Na základe odporúčania EEP koordinátorky sme po dlhoročnom sólovom chove nášho samca sily vietnamského (*Cervus nippon pseudaxis*) doviezli tri samice zo ZOO Odense. Samice si dlhšie zvykali na nové prostredie, naopak samec bol od začiatku z prítomnosti samic nadšený. Sólovo sme rovnako istú dobu chovali samicu jeleňa milu (*Elaphurus davidianus*), ale ku koncu roka sme jej doviezli spoločníčky - tri mladé samičky zo ZOO Brno. Našu kolekciu kopytníkov sme doplnili o nový druh – mladučký párik lamy alpaky (*Lama pacos*) – samca Diega a samičku Lolú, ktorý chceme doplniť ešte jednou samičkou a zahájiť odchov tejto nesmierne pôvabnej lamy. Jedná sa o domestikované lamy menšieho veku, známe hlavne vďaka svojej vlne. Výbehy oboch druhov lám, ktoré chováme, sa nachádzajú vedľa seba a tak môžu návštevníci pozorovať jednotlivé rozdiely medzi oboma druhmi. V skupine žirafy Rothschildovej (*Giraffa camelopardalis rothschildi*) v januári pribudol samček Melman a krátko po ňom sa narodila samička hrošika libérijského (*Choeropsis liberiensis*). Na základe odporúčania EEP koordinátorky sme kastrovali oddeleného samca koňa Przewalského (*Equus przewalskii*) a spojili sme ho s dvomi samicami (jedna z nich je jeho matka). Nakoľko samec nebol geneticky vhodný na chov a samice sú staré, náš chov je len expozičný. V skupine zubrov európskych (*Bison bonasus*) sa nám ako každý rok narodili dve mláďatá, samec Perún a samica Penta. Ako všetky mláďatá aj Penta a Perún sú od mala trénované metódou "positive reinforcement training". Ide o tréning pozitívnym posilnením. Túto metódu používame takmer u všetkých našich zverencov, hlavne z dôvodu odstránenia stresu napr. pri transporte zvierat, či pri aplikácii liečiv a tiež ako formu enrichmentu. Čas, ktorý by v prírode napríklad venovali hľadaniu potravy, vyplníme tréningom. Pozitívna motivácia je metodika, ktorá cielene zvyšuje pravdepodobnosť požadovaného správania tým, že ho v jasných súvislostiach spojíme s odmenou. Nie je to len o odmenách, ide o ucelený systém, pri ktorom podporujeme a kladíme dôraz na vedomú aktivitu a snahu zvierat.

Mláďa žirafy Rothschildovej
Rothschild Giraffe calf

Mláďa hrošika libérijského
Pygmy Hippopotamus baby

Zubry európske
European Bisons

Rys kanadský
Canadian Lynx

ŠELMY

V chove šeliem, napriek nedostatku financií na výstavbu nových chovných zariadení, sme aspoň v rámci možností pokročili. Po rokovaní s EEP koordinátorom na hyeny pásavé (*Hyaena hyaena*) sme doviezli k našej samici chovného samca s cieľom pokúsiť sa obnoviť chovateľské úspechy z minulosti v odchove tohto vzácného a v európskych ZOO málo chovaného druhu. Predbežne z našich pozorovaní pri zoznamovaní

sa chovného páru cez bariéru je zjavné, že naša samica má o partnera veľký záujem, samec je však ešte v procese aklimatizácie a samičku zatiaľ skôr ignoruje. Odchovy ďalej plánujeme u rysa kanadského (*Lynx canadensis*) – k samcovi Félixovi sme doviezli mladučku samičku, ktorú zatiaľ chováme oddelene, kým pohlavne dospeje. Na základe povolenia ESB koordinátora sme spojili náš chovný pár jaguára amerického (*Panthera onca*) a v máji samica Laima porodila dve mláďa-

Lev juhoafrický
South African Lion

Jaguár americký
Jaguar

tá. Jedno z mláďat však hneď po narodení usmrtila a pitva ukázala, že mláďa bolo celkovo slabšie vyvinuté. Druhé mláďa matka úspešne odchovala, žiaľ pri striedaní zvierat z výbehu do expozície sa polročný samček prešmykol popod zatvárajúce sa dvierka a dostal sa späť do výbehu, kde už bol vypustený jeho otec Boris. Samec svojho syna okamžite usmrtil. Momentálne je v európskych ZOO tento druh veľkej mačky pomerne početný a v nasledujúcich rokoch nedostaneme povolenie rozmnožovať jaguáre. Po úhynе samice a vzhľadom na veľkosť chovného zariadenia a celkové chovné podmienky sme sa rozhodli ukončiť chov karakalov (*Caracal caracal*) a po úprave chovného zariadenia sme doviezli pár ženetiek škvrnitých (*Genetta genetta*) zo ZOO Ohrada. Pre tieto malé šelmičky je priestorovo chovné zariadenie oveľa vhodnejšie. Samca karakala sme posunuli k samici do ZOO Dvůr Králové. Pomerne zložitú situáciu máme dlhodobo s leopardmi cejlónskymi (*Panthera pardus kotiya*). V priebehu roka sme zložito trojfázovo striedali vo vonkajšom výbehu štyri zvieratá – dve samice, matku s dcérou a dvoch samcov. Dve samice žijú spolu už tri roky. Sme v kontakte s EEP koordinátorom pre tento druh, ktorý sa snaží nájsť umiestnenie pre mladú samicu. Zatiaľ však jeho odporúčania na presun do Austrálie, či Singapuru nebolo možné zrealizovať. V Austrálii sa tento druh leoparda nechová a proces povolenia chovu je veľmi zdĺhavý a Singapur si k svojmu samcovi vybral inú samicu. Vzťah medzi matkou a už dospelou dcérou je zatiaľ relatívne dobrý, avšak ku koncu roka sa stále častejšie medzi samicami objavovali nezhody. V lete sa výrazne zhoršil kondičný stav 20-ročného samca Lothara, jeho staručké kosti a kĺby mu už nedovolili vstať, preto sme pristúpili k jeho eutanázii. Medzi veľkými mačkovitými šelmami máme viac starších zvierat, ktorým sa vekom zhoršuje zdravotný stav. Lev juhoafrický (*Panthera leo krugeri*), samec Haldira má dlhodobo problémy s pohybovým aparátom a v relatívne prijateľnej kondícii ho udržiavame vďaka chondroprotektívam. Podobné problémy s chrbticou a kĺbmi má aj samec bieleho tigra (*Panthera tigris*), Achilles. Navyše musel podstúpiť chirurgický zákrok – odstránenie nádoru, ktorý sa mu vytvoril v blízkosti chrbtice. Rovnako ako Haldira, aj Achilla udržiavame v kondícii podávaním chondroprotektív a dôkazom toho, že sa nám

to darí je skutočnosť, že sme ho na jeseň opäť spojili s jeho družkou Shilang, ktorú páril. Či bolo párenie úspešné sa dozvieme začiatkom roka 2015. Shilang po párení už neprichádza do ruje, takže predpoklad odchovu mláďat je vysoký. Začiatkom roka bola situácia v našej svorke vlkov európskych (*Canis lupus lupus*) veľmi vyhrtená. S nástupom ruje samíc sa vygradovala agresivita medzi samicami. Ich sústavné súboje o pozície vo svorke sa snažila ich matka (alfa samica) riešiť, ale vzhľadom k jej veku veľa nedosiahla. Do súbojov samíc veľmi málo zasahoval ich otec (alfa samec), ktorý je kastrovaný a obvykle sa šarvátkam radšej vyhýba. Tri dcéry alfa páru tak zvädzali niekoľko týždňov tvrdé súboje, výsledkom ktorých boli početné zranenia. V závere ruje už boli pozície sester jasné – zmenené. Pôvodná beta samica sa dostala na posledné miesto vo svorke a jej miesto obsadila jej silnejšia sestra – zvrhnutá beta samica sa rozhodla zničiť a spôsobila jej vážne zranenia krku. Zranenú samicu sme oddelili od svorky a dlhodobo liečili. Jej spojenie so svorkou už nebolo možné, prišla by o život. Vďaka ústretovosti košickej ZOO sme našli riešenie – zvrhnutá beta samica bola presunutá do Košíc, kde ju pripojili k dvojici kastrovaných samcov. Podľa informácií košických kolegov sa samica dobre adaptovala v novom prostredí (veľký zalesnený výbeh s potokom), neskutočne opeknela a po pol roku drobných šarvátok so samcami si obhájila vedúcu pozíciu. S mladším samcom vytvorila dominantnú dvojicu, starší samec je na

Hyena pásavá
Striped Hyena

Panda červená s mláďatami
Red Panda with her offspring

Vlk európsky
Grey Wolf

najnižšej pozícii. V našej svorke sa po odvoze jednej samice situácia upokojila. Beta samica síce občas napadne svoju sestru, ale k výraznejším nezhodám nedochádza. Dokonca sa občas sestry spolu hrajú a pripájajú sa k hrám aj ich otec. Hravé správanie nebolo dlhodobo v našej svorke pozorované. Alfa samica dokonca svojej dcére na najnižšej pozícii občas vyvrhne potravu, čo doposiaľ pri žiadnej svojej dospeljej dcére nerobila. Stabilizácia vzťahov vo svorke je potešujúca, nič sa však nemení na fakte, že urgentne musíme postaviť pre naše vlky nové chovné zariadenie. Najväčšiu radosť nám opäť urobil náš chovný pár pandy červenej (*Ailurus fulgens*). Krátko po odchode ich prvorodenej dcéry porodila samička Coco dvojčiky – samčeka Pim a samičku Pam. Coco sa o svoje mláďatá vzorne starala. Drobci zo začiatku celé dni prespali vo svojej búde, kde ich chodila Coco pravidelne koiť, čistiť, masírovať. Z času na čas mláďatá presunula z jednej búdečky do druhej. Na jeseň mláďatá začali opúšťať

búdečku, v ktorej sa narodili a rástli a postupne objavovali výbeh, čo ťažko znášal ich otec Pung. Hravé mláďatá ho stále otravovali, vyrušovali, ale zvládol ich šantenie bez prejavov agresivity. Hoci veľkosti boli mláďatá už takmer tak veľké ako ich rodičia, Coco sa stále o ne starala, olizovala ich a napriek tomu, že už začali prijímať aj tuhú potravu, stále ich pridávala.

PRIMÁTY

Rok 2014 v chove primátov nezačal vôbec pozitívne – prišli sme o dve samice lemura kata (*Le-mur catta*) - matku s mláďatom, ktoré sa narodilo na jar v roku 2013 a bolo historicky prvým odchovaným mláďatom v bratislavskej ZOO. Náhle prestali samice prijímať potravu, najmä mláďa bolo prevažne schúlené, apatické. V priebehu týždňa skonsumovali približne svoju dennú krmnú dávku, viac potravy neboli schopné prijať. Výsledky vyšetrení signalizovali zhoršenú funkciu pečene a obličiek u oboch jedincov. Napriek nasadenej terapii a obetavej snahe chovateľov sa nepodarilo zvieratá zachrániť. U samca Riška sa neprejavili žiadne klinické príznaky ochorenia, avšak kvôli stresu prijímal o niečo menej potravy než obvyk-

le. Po úhynе jeho partnerky Zoji a ich spoločnej dcéry zostal sám, smutný, nešťastný, dlho clivo volal svoju družku a mláďa. Urgentne sme začali pátrať po vhodných samicách. V marci sme doviezli dve nové družky pre Riška z francúzskej ZOO Thoiry – 13-ročnú samicu Kasij s 5-ročnou dcérou Alaotrou. Najskôr sa samice museli aklimatizovať na nové prostredie, čo netrvalo dlho a so samcom sa zoznamovali cez bariéru. Riško bol úplne nadšený a prejavoval obrovský záujem o nové partnerky, Kasij bola hneď od začiatku na neho veľmi ostrá – aj cez bariéru jasne prezentovala svoju dominanciu. Ala bola zvedavá a k samcovi veľmi priateľská. Správanie samíc sa nezmenilo ani pri spájaní so samcom ani neskôr. Pri spájaní dostal Riško pár faciek od Kasij a pár dní si medzi sebou ujasňovali vzťahy, čo bolo zjavné aj z drobných škrabancov a vytrhnutých chlupov. K žiadnemu vážnejšiemu zraneniu nedošlo, samec sa vie podriaďiť, ustúpiť samicam, ktoré sú samozrejme dominantné aj pri kŕmení, preto Riška kŕmime separátne. 13. apríla sme mali o dvoch jedincov viac – Kasij porodila dvojčatá, o ktoré sa vzorne starala. 1. mája porodila mláďatko aj Ala, ale bolo veľmi slabé a uhynulo.

Lemur kata
Ring-tailed Lemur

Kosmáč striebriový
Silvery Marmoset

Gibon zlatolíci
Buff-cheeked Gibbon

Mačiak Brazzov
De Brazza's Monkey

Samice k nám prišli gravidné, pričom Ala bola prvorodička. Na jeseň sme zaznamenali párenie Riška s Alou, či bolo úspešné uvidíme na jar budúceho roku. Pár mačiaka Brazzovho (*Cercoptes neglectus*) od spojenia v roku 2013 spolu naživa v prímerí, žiaľ párenie sme nezaznamenali. Spolupracovali sme so študentom Prírodovedeckej univerzity v Českých Budějoviciach v rámci jeho magisterskej práce na projekte výskumu výtoku uroanálnych častí samíc mačiaka Brazzovho. Do projektu boli zapojené aj české ZOO a výskum iniciovala ZOO Plzeň. Na jar sme urobili „malé sťahovanie opíc“. Pár pavianov plášťových (*Papio hamadryas*), ktorý susedil s gibonmi, sme v rámci starého pavilónu opíc presunuli do menšieho zadného priestoru a miesto nich sme premiestnili štyroch makakov magotov (*Macaca sylvanus*). Pavianom presťahovanie prospelo, hoci sú v menšom priestore, nejavia známky stresu, naopak sú ešte aktívnejšie. Na pôvodnom mieste samička začala chradnúť, znížila sa aj jej aktivita a keďže jej pôvod a vek je neznámy, očakávali sme jej úhyn. Takmer rok sa u nej neobjavoval cyklus a bola veľmi chudá, vyplznutá. Po presťahovaní a mesačnej vitamínovo-minerálnej kúre akoby omladla, pribrala, osrstila sa a začala cyklovať. Po presťahovaní si makaky na väčší priestor dlho a zložito zvykali. Prvé týždne bol najmä starý samec Pepo veľmi dezorientovaný. Najrýchlejšie si zvykla dominantná samica Tereza, ďalšie dve samičky Barča a Dáša si zvykali dlhšie. Prvý mesiac žrali pomenej, neskôr už prijímali krmivo štandardne. Všetky tri samice na novom mieste prestali cyklovať. Cyklus sa im obnovil až po približne 5 mesiacoch od presťahovania. Celkovo je u makakov na novom mieste oveľa menej konfliktov a krvavých zranení – majú viac možností na únik. Môžeme skonštatovať, že „malé sťahovanie opíc“ bolo prospešné a to nielen pre paviany a makaky, ale aj pre gibony zlatolíce (*Nomascus gabriellae*). Bany, nová partnerka nášho samca Olivera, ktorú sme doviezli v roku 2013 bola zo susediacich pavianov veľmi nervózna. Makaky nie sú pre ňu ani zďaleka tak stresujúcim faktorom – sú pokojnejšie, tichšie, gibony si nevšímajú, čo veľmi prospelo jej psychike. Síce ich prvý deň zvedavo pozorovala a bola trochu nervózna, ale rýchlo sa upokojila. 30. júla porodila krásne, zdravé, mocné mláďatko, o ktoré sa ako prvorodička perfektne stará.

Mláďa bolo od prvého dňa nesmierne vyvinuté, životaschopné. Ako mesačné sa už začalo chytať mreží jednou rukou, dotýkalo sa otca a púšťalo nôžky – držalo sa mocne matky len rukami. Rodičia spoločne mláďa ošetrujú. V októbri si ho už začal brávať aj samec a mláďa sa samé všetkými končatinami šplhalo po mrežiach. Koncom roka sa o mláďa striedavo starajú obaja rodičia, otec sa s drobcom často hrá. Mláďa ochutnáva aj tuhú potravu, často sedí medzi rodičmi, ktorí ho zohrievajú, čistia. Prestávaním makakov sa uvoľnilo ich pôvodné chovné zariadenie pri potoku Vydrice, ktoré sme kompletne upravili, vylepšili a na jeseň sme tam presťahovali lemury vari (*Varecia variegata*, *Varecia rubra*) – bol to posledný plánovaný presun v rámci vyššie spomínaných zmien. Chováme samčiu skupinu lemurov vari, ktorá taktiež ocenila nový väčší priestor s množstvom preliezok. V chove veľkých ludoopov nedošlo v priebehu roka k žiadnym významným zmenám. Naša skupina šimpanzov učenlivých (*Pan troglodytes*) je stabilná, zosúladená. Najmladšia členka Shani-Kimani sa po psychickej aj po fyzickej stránke vyvíja normálne. Venujú sa jej všetci členovia skupiny, hrajú sa s ňou a delia sa s ňou o potravu. Shani-Kimani im to opláca faciami, skákaním po hlave, buchňatmi – všetci ju zbožňujú a drzý škriatok si robí čo chce. Jediná jej matka ju občas spacifickuje. Je tým najlepším enrichmentom pre celú skupinu. Veľmi rýchlo sa naučila od svojich súkmeňovcov poriadne triasť s mrežami a búchať na sklo. Matka Uschi ju stále kojí najmä pred spaním podvečer, ale zaznamenali sme kojenie aj v priebehu dňa. Dvaja bratia orangutana sumatrianskeho (*Pongo abelii*) – Filip a Pagy naďalej spolu nažívajú, hoci ich spolužitie je dosť komplikované vzhľadom k ich dospievaniu. Pagy je síce o rok mladší, ale dominantnejší, ma väčší hrdelný vak. Filip je starší, ale hrdelný vak má malý. Celková fyzická veľkosť a zdatnosť je u oboch porovnateľná, sú približne rovnako veľkí, Pagy je o niečo mohutnejší. Tvárové laloky sa mierne zvyrazňujú Pagymu a už sa aj pokúšal o dlhé samčie volanie, má väčší odstup od chovateľov, častejšie sa im vyhráža, keď sa mu niečo nepáči, niekedy je výbušný. Filip je kontaktnejší, menej výbušný, submisívnejší voči Pagymu. Počas dňa sa spolu chvíľu hrajú (naháňanie, kľbčenie, hra na schovávačku...a pod.), alebo sledujú dianie v pavilóne, postupne stále viac času trávia

samostatne (napr. Pagy sa zakrýva dekami a Filip sleduje návštevníkov). Doposiaľ si medzi sebou dokázali vyriešiť aj prípadné nezhody. Nastávajú však občas situácie, kedy Pagyho dominancia natoľko vygraduje, že je nutné dočasne samcov od seba oddeliť. Ludoopom vzhľadom na ich inteligenciu a zručnosť je nevyhnutné venovať zvýšenú pozornosť a to najmä formou enrichmentu, ktorý treba obmieňať. Šimpanzy sa nenudia vďaka vystráňaniu Shani-Kimani, ale vždy sa búrlivo tešia z akejkolvek novej „hračky“. Orangutany si vyžadujú ešte viac rozmanitých zábaviek, aby neuplatňovali v chovnom zariadení svoje deštruktívne schopnosti. Ludoopom dávame na hranie rôzne kartónové škatule a papierové vrecia vyplnené starými odevmi, drevitou vlnou, orieškami, sušeným ovocím, rôzne staré návliečky a plachty na stavbu hniezda, Kong hračky naplnené dobrotami, alebo hodiny strávia zbieraním ovsených vločiek roztrúsených po celej expozícii.

6. júla 2014 sme slávnostne otvorili novú expozíciu pre domáce zvieratá „Sedliacky dvor“, ktorý pozostáva z jedného väčšieho výbehu s maštalou pre kopytníky (kozičky, poník, somárík) a troch menších výbehov pre králiky, morčatá a slepky. Domáce zvieratá sú atraktívne pre deti, ktoré majú možnosť zvieratká aj kŕmiť chovateľmi pripravenou potravou.

Holub domáci
Domestic Pigeon

Mláďatka diviaka lesného
Wild Boar offspring

ZASTAVENIE ČINNOSTI REHABILITAČNEJ STANICE PRE CHRÁNENÉ ŽIVOČÍCHY V ZOO BRATISLAVA

ZOO Bratislava na základe dohovoru so zástupcami Ministerstva životného prostredia SR prevádzkovala rehabilitačnú stanicu (RS). Za týmto účelom bola uzavretá zmluva o zabezpečení starostlivosti o chránené živočíchy medzi ZOO Bratislava a Krajským úradom ŽP Bratislava. Po zrušení KÚ ŽP Bratislava sa stal jeho nástupcom Obvodný úrad ŽP Bratislava (OÚŽP BA). Po zrušení OÚŽP BA sa stalo jeho nástupcom Ministerstvo vnútra SR. Predmetná zmluva je vzhľadom na novelu zákona o ochrane prírody a krajiny č. 506/2013 Z.z. od 1. januára 2014 v rozpore s platnou legislatívou SR. Rehabilitačné stanice sú podľa platnej legislatívy SR zariadenia štátu (nie obce), ktoré sú určené na umiestnenie živočíchov, ktorých zdravotný stav alebo poškodenie si vyžaduje dlhodobejšiu rehabilitáciu a prípravu na návrat do prírodného prostredia. Uvedené činnosti s činnosťou zoológickej záhrady nesúvisia, no napriek tomu boli doposiaľ bratislavskou ZOO vykonávané, keďže nám záchrana chránených živočíchov nie je ľahostajná. Štát prostredníctvom orgánov ochrany prírody nevytvoril podmienky pre rehabilitáciu cicavcov a plazov v celom západoslovenskom regióne, ZOO Bratislava doposiaľ preberala len zranené vtáky, pričom štát, prostredníctvom KÚ ŽP v Bratislave, uhrádzal kŕmne dávky a veterinárnu sta-

roslivosť jedincov, ktoré boli v RS umiestnené po dobu 3 mesiacov. ZOO Bratislava poskytla priestor pre zranené vtáctvo, 24 hodinovú starostlivosť sedem dní v týždni, uhrádzala mzdy ošetrovujúcich pracovníkov, náklady na energiu a vodu, dezinfekciu, ochranné pracovné prostriedky a zariadenie voliér a tiež kŕmne dávky a veterinárnu starostlivosť u jedincov, ktoré boli v RS umiestnené dlhšie ako 3 mesiace. Keďže boli tieto náklady uhrádzané z rozpočtu poskytnutého našim zriaďovateľom, činnosť rehabilitačnej stanice bola vykonávaná na úkor hlavnej činnosti ZOO. Toho času je zariadenie RS nevyhovujúce, nakoľko chovné zariadenia nespĺňajú základné chovné a veterinárne požiadavky. Funkčnú RS nie je možné vybudovať bez projektovej dokumentácie a platného stavebného povolenia. ZOO Bratislava ako príspevková organizácia nemôže suplovať štát a uhrádzať zo svojho rozpočtu dokumentáciu, výstavbu a ďalšie činnosti súvisiace s prevádzkovaním RS. V súčasnej finančnej situácii sa ZOO nemôže podieľať ani piatimi percentami, ktoré sú podmienkou pre čerpanie dotácie z Environmentálneho fondu. Bratislavská ZOO je ochotná pomôcť pri činnostiach súvisiacich s prevádzkovaním rehabilitačnej stanice pre zranené živočíchy, avšak kým nebudú štátom vytvorené vhodné podmienky na jej prevádzku, boli sme nútení činnosť RS ukončiť. Od 1.1.2014 bratislavská ZOO nie je oprávnená preberať zranené živočíchy. Verejnosť sa môže v prípade nálezu zraneného chráneného živočícha obrátiť na pracovníkov Štátnej ochrany prírody.

ODCHOVY

Cicavce:

1.0 žirafa Rothschildova (*Giraffa camelopardalis rothschildi*), 0.1 hrošík libérijský (*Choeropsis liberiensis*), 1.1 koza domáca (*Capra hircus*), 1.2 ovca domáca valaška (*Ovis aries*), 5.14 sviňa domáca vietnamská (*Sus domesticus*), 1.6.5 diviak lesný (*Sus scrofa*), 1.6 koza domáca kamerunská (*Capra hircus*), 0.1 somár domáci (*Equus asinus*), 0.1 ťava dvojhrbá (*Camelus bactrianus*), 0.2 kôň domáci - poník (*Equus caballus*), 0.0.2 lemur kata (*Lemur catta*), 1.0 muntiak malý (*Muntiacus reevesi*), 1.0 jaguár americký (*Panthera onca*), 1.1 zubor európsky (*Bison bonasus*), 1.0 adax núbijský (*Addax nasomaculatus*), 1.1 panda červená (*Ailurus fulgens*), 0.0.1 gibbon zlatolící (*Nomascus gabriellae*), 0.1 sitatunga západná (*Tragelaphus speki gratulus*), 2.0 antilopa nilgau (*Boselaphus tragocamelus*), 0.0.9 morča domáca (*Cavia porcellus*), 0.1 zebra Chapmannova (*Equus quagga chapmanni*), 0.0.3 kosmáč striebistý (*Mico argentatus*), 0.0.4 myš africká (*Mus minutoides*)

Bezstavovce:

0.0.20 slimák *Anentome helena*

Vtáky:

0.0.3 plameniák ružový (*Phoenicopterus roseus*), 0.0.2 zebrička austrálska (*Taeniopygia guttata*), 0.0.1 ibis červený (*Eudocimus ruber*), 0.1 sliepka domáca - brahmanka (*Gallus gallus f. domestica*)

Mláďa antilopy nilgau
Nilgai offspring

PRÍCHODY

Cicavce:

1.0 lama krotká (*Lama glama*), 3.7.3 morča domáca (*Cavia porcellus*), 0.2 lemur kata (*Lemur catta*), 1.0 oryx arabský (*Oryx leucoryx*), 1.0 kulan turkménsky (*Equus hemionus kulan*), 0.1 ťava dvojhrbá (*Camelus bactrianus*), 1.1 antilopa nilgau (*Boselaphus tragocamelus*), 1.3.3 králik domáci (*Oryctolagus cuniculus*), 0.3 sika vietnamský (*Cervus nippon pseudaxis*), 1.4 myš africká (*Mus minutoides*), 1.4 myš východoafrická (*Arvicanthis neumanni*), 1.1 lama alpaka (*Lama pacos*), 0.1 rys kanadský (*Lynx canadensis*), 0.3 jeleň milu (*Elaphurus davidianus*), 0.1 koza domáca valaška (*Capra hircus*), 0.1 ovca domáca (*Ovis aries*), 1.1 ženetka škvrnitá (*Genetta genetta*), 1.0 hyena pásavá (*Hyaena hyaena*)

Vtáky:

1.0 krkavec čierny (*Corvus corax*), 1.0 sliepka domáca - brahmanka veľká (*Gallus gallus f. domestica*), 0.1 pelikán ružový (*Pelecanus onocrotalus*), 0.0.7 holub domáci - pávik (*Columba livia f. domestica*), 0.0.7 holub domáci - brčkáň (*Columba livia f. domestica*), 0.0.2 ibis červený (*Eudocimus ruber*), 1.1 perlička domáca (*Numida meleagris f. domestica*), 2.0 emu hnedý (*Dromaius novaehollandiae*), 0.1.1 drozd čiernoprýsý (*Turdus dissimilis*), 0.2 hus divá (*Anser anser*), 0.2 páv korunkatý (*Pavo cristatus*), 1.1 plamienka driemavá (*Tyto alba alba*)

Ryby:

0.0.4 terčovec sp. (*Symphysodon discus*), 0.0.20 neónka červená (*Paracheirodon axelrodi*), 2.2 ostriežik purpurový (*Pelvicachromis pulcher*)

Plazy:

1.2 chameleón jemenský (*Chameleo calyptratus*), 1.0 užovka červená (*Pantherophis guttatus*), 0.2 gekon obrovský (*Gekko gekko*), 0.1 gekončík nočný (*Eublepharis macularius*), 1.1 trnorep africký (*Uromastix acanthinura*)

Bezstavovce:

0.0.20 šváb veľkokrídly *Archimandrita tessellata*, 0.0.50 šváb argentínsky *Blaptica dubia*, 0.0.20 šváb madagaskarský *Gromphadorhina portentosa*, 0.0.50 šváb *Shelfordella lateralis*, 1.1 strašilka *Eurycantha calcarata*

Prehľad o účasti zástupcov ZOO Bratislava na zasadaniach odborných komisií a konferencií v roku 2014

- 26. – 27. 2. 2014** Zasadanie komisie pre jelene, ovce a kozy Únie českých a slovenských zoologických záhrad v ZOO Plzeň, Česká republika
- 2. – 3. 4. 2014** Zasadanie komisie pre žirafy, antilopy, koňovité, lamy a ťavy Únie českých a slovenských zoologických záhrad v ZOO Dvůr Králové, Česká republika
- 22. – 25. 4. 2014** Zasadanie komisie pre primáty, veľké a malé mačky Únie českých a slovenských zoologických záhrad v ZOO Praha, Česká republika
- 30. 4. – 3. 5. 2014** Zasadanie Rady Európskej asociácie zoologických záhrad a akvárií v Bioparc de Doué la Fontaine, Francúzsko
- 14. – 16. 5. 2014** Zasadanie valného zhromaždenia Únie českých a slovenských zoologických záhrad v ZOO Ostrava, Česká republika
- 16. – 17. 5. 2014** Seminár o výžive a kŕmení ťavovitých druhov v ZOO Bojnice
- 21. – 22. 5. 2014** Zasadanie komisie pre papagáje Únie českých a slovenských zoologických záhrad v ZOO Olomouc, Česká republika
- 21. – 23. 5. 2014** Zasadanie komisie výstavby Únie českých a slovenských zoologických záhrad v ZOO Ohrada, Česká republika
- 27. – 29. 5. 2014** Zasadanie ekonomickej komisie Únie českých a slovenských zoologických záhrad v ZOO Ostrava, Česká republika
- 23. – 27. 9. 2014** Výročná konferencia Európskej asociácie zoologických záhrad a akvárií v Budapešti, Maďarsko
- 24. – 26. 9. 2014** Zasadanie vzdelávacej a marketingovej komisie Únie českých a slovenských zoologických záhrad v ZOO Dvůr Králové, Česká republika
- 3. – 5. 10. 2014** Zasadanie komisie veterinárnej Únie českých a slovenských zoologických záhrad v Zooparku Vyškov, Česká republika
- 14. – 15. 10. 2014** Zasadanie komisie pre vtáky Únie českých a slovenských zoologických záhrad v ZOO Ohrada, Česká republika
- 4. – 5. 11. 2014** Zasadanie komisie pre evidenciu a transporty zvierat Únie českých a slovenských zoologických záhrad v ZOO Praha, Kostelec nad Černými lesy, Česká republika

Zebra Grévyho
Grevy's Zebra

SUMMARY

In 2014, we increased the number of species kept in our Zoo to 176 and the number of specimens to 197, including those born and raised. There were several general improvements, exhibition repairs and reconstructions, as well as many births and animal imports to our Zoo.

Terrarium house

We renovated (cleaned and painted) the exhibition of a breeding pair of Green Iguanas. We built brand new exhibitions for Sand Boa, Emperor Scorpion, Red Cornsnake, and Sinaloan Milksnake. A female Veiled Chameleon laid 59 eggs which we decided to incubate. Green Pricklenape laid 11 eggs.

Invertebrates: Born were 20 Assassin Snails; imported to our Zoo were 20 Giant Leaf Cockroaches, 50 Dubia Cockroaches, 20 Madagascar Hissing Cockroaches, 50 Turkestan Cockroaches and a pair of Giant Spiny Stick Bugs.

Fish: Imported were four Red Discuses, 20 Cardinal Tetras, and two pairs of Bone Backs.

Reptiles: Imported were one male and two females Veiled Chameleons, Red Cornsnake male, two Tokay Gecko females, Leopard Gecko female, and a pair of North-african Mastigures.

Birds

We tried to aim our efforts towards keeping undemanding species which we could keep in outdoor aviaries throughout the year. We exchanged our three Emu males for two younger ones because the old ones were attacking our Red Kangaroos they shared the exposition with. We kept four Greater Rhea females and

plan to import two unrelated males to start breeding this species. Group of Great White Pelicans welcomed new female, thus the number of males and females is equal now and we hope they start breeding next season. We imported two Indian Peafowl females to breed with our male, a pair of Common Barn Owl, and a female and one young Black-breasted Thrush which we plan to pair with partners soon. Apart from above mentioned, imported were also male Raven, male Domestic Fowl, female Great White Pelican, 14 Domestic Pigeons, pair of Domestic Guineafowl, and two female Greylag Geese. Furthermore, we imported a pair of Scarlet Ibises, therefore having two pairs now, after which the original pair started breeding, the first time since 2005 – one chick hatched. We are happy to report that our Black Swans laid eggs and have incubated them; hopefully we will see chicks hatching in early 2015. Born were also three Greater Flamingos, two Zebra Finches, and one Domestic Fowl female.

Mammals:

Ungulates: We castrated a male Przewalski's Horse so that he could join our two females, because one of them is his mother. Imported to our Zoo was female Domestic Goat, as well as male Llama which soon after his arrival was mating with two of our three females. Our female group of Arabian Oryxes was enriched by a young male. Same situation arose in female Turkmenian Kulan herd – one male was imported to our Zoo and at the end of the year all four females were pregnant. We imported one female Bactrian Camel to our herd, a pair of Nilgai Antelopes, and also three female Vietnamese Sika Deer to join our solitary living male. Our female Pere David's Deer welcomed three young females. We have also started keeping a brand new species, a pair of Alpacas.

Regarding births, just like every year, also in 2014 there were two European Bison calves born, male and female. They both, together with their adult Bison relatives and friends,

are being trained by positive reinforcement to enter transport crate. Other births included: male Rothschild's Giraffe, female Pygmy Hippopotamus, male and female Domestic Goats, one male and two females Domestic Sheep, five males and 14 females Domestic Vietnamese Potbellies, 12 Wild Boars, one male and six females Domestic Pygmy Goats, female Donkey, female Bactrian Camel, two Pony females, male Reeve's Muntjac, male Addax, female Western Sitatunga, two Nilgai females, Chapmann's Zebra female.

Carnivores: Difficult situation in our Sri Lankan Leopards continued throughout 2014 – we had four animals, two females, mother and daughter, and two males. All four Leopards had to be alternated in their outdoor enclosure in three shifts – two females together, and males separately. We hope we will be able to place the young Leopard female soon to another Zoo, since she is already three years old. At the end of the year, the oldest Leopard, 20 year old male, was euthanized due to old age which means that now only two shifts will have to share the outdoor enclosure – the two females and our remaining male.

There are several Big Cat individuals which are of old age and having age-related health problems, i.e. male South African Lion has been having problems with locomotion system; male white Tiger has got back and joint problems, and had to undergo a surgery to remove a lump near his back bone. Despite these problems, the Tiger happily mated with his female partner.

There was some tension in our European Wolf group – aggressive behaviour between two females, sisters, graduated, their mother, alfa female tried to resolve the problem, however, unsuccessfully. The alfa male, father of

the two arguing females, kept himself in the background and did not interfere. At the end of the season, the positions of the two sisters have been swapped resulting in the necessary separation of the newly lowest ranked female due to serious injuries caused by her higher ranked sister. Separated female was later exported to another Zoo after which the situation in our Wolf group calmed down and no fights have been observed since. Of course, that does not change the fact that we are in urgent need to build a new enclosure for our European Wolves.

Great news to us was that the EEP coordinator allowed us to import male striped hyena to form a breeding pair with our female. She showed interest in the male right from the start; however, the male rather ignored her, only after a while did he warm up to her. Also, our Canadian Lynx got female company. The young lady is still separated from him because she is not mature to breed yet. Furthermore, following species and specimens were imported to our Zoo: a pair of Domestic Dogs, female Canadian Lynx, and a pair of Common Genets which is a new species for us to keep and hopefully breed.

We are very happy to report the birth of two Red Pandas, a male and female. Mother Coco took good care of them and today they are as big as their parents. Another addition in our Carnivore section was the birth of two Jaguar offspring. Unfortunately, one of the cubs died soon after birth and the other one died tragically at six months old.

Primates: The year 2014 did not start on a positive note – two Ring-tailed Lemur females, mother and her offspring, died due to liver and kidneys failure. Therefore we started to look for new female or females to pair with our male. In March we imported two females, a mother and daughter. The older female has become the leader of the group which is typical for Ring-tailed Lemurs. Both females came to our Zoo pregnant and gave birth in April and May. The older female had twins which

thrive and grow fast, while the younger female gave birth to an offspring that died soon after. Our male later mated with this younger female and hopefully there will be some happy news next year.

Our pair of De Brazza's Monkeys, which we coupled in 2013, is living in peace now even though it was not an easy road for the two of them due to aggression by male towards the female. We decided to move them to another enclosure, new territory, which helped to reduce aggressive behaviour and today the pair gets along well. Unfortunately, no mating activity was observed.

Due to aggressive behaviour of a male Hamadryas Baboon towards the female, we also decided to place them in another enclosure. The situation calmed down and there have been observed no aggressive displays.

Our four Barbary Apes, one male and three females, were placed in the enclosure in which Hamadryas Baboons used to live. They needed quite a long time to get used to their new home next to the Gibbons. The three Barbary Ape females stopped ovulating (started again after five months), while the old male acted confused in the new environment. Today they enjoy their larger enclosure, there is much less fights among them, followed by less injuries.

At the same time, we found out that the company of Barbary Apes better suits our Buffed-cheeked Gibbons – the Baboons used to irritate our Gibbon female by their loud vocalisation. However, she is much calmer in the company of Barbary Apes (neighbouring enclosure). Today, together with her male Gibbon partner, she is a wonderful parent to her baby (of yet unknown sex) born at the end of June 2014.

Our Common Chimpanzee group is doing well; almost four year old Shani-Kimani is friends with all the members who tolerate her games. Our two Sumatran Orangutan brothers are reaching adulthood (they are 13 and 14 years of age) and we will have to separate them soon. The goal will be replacing one of the males with a female. Another success in the primate section was the birth of three Silvery Marmosets.

Other births include nine Guinea Pigs, four South American Pygmy Mice.

Other imports include seven Domestic Rabbits, 13 Guinea Pigs, one male and four females South African Pygmy Mice, one male and four females Nemann's Rat.

On July 6 2014 we opened a new exhibition for domestic animals, the Farmer's House, where in the larger enclosure you can find Domestic Goats, Pony, and Donkey, and in the smaller enclosure there are Domestic Rabbits, Guinea Pigs, and Domestic Fowls. We hope that the Farmer's House will be a great attraction for our visitors, especially the small ones, where they can feed the animals with food prepared by us.

Bratislava Zoo Rehabilitation Centre for protected animals was closed down on January 1 2014. In the event of finding an injured protected animal species by public, the staff of the State Nature Protection should be contacted.

Z POHLĎADU KRMOVINÁRKY

NUTRITIONIST'S VIEW

Ing. Lýdia Mitterpachová
krmovínárka / Animal nutritionist

Rok 2014 sa v ZOO Bratislava niesol v znamení kŕmenia na základe konceptu optimalizácie výživy zvierat v zajatí. Sme schopní aplikovať optimalizované systémy výživy v praxi, analyzovať nutričnú úroveň, príčiny disbalancie s predikciou možných následkov a chorobných stavov, máme schopnosť modelovať diéty a výživové programy. Našou celoročnou úlohou je prispôbiť na základe individuálnych parametrov kŕmenie tak, aby sa čo najviac priblížilo zloženiu ich prirodzenej kŕmnej dávky. Preto s ohľadom na zdravie tu žijúcich zvierat venujeme príprave kŕmenia veľkú pozornosť. Ak chceme udržať naše zvieratá v dobrej kondícii, musíme dbať na vyváženosť a pestrosť ich dennej kŕmnej dávky. Základnou úlohou výživy zvierat je zaistenie ich kvality života v zajatí. Ako súčasť integrovaného tímu pracovníkov zoolgickej záhrady sa snažíme zavádzať inovatívne, vedecky podložené postupy výživy zvierat a programy, ktoré prispievajú k zdraviu, pohode a prežitiu

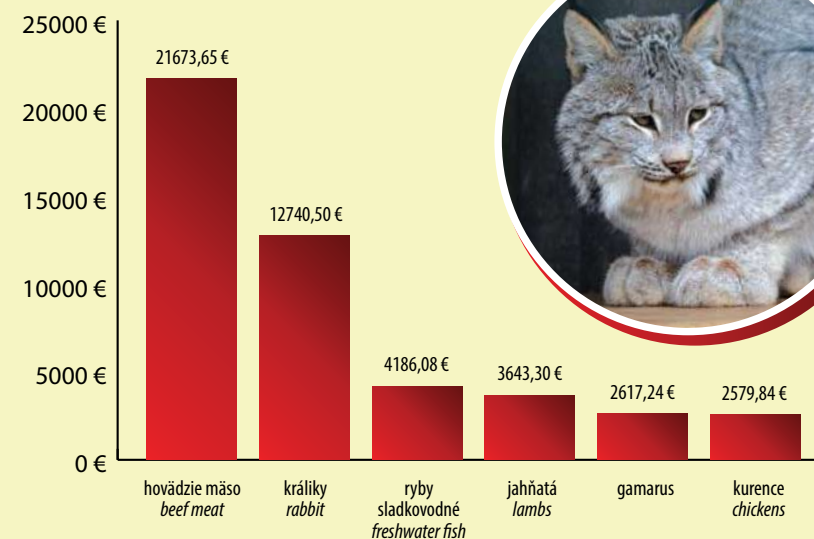
jednotlivých druhov zvierat. Pred tridsiatimi rokmi sa až 25 % úhynov v zoolgických záhradách pripisovalo nedostatočnej výžive (zdroj EAZA, ZOO Nutrition News, júl 1999) a zoolgické záhrady na celom svete si uvedomili, že výživa v ZOO je kľúčovým parametrom na vytvorenie blaha a zvýšenia dlhovekosti pre chované zvieratá. Výživa, ako aspekt preventívneho programu v oblasti zdravia, je dôležitá nielen z pohľadu vytvorenia vyhovujúcich podmienok pre chov zvierat, ale aj na zachovanie ohrozených druhov na celom svete. Krmivá sú pripravované a podávané spôsobom, aby čo najvernejšie odrážali prirodzenú potravu v prírode s ohľadom na všetky potrebné živiny, aby sa zabezpečil zdravší a dlhší život zvierat. Vyvážená potrava, za použitia prísnych hygienických postupov a s ohľadom na nutričné potreby jednotlivých druhov zvierat, zabezpečuje lepší zdravotný stav zvierat, obmedzenie šírenia chorôb, vysokú kvalitu zdravia, a preto dlhší a produktívnejší život zvierat.

SPOTREBA KRMIVA

FEED CONSUMPTION

CELKOVÁ SPOTREBA MÄSA BEZ VLASTNEJ PRODUKCIE

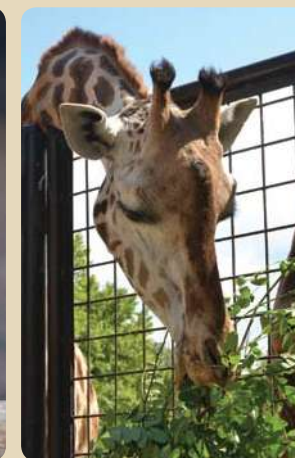
TOTAL MEAT CONSUMPTION WITHOUT OWN PRODUCTION

Mňam!
Yummy!

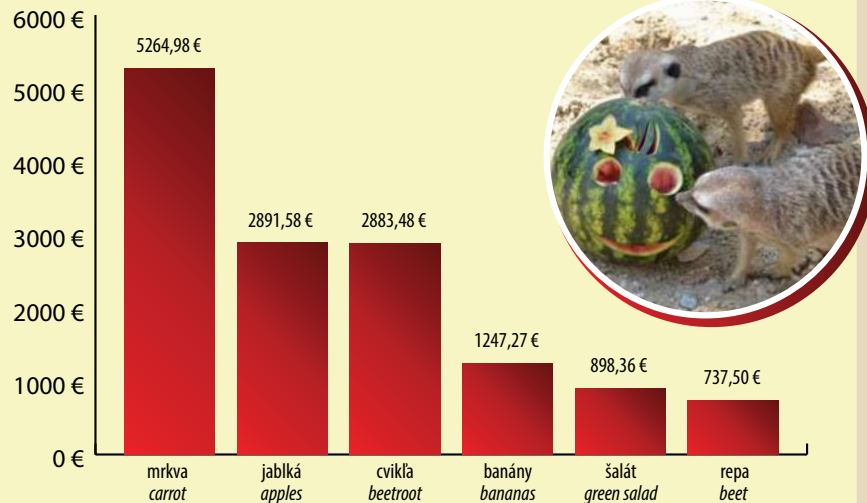

Orechy mám najradšej
I prefer nuts

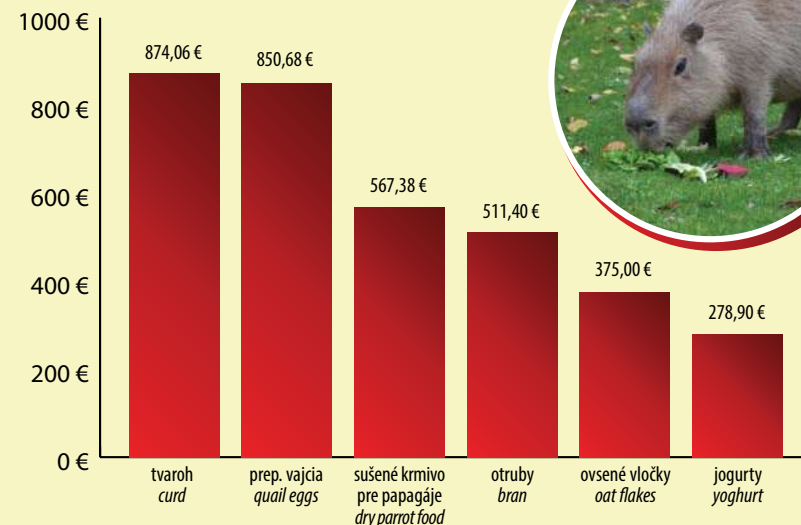

Raňajky
Breakfast

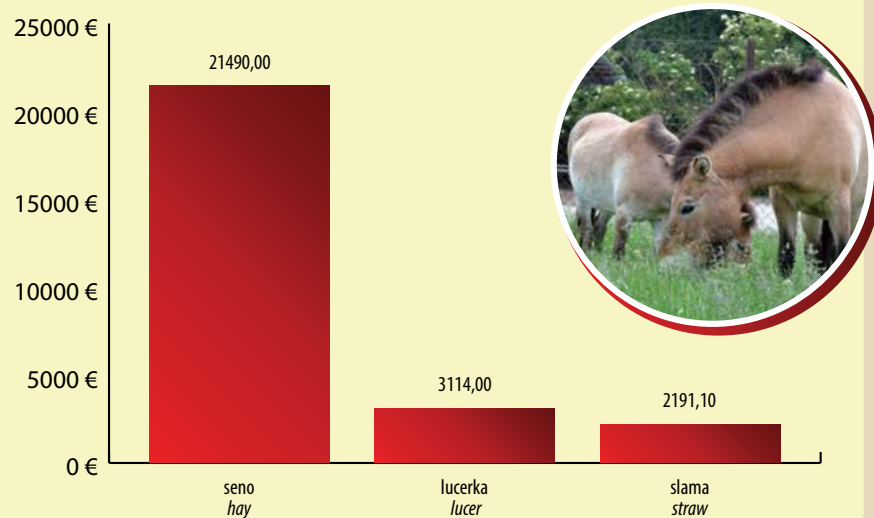
NAJVIAČ KŔMENÉ DRUHY OVOCIA A ZELENINY THE MOST FED TYPES OF FRUIT AND VEGETABLES

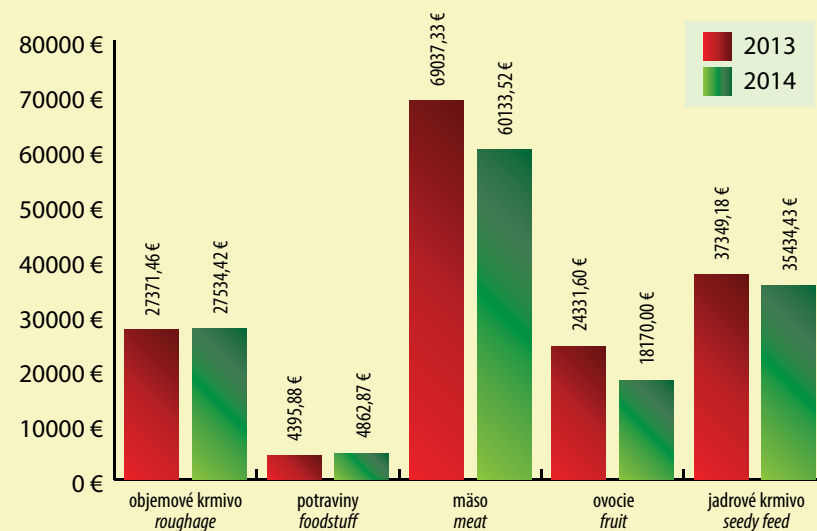
SPOTREBA POTRAVIN CONSUMPTION OF FOODSTUFF

CELKOVÁ SPOTREBA OBJEMOVÉHO KRMIVA TOTAL CONSUMPTION OF ROUGHAGE

POROVNANIE SPOTREBY KRMIVA V ROKU 2013 A 2014 COMPARISON OF FEED CONSUMPTION IN 2013 AND 2014

Nerušiť prosím
Do not disturb, please

Chutí nám
It tastes

Vzhľadom na druhovú rozmanitosť je základným predpokladom disponovať poznatkami o skutočných výživových potrebách jednotlivých druhov zvierat a pokryť nároky zvierat prostredníctvom krmív. Ďalším predpokladom je správne vyhodnotiť zdroje potravy, ktoré zvieratám predkladáme. Manažovaním výživy, zabezpečením krmív a tvorbou krmných dávok priamo, alebo nepriamo ovplyvňujeme výživový stav zvierat, zdravotný stav, reprodukciu, telesné rozmery a celkovú kondíciu.

Je veľmi zložitá zabezpečiť druhovú rozmanitosť krmív pre jednotlivé druhy a kategórie zvierat. V zoológickej záhrade Bratislava v súčasnosti zabezpečujeme a pripravujeme za prísnych hygie-

nických noriem krmivá pre všetky druhy zvierat. V roku 2014 sme celkovo vynaložili, v porovnaní s rokom 2013, nižšie náklady na krmivo pre zvieratá. Výraznejšie zníženie nákladov na krmivá je zjavné najmä v nasledovných komoditách: zelenina – ovocie, mäso a jadrové krmivo. Naopak, zvýšené náklady sme mali na potraviny, nakoľko sme začlenili do krmných dávok nutrične hodnotnejšie prepeličie vajčka. Opravou senníka sa nám podarilo znížiť straty na objemovom krmive dlhoročne spôsobované nedostatočným uskladnením. Ani v roku 2014 sa nám nepodarilo zrealizovať nápravné opatrenia na revitalizáciu sadu a trávnatých plôch, čo nám znova zníži množstvo zeleného krmiva aj na rok 2015.

Dobrá chuť!
Bon appetit!

To je dobrota
What a goody

Tá dyňa je výborná!
The pumpkin is excellent!

SUMMARY

Our year-round task is to adapt daily feed rations for each individual of every species so that it complies with its natural diet. Bratislava Zoo currently provides and prepares animal food under strict hygiene standards.

In 2014, we invested lower cost for animal food than in 2013. Significantly reduced cost of feed is apparent particularly in the following commodities: vegetables - fruit, meat and feed grain. On the other hand, there was increased cost of food because of nutritionally valuable quail eggs being incorporated into the feeding rations. Repair of the hayloft enabled us to reduce the loss of roughage which for many years was caused by inadequate storage. Unfortunately, just like in previous years, we were not able to implement corrective measures to revitalize the fruit tree plantation and grassland within the Zoo grounds, which will reduce the amount of green feed in 2015.

Z POHLĎADU VETERINÁRA

VETERINARIAN'S VIEW

MVDr. Zuzana Bartová, MVDr. Andrej Barta
privátni veterinári / Private veterinarians

Za jednu z najdôležitejších udalostí roka 2014 považujeme vyšetrenie a liečbu nosorožca tuponosého južného, Nika. Niekoľko týždňov chovatelia pozorovali stratu hmotnosti zvierťa. Prijem potravy bol dobrý, nosorožec nejavil žiadne zmeny správania. Po týždňovom nácviku zvierťa na založenie škrtidla na ucho si Niko nechal bez problémov odobrať krv. Jedinou abnormalitou bola nízka hladina selénu, čo môže viesť k strate svalovej hmoty a následne strate hmotnosti. Naordinovali sme prídavok selénu do krmiva, chudnutie však pokračovalo a chovatelia hlásili občasné vypadávanie potravy z tlamy, tzv. „žvancovanie“. Z tohto dôvodu sme sa rozhodli prísť k sedácii a k revízii dutiny ústnej. Požiadali sme o pomoc kolegu s dlhoročnými skúsenosťami s nosorožcami, MVDr. Jiřího Váhalu zo ZOO Dvůr Králové, aby nám pomohol so sedáciou a prizvali sme aj MVDr. Zdenka Žerta, CSc. z VFU pre prípad nutnosti chirurgickej intervencie v dutine ústnej. Sedácia prebehla bez komplikácií, žiaľ napriek opa-

kovanej snahe sa nám nepodarilo otvoriť ústnu dutinu u Nika natoľko, aby sme ju mohli dôsledne prehliadnuť. Pomocou flexibilného endoskopu bolo možné vyšetriť asi 2/3 ústnej dutiny, ale nenašli sme žiadnu príčinu vysvetľujúcu „žvancovanie“. Jediným vodidlom bol silný zápach hnisu z ústnej dutiny. Po vyhodnotení nálezov sme sa rozhodli nasadiť antibiotickú terapiu, ktorú sme dopĺňali probiotikami. Nikov stav sa počas liečby výrazne zlepšil, výrazne lepšie prijímal krmivo. Krmná dávka bola obohatená o senné granule ako zdroj vlákniny. U samca bielej formy tigra chovatelia spozorovali zle ohraničený útvar v chrbtovej oblasti. Adspekčne pripomínal hematóm po poranení. V priebehu dvoch týždňov sa však útvar zreteľne zväčšil. Rozhodli sme sa pre extirpáciu v celkovej anestézii. Útvar veľkosti cca 8 x 6 cm bol lokalizovaný pod kožou v oblasti Th-L prechodu chrbtice, pevne fixovaný na svalovú fasciu. Bolo nevyhnutné vykonať hlbokú excíziu s resekcíou fascie. Počas anestézie zviera bolo obehovo nestabilné, zle

Vyšetrenie zubov nosorožca tuponosého južného
A dental examination of the Southern White Rhinoceros

reagovalo na podávané farmaká. Prebúdzanie z narkózy bolo prolongované. Biochemické vyšetrenie krvi nepoukázalo na žiadne abnormality, predpokladáme kardiálny pôvod týchto komplikácií. Hojenie rany prebiehalo bez komplikácií. Histologicky sa jednalo o fibrosarkóm.

U samice ťavy dvojhrbej bola hlásená chovateľmi inapetencia trvajúca 48 hodín. Po uvedení do celkovej anestézie a adspekcie ústnej dutiny sme našli na bukálnej sliznici uzavretý absces veľkosti 3 x 3 cm. Absces sme otvorili a vyčistili. Anestézia aj prebúdzanie prebehlo bez komplikácií a zviera

Odber krvi samca nosorožca tuponosého južného
Blood collection of the Southern White Rhinoceros

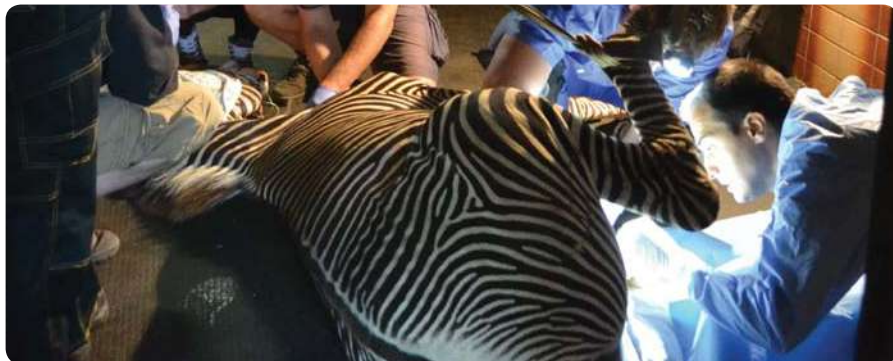
Očkovanie mláďat zubra európskeho
Vaccination of European Bison calves

Sstrihanie pazúrov leňocha dvojprstého
Claws cutting of the Southern Two-toed Sloth

Vyšetrenie zubov nosorožca tuponosého južného
A dental examination of the Southern White Rhinoceros

Kastrácia zebry Grévyho
Castration of the Grevy's Zebra

už o niekoľko hodín prijímalo potravu bez problémov.

U samice karakala chovatelia hlásili objavenie zdurenia v oblasti dolnej čeluste. Rozhodli sme sa pre vyšetrenie v sedácii. Po uspatí zvieratá sme zistili zdurenie na ľavej strane spodnej čeluste s instabilitou v tomto mieste. V ústnej dutine nad miestom zdurenia sa nachádzala hlboká kaverna so stratou zubov vyplnená hnisom, chlpmi a zvyškami potravy. Na RTG snímku bola zrejme fraktúra dolnej čeluste staršieho dátá s ťažkou osteomyelitídou, resorpciou kosti a rozsiahlymi degeneratívnymi zmenami. Pre zlú prognózu s prihliadnutím na vek zvieratá a predpoklad patologického vzniku fraktúry sme pristúpili k eutanázii.

V roku 2014 sme v ZOO Bratislava kastrovali viaceré zvierat. Jednalo sa o dve zebry Grévyho, koňa Przewalského a adaxa núbijského. Kastrácia bola prevedená štandardným spôsobom a neboli zaznamenané žiadne komplikácie.

V rámci preventívneho programu sme v roku 2014 prepracovali plán sanácie dezinfekcie jednotlivých zariadení tak, aby bol efektívnejší a účinnejší. ZOO Bratislava na účel zlepšenia kvality čistenia zaobstarala viac vysokotlakových čističov, čo umožní dôkladnejšie čistenie a udržiavanie hygieny v chovných zariadeniach.

SUMMARY

One of the most important events of the year 2014 we consider the examination and treatment of Niko, Southern White Rhinoceros. During several weeks the keepers observed weight loss in the animal. After week of training the animal, we were able to take blood from Niko's ear. The only blood abnormality was low selenium levels, which could result in the loss of muscle mass and subsequent weight loss. We prescribed additional selenium in the food, however, increase in the weight loss continued and keepers had reported occasional food fallout from the mouth. For this reason, we decided to sedate the animal so that we could inspect its oral cavity. We asked for help our colleague with many years of experience with Rhinos, DVM. Jiří Váhal from Dvůr Kralové Zoo, to help us with sedation, and we also invited DVM. Zdeněk Žert, PhD. of VFU (University of Veterinary and Pharmaceutical Sciences Brno) in case there was surgical intervention needed in the oral cavity. Using a flexible endoscope we were able to investigate only about 2/3 of the mouth, but we could not find any reason for explaining Niko's problems. The only guidance was a strong smell of pus in the mouth. We decided to deploy antibiotic therapy, supplemented with probiotics. After this treatment Niko's condition significantly improved and he was able to feed normally. In the male Tiger – white form keepers observed a formation in the dorsal region. By visual check the spot resembled hematoma after injury. Within two weeks, however, the body visibly increased in volume. We decided for extirpation under general anaesthesia. A formation of approximately 8 x 6 cm was located under the skin firmly fixed to the muscle fascia. It was necessary to perform a deep excision with resection of the fascia. During anaesthesia, the animal was circulatory unstable, poorly responding to administered pharmaceuticals. Awakening from anaesthesia was prolonged. Biochemical blood test did not show any abnormalities. We assume cardiac origin of these complications. Wound healing took place without complications. Histological analysis showed it was a fibrosarcoma.

Keepers reported inappetence lasting 48 hours in female Bactrian Camel. After general anaesthesia and visual inspection of the oral cavity we found a closed abscess of size 3 x 3 cm on the buccal mucosa, which we opened and cleaned. Anaesthesia and awakening took place without complications and the Camel was able to feed within few hours after awakening.

In female Karakal was observed swelling in the lower jaw. We decided to investigate under sedation. After anaesthetizing the animal, we found swelling on the left side of the lower jaw with instability at this location. In the mouth, above the place of swelling, a deep cavern with teeth loss filled with pus, hair and food debris was located. X-rays showed clear fracture of the lower jaw of older age with severe osteomyelitis, bone absorption, and extensive degenerative changes. Due to a poor prognosis for the animal with regard to its age and the assumption of further pathological fractures, we performed euthanasia.

In 2014 several animals were castrated, namely two Grevy's Zebra, one Przewalski's Horse, and one Addax. Castration was performed in a standard manner and there were no complications. We also revised the preventive disinfection plan for each facility so that it is more efficient and effective. To improve the quality of disinfection, Bratislava Zoo obtained several high pressure cleaners, enabling thorough cleaning and maintaining hygiene in the whole Zoo.

PRÁCA SNOV – FOTOGRAF V ZOO

DREAM JOB – A PHOTOGRAPHER AT THE ZOO

Ing. Mgr. Jana Kožíková

Odborná publicistka / Special Publicist

Kraťasy, slamený klobúčik, profesionálny fotoaparát, tohtoročná novinka, s viacerými objektívmi, kamerou a statívom (sú už ťažké na nosenie na ramene - ťahá si ich teda za sebou v batôžku na kolieskach). Deň trávi prechádzkami po ZOO, celé hodiny má čas sedieť a pokojne čakať na vhodný okamih, na krásny a vydarený záber, o ktorý sa trhajú časopisy predstavujúce čaro prírody. Takto si kde-kto predstavuje prácu snov - prácu fotografa v ZOO. Ale ako všetky práce, aj táto je niekedy na míle vzdialená skresleným predstavám.

Fotografovať totiž treba aj v daždi, v zime, po kolená v snehu, studenom vetre, v podrepe, či poležiačky. Zvieratá málokedy zostanú stáť na mieste, ktoré je na fotku najlepšie a už vôbec sa nedivajú smerom, ktorým by sa dívať mali. Keď máte pripravený objektív na diaľku, zvieratá podíde bližšie, keď si prehodíte objektív, aby ste ho mohli nasnímať zblízka, odbehne do diaľky. Ak je vo výbehu jediné miesto, ktoré za slnečného

svetla vrhá pletivový tieň, zvieratá budú ako skamenené stáť presne tam.

Ak musíte nafotiť aktivitu zvierat, bude sa tváriť, že o predmet, alebo činnosť absolútne nemá záujem. Ten prejaví, sotva sa vzdialíte. Ak sa o predmet bude zaujímať, bude k fotoaparátu otočené zadkom, prípadne si hračku či potravu odviečie do budičky, spálne, alebo sa s ňou schová do vysokej trávy. Zvieratám svoju požiadavku môžete povedať, no málokedy ju akceptujú. Dokonca aj chovatelia sa prosbe: "táčky: potrebujem aby zastal na tom pníku a díval sa trochu doľava" iba zasmiejú. Zdalo by sa, že s ľuďmi je ľahšia práca, no ani tam to vždy nejde podľa predstáv. Na fotografiách davu je vždy niekto otočený chrbtom, škriabe sa na nevhodnom mieste, vytŕča mu nestetický kus odevu, deti robia grimasu. Osoby, ktoré neplánovane vojdú do záberu už ani nepočítam. Na rôznych akciách by môj fotoaparát sotva vyhral súťaž o najväčší a najdlhší objektív, ale ako radi hovoria skúsení fotografi (s kvalitným fo-

tákom na hrudi): dobrý záber nerobí fotoaparát, ale fotograf. No aj napriek niektorým nezrovnalostiam medzi predstavou a realitou, mám svoju prácu veľmi rada. A baví ma fotiť najmä zvieratá. Ale akoby na mojom pôsobisku už od môjho nástupu do práce prefrčal pomedzi kolegami vírus. Ten vírus nakazil všetkých a dokonca si hneď trúfol aj na novonastúpených. A volá sa: „Nemalo by“. Vysvetlím na konkrétnom príklade... Ja (vchádzam do výbehu zvierat): „Nerobí mi to zvieratá nič?“

Odpoveď (vopred tuším): „Nemalo by...“

A ako naschvál hneď po tejto vete prichádzajú ďalšie pozitívne informácie: „Švihni si s tým fotoaparátom, nejako sa ježi (vynára, potápa, presúva, krčí, plazí, hýbe,...)“

Vážim si, že mi chcete pomôcť a poradiť, aj keď len dobre mienenými radami: „Nemala by si to lepšie bez toho pletiva? Je zamračené, myslíš, že tie fotky budú dobré? Hm, vieš, oni sa tie mladé dosť rýchlo hýbu, asi tam budeš mať šmuhovú krytku. Chceš to naozaj fotiť oproti slnku?“

A tí, ktorí somnou robia už nejaký ten piatok si dokonca trúfnu aj na veselé: „A zober si do fotoaparátu aj kartu (baterku), nech ho zase nenosíš zbytočne!“

Na pokoji mi nepridá veta: „Tak si tu kludne pofot, ja si zatiaľ zbehnem pre fúrik (krmivo, škrobku), on nič nespraví, to on je len taký zvedavý“. Som rada, že dokonca dbajú aj na moju bezpečnosť: „Ako tak vidím toho človeka schovaného za tým plotom, chytila by som radšej pevnejšie otaže a neprezerala si teraz fotky vo fotoaparáte!“

Niektorí majú pocit, že s fotodokumentáciou u nich zbytočne dlho otáľam: „Vieš, ono keď tie mladé budú tak veľké, ako ich matka, už ich bude zbytočne fotiť!“ Niektorí mi naopak naznačujú, že sa príliš ponáhľam: „Ono to chce trpezlivosť. Počkaj chvíľu, on spod tej čičiny (vody, budičky, piesku) vylezie...“ Niektorým trhajú srdce moje zbytočne premárnené šance: „To akurát teraz si musíš meniť ten objektív?“ Prípadne: „Mala si prísť ráno (večer, poobede, večera, zajtra, pri kŕmení, po kŕmení, pred kŕmením, ...) vtedy pekne pózuje“. A niektorí proste len túžia po zázraku: „Stihla si to cvaknúť? Nie?... Škoda, taká pekná fotka to mohla byť...“

Výsledkom fotografovania by mali byť krásne, zaostrené zábery. No náladu mi málokedy zlepší milý zvyk zamestnancov ZOO ukazovať mi profesionálne fotografie z webu a časopisov, samozrejme s vetou: „Pozri, aká pekná fotka, prečo takú

nemáme my? Veď také zvieratá chováme, či?“

A je mi ešte stále smutno z konverzácie, ktorá sa odohrala v našej kancelárii pri triedení mojich fotografií: Ja: „No nie je táto fotka presne ako tie v National Geographic?“ Kolegyňa: „No úúúúúplne, akurát že tá časť fotky, ktorá je v NG zaostrená, tú máš ty rozmazanú.“

A netešia ma ani samochválitelia chovatelia: „Pozri, ako krásne som to/ho/ju/ich odfotil, škoda, že si tam nebola....ale veď nebud' smutná, veď ti tú fotografiu pošlem, chceš?“

Fotografie majú za cieľ zdokumentovať zvieratá, priestor, akciu. A aj tu akoby fungoval Murphyho zákon:

- ❖ Ak odfotíš zvieratá celé, budú potrebovať jeho detail.
- ❖ Ak ho odfotíš osamote, budú chcieť na fotografii zvieratá všetky pospolu.
- ❖ Ak odfotíš skupinu zvierat, budú chcieť jednotlivca.
- ❖ Ak niečo zvečniš v lete, je viac, než isté, že potrebná bude fotografia objektu so snehom, prípadne v prostredí jesenného popadaného lístia.
- ❖ Ak počas akcie odfotíš účinkujúcich, budú chcieť obecnosť. Ak obecnosť s účinkujúcimi, budú chcieť záber výrazu tváre niekoho z davu.
- ❖ Ak sa ti nepošťastí odfotografovať jediného účinkujúceho, jedinu osobnosť spomedzi všetkých zúčastnených, je takmer isté, že práve tá fotografia bude žiadaná.
- ❖ Ak bude kolegyňa prispievať do časopisu, potrebovať bude fotografiu voľnežijúceho zvieratá, ktoré buď: lieta rýchlo, na konároch sedí vysoko, alebo žije v listí a hustej tráve, aktívne je v noci, či loví a žije vo vodách bystrín, alebo nepriehľadných rybníkov. Je však takmer isté, že fotografiu hocikákeho psa, alebo mačky domácej pokojne vylihujucej na slnku priamo pred dverami kancelárie nikto nikdy potrebovať nebude.

Fotografovanie v ZOO je splneným snom pre toho, kto miluje fotografovanie a zvieratá. Ale nechajte sa zmiestiť, za každým dobrým záberom je kopa úsilia, ale i šťastia.

Na záver tohto pozitívne ladeného článku pridávam zopár hádaniek:
Uhádni, aké zviera je na fotografii.

???

???

???

???

???

???

???

???

SUMMARY

Taking photos at the Zoo is a dream come true for those who love photography and animals. But do not be fooled! Behind every good picture there is plenty of effort, as well as luck. Same as with all other work professions, also this one is sometimes miles distant from its ideal perception. Photographs need to be taken in the rain, in winter, buried knee-deep in snow, cold wind, squatting, or lying down. Photographs are intended to document the animals, Zoo grounds, and what we, the animals and staff, do. My camera would hardly win any competition for the largest and longest lens, but as experienced photographers say (with the best quality cameras hanging around their necks): a good picture is taken by the photographer, not the camera.

You can try and tell the animals how to position themselves but you will most probably be ignored. And it would seem that people are easier to work with but even in this case not everything is always going according to your wishes. Some feel that sometimes I hesitate too long while trying to take a picture, others are irritated by a wasted opportunity I just let go.

The result of photographing should be beautiful, focused images. But my mood is rarely improved by the zoo staff showing me photos from professional web sites and magazines, accompanied by the sentence: „Look at this pretty picture, why cannot you take one like that? After all, we do keep this species.“

But despite some discrepancies between perception and reality, I like my work a lot. And I enjoy taking pictures of animals. In the end, I would like to add a few riddles: Have a guess what animals are in these photos. Correct answers can be found at the end of this Annual Report.

správne odpovede

1. Bielaňa tundrová (*Bubo scandiacus*), 2. Kôň domáci (*Equus caballus*), 3. Bažant zlatý (*Chrysolophus pictus*), 4. Mláďa tragopana temminckoviho (*Tragopana temminckii*), 5. Piesočník pestrý (*Gongylophus colubrinus*), 6. Dikobraz bielochvostý (*Hystrix indica*), 7. Fretka (*Putorius furo*), 8. Tamarin pinč (*Saguinus oedipus*)

VZDELÁVANIE A MARKETING

Education and Marketing

Mgr. Jela Račevová

vzdelávacia pracovníčka / Educator

Natália Lipová, PhD.

vzdelávacia pracovníčka / Educator

Ing., Mgr. Jana Kožíková

odborná publicistka / Special publicist

Mgr. Mira Sojáková

odborná publicistka / Special publicist

Ing. Katarína Matejovičová

vedúca oddelenia vzdelávania a marketingu /

Head of the Education and Marketing

Department

Vzdelávanie návštevníkov je jednou z hlavných funkcií zoologických záhrad. Cieľom je zamerať vzdelávanie nie len na rôznorodosť druhov žijúcich na celom svete, ale aj na ochranu živočíchov, ktorá je mimoriadne potrebná pre ich ďalšie prežitie vo voľnej prírode. Deti a mládež sme sa v uplynulom roku 2014 snažili osloviť prostredníctvom výučbových programov, programov sprevádzania, prírodovedných krúžkov a programu ZOO pre najmenších. Pre všetkých návštevníkov boli určené pravidelné komentované krmenia, stretnutia so zvieratkami a zábavno-vzdelávacie podujatia pre verejnosť.

Rozprávanie o lamách počas prírodovedného krúžku
Talking about Llamas during the Zoological Club

Prírodovedný krúžok v ZOO Bratislava
Zoological Club at the Bratislava ZOO

Kontakt slabozrakých a nevidiacich detí so zvieratkami v ZOO
The contact of sight-challenged children with animals at the ZOO

VÝUČBOVÉ PROGRAMY A PROGRAMY SPREVÁDZANIA PRE ŠKOLY

Ponuka výučbových programov je rozdelená na programy pre 1. stupeň ZŠ (niektoré z týchto programov sa v zjednodušenej forme realizovali aj pre deti materských škôl) a programy pre 2. stupeň ZŠ a študentov SŠ a VŠ.

Aktuálna ponuka pre školy sa skladá zo 17 výučbových programov.

OBOJŽIVELNÍKY

PLAZY

VTÁKY

CICAVCE

ZACHRÁŇME NOSOROŽCE

AKO SI ROZUMEJÚ SLNKO A LES?

ZVIERATÁ V OHROZENÍ

AKO SA ŽIJE V TRÓPOCH?

LESY SLOVENSKA

ROZPRÁVANIE O ZVIERATKÁCH

ŠELMY A MY - ŽIJEME SPOLU

POTULKY AFRICKÝMI SAVANAMI

VLCI A PSI - AKO SI S NIMI ROZUMIEŤ?

ZÁKLADY SPRÁVANIA ŽIVOČÍCHOV

LUDOOPY NAŠI NAJBLIŽŠÍ PRÍBUZNÍ

JUHOVÝCHODNÁ ÁZIA: VZDIALENÁ

KRAJINA - BLÍZKY PROBLÉM

Ookrem výučbových programov mali školy možnosť absolvovať aj tematické programy sprevádzania v areáli ZOO Bratislava.

Aktuálne ponúkame školám šesť programov sprevádzania:

TERÁRIUM A EXOTÁRIUM VTÁKY

PO STOPÁCH VEĽKÝCH MAČIEK

PRIMÁTY (mačiak, makaky, lemury a gibony) NAŠI NAJBLIŽŠÍ PRÍBUZNÍ (sprevádzanie po pavilóne primátov)

SPREVÁDZANIE V SPODNEJ ČASTI ZOO (šelmy, primáty, zebra a žirafa)

Celkový počet odučených programov výučby a sprevádzania bol 38, z toho počet odučených programov výučby bol 21. Programy výučby absolvovalo celkovo 602 detí a študentov z materských, základných a stredných škôl, pričom niektoré skupiny sa zúčastnili v jeden deň viacerých programov. V roku 2014 si najčastejšie školy objednávali programy: Ľudoopy (MŠ + 1. stupeň ZŠ) a Rozprávanie o zvieratkách (MŠ + 1. stupeň ZŠ).

Počet zrealizovaných programov sprevádzania bol 17 a celkovo sa programov sprevádzania zúčastnilo 590 detí a študentov materských, základných a stredných škôl, pričom niektoré skupiny

Prírodovedný krúžok v ZOO Bratislava
Zoological Club at the Bratislava Zoo

sa zúčastnili v jeden deň viacerých programov sprevádzania. Najčastejšie si školy objednávali program sprevádzania v spodnej časti areálu ZOO. Ďalšími najnavštevovanejšími programami boli sprevádzanie v pavilóne primátov (Naši najbližší príbuzní) a v pavilóne šeliem (Po stopách veľkých mačiek).

V rámci sprevádzania sme na začiatku školského roka (september 2014) v poradí po tretíkrát uskutočnili v spolupráci s mestskou časťou Bratislava - Nové Mesto program pre žiakov prvého ročníka ZŠ. Počas piatich dní absolvovali prváci zo základných škôl v rámci mestskej časti Nové Mesto sprevádzanie v spodnej časti areálu ZOO. V marci sme zrealizovali seminár pre študentov 5. ročníka Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského priamo na fakulte. Zoologická záhrada zabezpečuje možnosť realizácie bakalárskych a diplomových prác pre študentov prírodovedných odborov, ako aj odborné práce študentov stredných škôl.

V novembri vyvrcholil v ZOO Bratislava projekt „Most medzi svetlom a tmou“. Akcie sa zúčastnilo 18 hendikepovaných detí zo Základnej školy pre nevidiacich a slabozrakých na Svračej ulici a 18 žiakov zo Základnej školy Nevädzová. Deti

si na vlastnej koži vyskúšali, ako sa žije so zrakovým hendikepom a nevidiace a slabozraké deti si mohli hmatom „pozrieť“ rôzne druhy preparátov. Veľký úspech mala tiež návšteva terária, kde sa deti mohli dotknúť hada a korytnačky. Počas prechádzky v spodnej časti areálu ZOO si deti zo ZŠ Nevädzová mali možnosť vyskúšať rôzne sprievodcovské techniky.

Aj v školskom roku 2014/15 pokračujeme v spolupráci so základnou školou Marie Montessori. Žiaci prvého až štvrtého ročníka ZŠ navštívia v priebehu tohto školského roku ZOO osemkrát. Do konca decembra 2014 navštívili ZOO iba raz. Postupne absolvujú cyklus vybraných tém zameraných na jednotlivé skupiny živočíchov. Každé stretnutie obsahuje teoretickú časť a praktickú ukážku zvierat v areáli ZOO.

PRÍRODOVEDNÝ KRÚŽOK

Počas roka 2014 sme pokračovali v realizácii dvoch typov prírodovedných krúžkov. Oba krúžky si našli svojich priaznivcov a často sa stáva, že deti krúžok navštevujú opakovane. V období od 23. septembra do 9. decembra 2014 sme zrealizovali v poradí už desiaty turnus prírodovedného krúžku „Pohľad do tajov prírody“ (vek 11 – 15 ro-

kov). Krúžok navštevovali 3 deti. Na podnet rodičov máme v pláne otvoriť ďalší turnus od apríla 2015. Malá účasť na krúžku bola pravdepodobne spôsobená tým, že krúžok prebiehal v týždni (každý utorok). Program bol tvorený tak, aby si deti viac prehľbovali informácie o zvieratách.

Druhý typ krúžku: „Malí pozorovatelia zvierat“ (vek 6 – 10 rokov) sme ukončili v júni 2014 a v septembri sme odštartovali v poradí už piaty turnus tohto krúžku. Krúžok prebieha raz za mesiac, cez víkend, v období od septembra 2014 a bude trvať do júna 2015. Deti sú rozdelené na dve skupiny a celkovo krúžok navštevuje 24 detí. Do konca roka 2014 sa uskutočnili štyri stretnutia. Pri realizácii krúžku nám pomáha dobrovoľník Róbert Borský, ktorému patrí veľké poďakovanie za vynikajúcu odbornú výpomoc pri práci s deťmi.

ZOO PRE NAJMENŠÍCH

V roku 2012 sme prvýkrát odskúšali realizáciu špeciálneho programu ZOO pre najmenších určeného deťom vo veku od 3 do 5 rokov, ktoré našu ZOO navštevujú spolu s rodičmi. Tento program si naši návštevníci obľúbili, a preto sme v realizácii pokračovali aj v priebehu letnej sezóny 2014. Dve stretnutia sa zrealizovali aj v septembri vďaka peknému počasiu. Aktivita boli pripravované hravou formou tak, aby v deťoch podporovali pozitívny vzťah k prírode a zvieratám už od útleho veku. Rodičia sa na program vopred prihlasovali telefonicky alebo e-mailom.

Krímenie králikov v rámci ZOO pre najmenších
Feeding of Rabbits during the Zoo for the Little Ones

VÍKENDOVÉ KOMENTOVANÉ KRÍMENIA ZVIERAT

Komentované krímenia (KK) sme v sezóne 2014 odštartovali víkendom 10. - 11. mája a ukončili počas podujatia Svetový deň zvierat 4. októbra. KK sme realizovali počas 21 víkendov. Tohtoročné leto bolo celkovo veľmi upršané, následkom čoho sme museli ukončiť komentované krímenie počas štyroch víkendových dní. Prednášky, ktoré museli byť zrušené kvôli nepriaznivému počasiu, do štatistiky neboli zarátané.

Štatisticky je jednoznačné, že práve kvôli daždivému počasiu bolo prezentovaných menej prednášok a s tým následne závisí aj menšia návštevnosť víkendových komentovaných krímení (v porovnaní s rokom 2013).

Návštevníkom sme prezentovali 28 prednášok o jednotlivých druhoch zvierat a každý víkend sme našim návštevníkom predstavili 21 druhov zvierat, nakoľko počas víkendu sa niektoré druhy zvierat v sobotu aj v nedeľu opakovali (medved' hnedý, mačkovité šelmy, paviány plášťikové, gibony zlatolice, makaky magot).

Spolu sme počas sezóny 2014 odprezentovali 507 prednášok, ktorých sa, podľa našich odhadov, zúčastnilo cca 14 770 návštevníkov.

Počty návštevníkov pri jednotlivých druhoch zvierat sú len štatistickými ukazovateľmi obľúbenosti komentovaných krímení. V štatistike nie sú zahrnuté pocity návštevníkov – radosť, keď si môžu pripravenou potravou nakrmiť vybrané

Rozprávanie o pelikánoch počas Svetového dňa vtáctva
Talking about Pelicans during the International Bird Day

Kontakt slabozrakých a nevidiacich detí so zvieratami v ZOO
The contact of sight-challenged children with animals at the ZOO

druhy zvierat, smiech, keď im chovatelia a lektori rozprávajú zážitky o jednotlivých druhov zvierat, potlesk a poďakovanie na záver prednášok, či sklamané: „Škoda, že sme neprišli na celý program, bolo to zaujímavé...“

Oblúbenosť druhov z hľadiska návštevnosti KK:

1. medveď hnedý,
2. žirafa Rothschildova, zebra Chapmannova,
3. leopard cejlónsky, jaguár americký, lev juhoafrický, tiger – biela forma,
4. hrošík libérijský, pavián plástikový/makak Magot, gibbon zlatolící,
5. ťava dvojhrbá, kulan turkménsky, zubor európsky,
6. koza kamerunská,
7. nosorožec tupoносý južný
8. lama krotká,
9. surikata vlnkáva, sviňa domáca-vietnamská, poník Shetlandský, somár domáci,
10. kôň Przewalského.

K oblúbenosti jednotlivých stanovišť (druhov zvierat) prispievajú nasledujúce faktory (vyhodnotené na základe návštevnosti pri jednotlivých stanovištiach):

Vzhľad výbehu, atraktivita výbehu: návštevníci dávajú prednosť výbehom, ktoré sú presklené, alebo

bez mrežových bariér (bránia vo výhlade, či fotografovaní zvierat). Okrem zlého výhľadu na zvieratá majú návštevníci z týchto výbehov nepríjemný pocit, že je zvieratá držané na betóne a za mrežami – medzi návštevníkmi sú vítané moderné chovné zariadenia, ktoré poskytujú zvieratám welfare.

Zaujímavé rozprávanie o zvieratách: verejnosť oceňuje zaujímavé rozprávanie o daných zvieratách. Ich životné príbehy, zaujímavosti z chovu, spôsob trávenia dňa, zháňania si potravy/jedálniček a príprava potravy v ZOO, či zvláštnosti určitého jedinca, či druhu a ich život v prírode. Taktiež návštevnosť stúpa, ak je pri KK prítomný chovateľ, ktorý sa o dané zvieratá stará a vie pútavo rozprávať o ich chove a starostlivosti.

Atraktivita a aktivita živočíchov: pohybujúce sa, alebo "milé" zvieratá, či mláďatá, ktoré boli navyše aj medializované, priťahujú pozornosť návštevníkov a preto sa aj pri výbehoch, v ktorých sa zvieratá hrajú, či pri výbehoch, kde sa nachádzajú vizuálne, "milé" druhy zvierat, pristavuje väčšie množstvo návštevníkov.

Umiestnenie výbehu: výbehy, ktoré sú situované v strednej časti areálu, (rovina, v blízkosti detského ihrisko, WC, bufety) majú vyššiu návštevnosť, ako výbehy, ktoré sú situované na kopci, v odľahlejších častiach ZOO. Taktiež je výhodou, ak sú výbehy zvierat zastrešené (pavilóny) a poskytujú tak návštevníkom ochranu pred nepriaznivým počasím

(obzvlášť počas daždivých dní a tropického tepla).

Do skladby druhov komentovaných krmení sme zámerne zaradili aj druhy zvierat, ktoré majú svoje výbehy v odľahlejších častiach zoologickej záhrady, aby sme návštevníkov „dotiahli“ aj do vzdialenejších kútov ZOO. Sami by častokrát dané druhy zvierat (zubor európsky, lama krotká...) ani nenavštívili, takto sa tešia, že si ich môžu nakrmiť a dozvedieť sa o danom druhu zvieratá niečo nové, zaujímavé.

Enrichment: niektorým druhom zvierat je popri komentovanom krmení podaný enrichment, (hračka, alebo potrava ukrytá, či umiestnená tak, aby sa k nej zvieratá ťažšie dostalo a zabavilo sa pri jej získavaní). Keď sa zvieratá s takýmto hlavolamom hrajú, zabávajú, získavajú tak potravu, sú aktívnejšie a tým aj atraktívnejšie pre návštevníkov. Zároveň sa dá priebeh hry, alebo forma enrichmentu, opísať návštevníkom, čím návštevníci nezískajú iba nové poznatky o správaní zvierat, ale zároveň zistia, že zvieratá nie sú "len zavreté v zajatí", ale pracovníci ZOO sa im snažia vytvoriť podmienky čím viac pripomínajúce voľnú prírodu, alebo sa im snažia priniesť do výbehov nové prvky (hračky, preliezky, úkryty, schovanú potravu, ...) aby sa zvieratá počas dňa zabavili a netrpeli nudou. Obzvlášť pri výbehu medveďa hnedého, či paviána plástikových sa snažíme robiť

enrichment každý víkend, nakoľko chceme zvieratám spestriť deň a zabrániť núde, aby sme predišli stereotypnému správaniu jedincov.

Počasié: počas studených, daždivých dní, alebo naopak počas tropických letných dní je aj celková návštevnosť ZOO nižšia. Návštevnosť v ZOO sa zvyšuje počas slnečných teplých dní, kedy môžu návštevníci v ZOO stráviť celý deň. Možnosť kŕmiť zvieratá pripravenou potravou: ak je v rámci KK

umožnené návštevníkom kŕmiť zvieratá potravou pripravenou od chovateľov, návštevnosť pri týchto stanovištiach stúpa. Návštevníci (detskí, ale aj tí dospelí) majú veľký záujem nakrmiť si zvieratá a takéto príležitosti s radosťou využijú. Návštevníci sa počas KK aj v roku 2014 mohli dozvedieť zaujímavé informácie od 3 zamestnancov ZOO Bratislava, ale aj od našich ochotných dobrovoľníkov: Mišky Šnegoňovej, Róberta Borského a Mišky Magulovej, ktorým patrí veľká vďaka za ich pomoc, ochotu a nadšenie pri realizácii tejto návštevnícky atraktívnej práce.

STRETNUTIE SO ZVIERATKAMI

V zoologických záhradách sú zvieratá od návštevníkov oddelené - presklenými stenami, mrežami, priekopami, či inými bariérami. Návštevníci sa teda na zvieratá môžu pozerat, z bezpečnostných dôvodov sa ich však nesmú, resp. nedoká-

Stretnutie s frettou
Meeting with a ferret

Kŕmenie ponika a somára v rámci ZOO pre najmenších
Feeding of a Pony and a Donkey during the Zoo for the Little Ones

žu dotknúť. Obzvlášť detskí návštevníci sú však nadšení prítomnosťou zvierat, ktoré môžu nakrmiť, pohladkať, dotknúť sa ich. A práve z tohto dôvodu sa v zoológických záhradách chovajú aj tzv. „kontaktné zvieratká“.

Kontaktné zvieratká sa starostlivo vyberajú na základe vhodnej povahy a skúsení chovateľa ich privykajú na ľudí, iné zvieratá, nové, nezvyklé situácie tak, aby z neho vychovali zviera pokojné v nezvyklých situáciách a spokojné v prítomnosti človeka - aby mu nevadilo pohladenie od detí, či veľké množstvo ľudí v tesnej blízkosti.

Pri stretnutiach kontaktných zvierat s ľuďmi je však vždy prítomný skúsený chovateľ, ktorý si všíma náladu a reakcie zvierata, vie predvídať jeho správanie a dokáže včas pokojne usmerniť nielen zviera, ale aj návštevníkov.

Stretnutia so zvieratkami začali už v roku 2012, kedy sa v máji narodili mláďatá nosála červeného. Skúsení chovatelia plánovali chovať v ZOO Bratislava nosála červeného aj ako kontaktné zviera (pretože mali už v minulosti veľmi dobré skúsenosti s kontaktnou nosalicou Matyldou), takže ako súčasť výchovy mláďat nosáľov boli aj vychádzky po areáli ZOO, aby si mláďatá pomaly privykali na bežný ruch, návštevníkov, cudzie pachy, nezvyklé situácie.

Pri takýchto prechádzkach sa však čoraz viac návštevníkov pristavovalo pri chovateľoch a ich nevedených zverencoch. Túžili sa zvieratka dotknúť, zahŕňali chovateľov veľkým množstvom otázok. A práve tieto socializačné prechádzky viedli chovateľov k nápadu „stretnutí so zvieratkami“.

Stretnutia sa teda začali konať pravidelne za pekného počasia, na stájom mieste a v rovnakom čase (aj s informačnou podporou verejnosti prostredníctvom web stránky a FB ZOO Bratislava). K nosáľom sa pridali aj biele kozičky domáce, somár domáci, poníky Shetlandské a fretka.

Stretnutia so zvieratkami sa postupne stali súčasťou detských letných táborov a boli vítanou súčasťou detských narodeninových osláv, či rôznych besied a akcií. Pre kontaktné zvieratá je pobyt v areáli príjemným spustením dňa, návštevníci majú možnosť dozvedieť sa zase niečo nové o zvieratách chovaných v ZOO, no najväčšiu radosť majú pri stretnutí so zvieratkami detskí náv-

števníci. Sú šťastní, že sa zvierat môžu dotknúť, pohladiať ich, či nakrmiť. Vďaka veľkému záujmu návštevníkov budú určite stretnutia so zvieratkami prebiehať v ZOO Bratislava aj naďalej. Sme totiž presvedčení, že stretnutie s takýmto zvieratkom je pre ľudí silný pozitívny zážitok a utvára kladný vzťah k zvieratám a k prírode.

KAMPANE EURÓPSKEJ ASOCIÁCIE ZOOLOGICKÝCH ZÁHRAD A AKVÁRIÍ

Kampaň EAZA „Od pólu k pólu“ (Pole to pole)

V septembri 2013 bola na výročnej konferencii EAZA vyhlásená nová kampaň zameraná na severný a južný pól (Pole to pole). Kampaň, ktorá trvá dva roky, sa zameriava na živočíchy žijúce na pólach, ich prirodzené prostredie a nástrahy, ktorým musia čeliť. Arktický ľadovec sa za posledných 30 rokov zmenšil o 35 %, čo veľmi negatívne vplýva na populácie zvierat žijúcich v tejto oblasti. V roku 2014 sme prostredníctvom vedeckých a výtvarných súťaží deťom sprostredkovali informácie o problematike globálneho otepľovania, roztápania ľadovca a ďalších nástrahách, ktorým

musia polárne živočíchy čeliť, ako aj o spôsoboch, ktorými môžeme tieto dopady na prírodu zmierniť.

Deti do sedem rokov mali za úlohu nakresliť niektorý živočíšny druh vyskytujúci sa na severnom alebo južnom póle. Mládež od osem do dvanásť rokov mala za úlohu nakresliť, akým spôsobom vieme pomôcť zvieratám na

pólach, ako vieme zmierniť dopady na životné prostredie. Základom bolo naštudovanie si problematiky globálneho otepľovania a základných princípov environmentálneho správania sa. Najstaršie deti mali za úlohu spracovať vedecký projekt, ktorého súčasťou bolo aj skúmanie, koľko energie / vody / tepla vieme ušetriť, ak sa budeme správať environmentálne.

Do súťaží nám prišlo viac ako 200 výkresov, od jednotlivcov, škôl, škôlok či rodinných centier. Veľmi pekne ďakujeme vydavateľstvu Pro Solutions za vecné ceny poskytnuté do súťaží.

AKCIE PRE VEREJNOSŤ A ORGANIZÁCIE V ZOO:

Apríl

Deň vtáctva v ZOO Bratislava (1. 4. 2014)

- informačné stanovištia s kvízmi a aktivitami o vtákoch, ukážky preparátov
- komentované kŕmenie pelikánov bielych, kačíc divých, belaní tundrových, plamienikov ružových
- súťažné stanovištia v rámci areálu

Návštevnosť: 318

Bratislava pre všetkých (26. - 27. 4. 2014)

- slávnostné odhalenie busty Františka Šroufka, v spolupráci s BKIS
- info stánok o kampani EAZA
- vozenie na koníkoch
- prehliadky expozícií zvierat: pavilón šeliem, terárium a exotarium, výbehy nosorožcov, kengúr, pštrosov a antilopiek, prírodné jazerá plamienikov a pelikánov s ostrovom lemurov vari, expozície stredných opíc, ibisov, papagájov a nosáľov, výbehy tiav, poníkov, kulanov, jeleňov a zubrov, výbehy zebier a žiráf, afrických antilop, hrošikov libérijských a kapybár, Dinopark s paleontologickým ihriskom, 3D kinom, náučným chodníkom o vývoji života na Zemi.

Návštevnosť: 29.504

Infostánok Od pólu k pólu počas Bratislavy pre všetkých
Infostand Pole to Pole during the event Bratislava pre všetkých

Bustu Františka Šroufeka odhalil autor umeleckého diela – Pavol Maria Schultz spolu s primátorom Bratislavy Milanom Ftáčnikom

The bust of František Šroufek was unveiled by an author of artwork Pavol Maria Schultz and Mayor of Bratislava Milan Ftáčnik

Bratislava pre všetkých
Bratislava for everyone

Vozenie na koňoch
Horseback rides

Velký festival maskotů (4. 5. 2014)

- ✿ v spolupráci s Tramtaria Slovakia
 - ✿ prehliadka viac ako 50 maskotů,
 - ✿ minidisko s Trinity,
 - ✿ tanečné animácie s Portella Dance,
 - ✿ Ujo Ľubo,
 - ✿ krst žirafieho samca Melmana,
 - ✿ Cirkus Kus,
 - ✿ Petra Nagyová-Džerengová – čítanie.
- Návštevnosť: 6.538

Jún

MDD v ZOO Bratislava (31. 5. 2014 a 1. 6. 2014)

Medzinárodný deň detí v ZOO Bratislava, v spolupráci s denníkom Nový čas, Srdce pre deti, Vibovit, Agentúrou PRIMA, Bratislavská teplárenská a.s. a TV Minimax (31.5.2014)

- ✿ autogramiáda Anety Pariškovej
 - ✿ vystúpenie a autogramiáda The Pastels
 - ✿ vystúpenie Jumbo Chicks
 - ✿ LeRa a súťaže s maskotmi TV Minimax
 - ✿ La Musica
 - ✿ Estrellas Dance Group
 - ✿ Majster „N“
 - ✿ slávnostný krst hrošíka Dášenky
 - ✿ Cirkus jedného klauna
 - ✿ autogramiáda Vladimíra Kobielskeho
 - ✿ nafukovacie atrakcie, animačné stanovišťa, maľovanie na tvár
- Návštevnosť: 4.458

Žrebovanie nadácie Pontis v rámci projektu „Srdce pre deti“
Raffle of Pontis Foundation within the project „A Heart for Children“

Medzinárodný deň detí s UPC

- ✿ mikromágia kúzelníka Ivana Lučaniča
 - ✿ Mia – farbičkový koncert pre deti
 - ✿ bublinová a balónová show kúzelníka Talostana
 - ✿ tanečné vystúpenie Street Dance Academy
 - ✿ vystúpenie Šaša Maroša
 - ✿ bábkové divadlo Happy
 - ✿ moderátor: Matúš Krňák
 - ✿ maskot Slovan Bratislava – Harvy
- Návštevnosť: 6.371

Deň detí s UPC
Children's Day with UPC

Júl – August

Vítanie leta s Aquaparkom Senec (6. 7. 2014)

- ✿ zábavno-súťažné stanovišťa o lístky do aquaparku
 - ✿ tombola o skvelé ceny
 - ✿ vystúpenie Uja Ľuba
 - ✿ krst maskota Aquaparku Senec
 - ✿ komentované kŕmenie zvierat
 - ✿ skákací hrad, maľovanie na tvár, divadielko pre deti
 - ✿ slávnostné otvorenie Sedliackeho dvora
- Návštevnosť: 1.777

Slávnostné otvorenie Sedliackeho dvora
(Ing. Miloslava Šavelová a Tomáš Huber)
Opening ceremony of Farmer's House

Rodinné zoológiady

(v spolupráci s BKIS v rámci projektu Kultúrne leto a hradné slávnosti):

05. 07., 19. 07., 02. 08. 16. 08., 30. 08. 2014

- ✿ Cirkus obrov v ZOO
 - ✿ Papierové kráľovstvo – divadlo jedného herca Carla (Karol Krčmár)
 - ✿ Zvieratká očami Daniela Heviera
 - ✿ Vyčaruj si zvieratko - stretnutie s kuzelníkom Petrom Šestákom
 - ✿ Latino párty zvieratiek – hudobno-tanečná show pre deti s Edym Portellom a Nelly
- Návštevnosť: 8.849

Tvorivé dielne Vnímavých hračiek (26. a 27. 7. 2014)

Rozvíjanie jemnej motoriky a schopností detí hrovou formou s vnímavými hračkami, tvorivé dielne.

Návštevnosť: 3.140

Maľovanie na tvár počas Dňa detí s UPC
Face-painting during the International Children's Day celebration with UPC

Denný letný tábor „Mladí zoológovia“

s OZ Preliezka (30. 6. 2014 – 29. 8. 2014)

ZOO zabezpečovala: ukážky výcviku policajných psov, komentované kŕmenia zvierat, prednášky o zvieratách, vozenie na koníkoch, stretnutie s kontaktnými zvieratami. Deti po absolvovaní týždenného letného tábora dostali certifikát mladého zoológa a ochranu prírody.

Počet účastníkov: 396

Víkend zdravia s Cubiconom

(16. a 17. 8. 2014)

- ❧ cvičenie pre deti a rodičov
- ❧ funkčný tréning pre dospelých
- ❧ fitness súťaže o ceny
- ❧ diagnostika a meranie tela
- ❧ komplexné hodnotenie tukovej a svalovej hmoty
- ❧ skákací hrad a maľovanie na tvár

Návštevnosť: 5.317

September

Medzinárodná noc netopierov (19. 9. 2014)

V spolupráci so ZO SZOPK *Miniopterus* sa uskutočnil už 18. ročník tohto podujatia. Medzinárodnú noc netopierov vyhlasuje sekretariát Dohovoru o ochrane európskych populácií netopierov

(EUROBATS) so sídlom v Bonne a každoročne prebiehajú podobné akcie v mnohých európskych mestách s cieľom propagácie ochrany netopierov u širokej verejnosti. Témou prednášky boli: netopiere v opustených banských dielach, denný a ročný životný cyklus, letné a zimné úkryty ale tiež prípady z netopierej záchranky. Súčasťou podujatia bola i výstava fotografií (3D) z opustených banských diel.

Návštevnosť: 120

Zapálme roh, zachráňme nosorožce

(21. 9. 2014)

Podujatie malo za úlohu upozorniť verejnosť, že situácia nosorožcov vo voľnej prírode je kritická a hlavným dôvodom, prečo sú nosorožce pytlákmi lovené, je dopyt po ich rohovine. Samotné pálenie rohu je symbolickým aktom, ktorý upozorňuje na nutnosť zamyslieť sa nad dôsledkami ľudského jednania. Rohovina nemá liečebné účinky, ktoré sú jej podľa orientálnej medicíny prisudzované. Má podobné zloženie ako ľudské vlasy alebo nechty. Deň pred medzinárodným dňom nosorožcov sme tak symbolicky spálili roh, na pamiatku všetkých zabitých nosorožcov. Roh nám poskytla ZOO Dvůr Králové a.s., za čo im veľmi pekne ďakujeme.

Návštevnosť: 1.619

Uchaňa čierna
Barbastelle

Slávnostné otvorenie s „OLO zadarmo do ZOO“
Opening ceremony „Free to the ZOO with OLO“

Za separovaný odpad vstup do ZOO a DinoParku (17. - 30. 9. 2014)

ZOO Bratislava v spolupráci s OLO, a. s. pripravila pre deti materských škôl a žiakov základných škôl v Bratislave už jedenásty ročník tradičného podujatia „S OLO zadarmo do ZOO“ a tretí ročník OLOmpiády. Cieľom akcie bolo spojiť prehliadku zvierat v ZOO s užitočným separovaným zberom potrebným pre ochranu životného prostredia. Slávnostného otvorenia sa zúčastnili tiež: Adela Banášová, Daniel Hevier, Zdeno Cíger, Luboš Feller a primátor Milan Ftáčnik.

Návštevnosť: 3.907

Oktober

Svetový deň zvierat a deň sponzorov zvierat v ZOO (4. 10. 2014)

- ❧ pútavé prednášky o zvieratách
- ❧ komentované kŕmenie zvierat
- ❧ zábavné atrakcie, ruské kolky, maľovanie na tvár
- ❧ špeciálne pre sponzorov: návšteva „hmyzária“

Návštevnosť: 809

December

Mikulášske kŕmenie zvierat (6. 12. 2014)

- ❧ program s Mikulášom, čertom a anjelom
- ❧ komentované kŕmenia zvierat
- ❧ kontaktné zvieratká
- ❧ tombola

Návštevnosť: 244

Čert, Mikuláš a anjel na návšteve v ZOO
Devil, Santa Claus and Angel visiting the ZOO

NÁUČNÝ A INFORMAČNÝ SYSTÉM V ZOO

Hmyzí domček – informácie, ako zachovať v záhrade rovnováhu ekologickým spôsobom s využitím užitočného hmyzu. Panel obsahuje tiež charakteristiku jednotlivých obyvateľov hmyzieho domčeka.

Informačné tabuľky ku kampani EAZA Od pólu k pólu umiestnené na toaletách a pri umývadlách – krátke návody ako šetriť energiu, vodu, teplo a ďalšie prírodné zdroje ako pomoc pri riešení globálneho otepľovania a roztápaniu ľadovcov na pólach.

Panel nosorožce – obnova pôvodného, už vyblednutého panelu porovnávajúceho nosorožce žijúce na Zemi, aktualizácia počtu zvierat žijúcich vo voľnej prírode.

WEB STRÁNKA

Na základe analýzy návštevnosti našej web stránky podľa NAJ.sk sme dosiahli v roku 2014 nasledovnú návštevnosť:

Návštevníci celkom: 195.720

Návštevy celkom: 210.329

Zobrazené stránky celkom: 908.123

Počítače návštevníkov podľa krajín: 210.302

Z analýzy dát vyplýva, že najvyššia návštevnosť web stránky bola v mesiacoch marec, apríl, máj, júl a august, pričom najvyšší podiel návštevníkov web stránky je zo Slovenska, nasledujú návštevníci z okolitých krajín, t.j. ČR, Rakúsko, Maďarsko. Najčastejšie zobrazovanými stránkami boli: otvá-

Sezóna úsmevov otvorená
Open for smiles

racie hodiny, cenník vstupeniek, fotogaléria a lexikón zvierat v ZOO, história ZOO, ako sa k nám dostanete a stránka s kontaktmi.

Facebookový profil ZOO Bratislava mal k 31.12.2014 4 100 fanúšikov. V roku 2013 mala stránka ZOO Bratislava na tejto sociálnej sieti 2 959 fanúšikov, takže sme zaznamenali nárast o 1 141 fanúšikov.

PROPAGÁCIA

Printové médiá

Kam do mesta – reklamný pás v mesiacoch 1. – 12./2014

GUEST – mediálna spolupráca, pravidelné články o ZOO

PLUS 1 deň, Nový čas, SME, Hello, IN.BA, Bratislavský kuriér, Bratislavské noviny, Petržalské noviny

Rádiá

Európa 2, Rádio VIVA, Rádio ČAS, Rádio FM, Slovenský rozhlas, Rádio Regina, FUNrádio, Rádio Jemné melódie

Tlačové agentúry

SITA, TASR, ČTK - aktualita, novinky, podujatia, sponzor zvierat, návštevnosť, letná a zimná sezóna

Televízie

Slovenská televízia, TV JOJ, TV Markíza, TA3, TV Bratislava, TV Nové Mesto, TV Ružinov

Internet

Kalendarakcii.bratislava.sk, Humanisti.sk, Kam sdetmi.sk, Kedykam.sk, Relaxovat.sk, Agentúra

PRIMA, ZO SZOPK MINIOPITERUS, Aquapark Senec, Kam do mesta, www.worldrhinoday.org

Iné formy propagácie

Citylighty a hypercuby s vizuálom upratujúcich zvieratiek a sloganom „Pripravujeme sa na vašu návštevu“, poskytnuté ako marketingová podpora zo strany nášho zriaďovateľa. Návrh kampane: Agentúra JANDL

Billboardy s vizuálom kampane „Sezóna úsmevov otvorená“, v rámci spolupráce s Akzent media. Návrh kampane: Agentúra JANDL

Video spoty v MHD „Možno by ste mali vídať ostatné zvieratá“, poskytnuté ako marketingová podpora zo strany nášho zriaďovateľa. Spoty nakrútené vďaka: Agentúre JANDL

Propagácia prostredníctvom promobike-ov, kampaň „Sezóna úsmevov otvorená“, poskytnutá sponzorsky vďaka spoločnosti Keis Media Bratislava, spol. s r.o.

ZOOnoviny – elektronická forma aktuálnych informácií o dianí v ZOO, rozposielaná sponzorom ZOO Bratislava.

Reklamná kampaň „Sezóna úsmevov otvorená“ vyhrala ocenenie v ankete „Kampaň mesiaca“ na medialne.trend.sk. Odbornú i laickú porotu totiž najviac zaujala kampaň bratislavskej zoo, ktorá plánovala počas letných mesiacov otvoriť sezónu úsmevom. Na kreatívnom koncepte sa podieľala reklamná agentúra Jandl.

ÚČASŤ NA KONFERENCIÁCH

- Konferencia pracovníkov vzdelávania a marketingu UCSZOO v ZOO Dvůr Králové, Česká republika (24.-26.9.2014)
- Výročná konferencia EAZA, Budapešť, Maďarsko, 26.-27.9. 2014

VÝSTAVY, PREZENTÁCIE A INÉ PROGRAMOVÉ A MEDIÁLNE AKCIE

Rozdávanie voľných detských vstupeniek do Aquaparku Senec k rodinným vstupenkám do ZOO (jún, júl, august) – vzájomná propagačná spolupráca.

ĎALŠIE AKTIVITY

- príprava podkladov do Výročnej správy UCSZOO
- príprava podkladov a vydanie Výročnej správy ZOO Bratislava 2013
- príprava a zorganizovanie poznávacieho zájazdu pre pracovníkov ZOO Bratislava do ZOO Praha (1. a 3. 10. 2014)

SUMMARY

Educational activities

- Education programmes and guided tour programmes for schools
- Natural sciences club
- Zoo for little ones
- Weekend commented feedings
- Meetings with animals

Public events:

- Birds' Day: April 1
- Bratislava for All: April 26 – 27
- Big Festival of Mascots: May 4
- International Children's Day at Bratislava Zoo: May 31 & June 1
- Welcoming the Summer with Senec Aquapark: July 6
- Family Zoogames (in partnership with BKIS as part of the project Cultural Summer and Castle Festivities): July 5 & 19, August 2, 16 & 30
- Perceptive Toys Workshop: July 26 & 27
- Summer Day Camp "Young Zoologists" with OZ Prelieška: June 30 – August 29
- Health Weekend with Cubicon: August 16 & 17
- International Bat Night: September 19
- Burn Horns, Save Rhinos: September 21

- Free Entry to the Zoo and Dinopark as a Reward for Recycling: September 17 - 30
- World Animal Day and Sponsors of Animals Day: October 4
- Christmas Commentated Feedings: December 6

Zoo's Educational and Information System:

- Insect House
- Info panels to the EAZA about campaign Pole to Pole
- Info panel about Rhinos
- Web site and facebook

Symposiums

- Educational and marketing Symposium, Dvůr Králové ZOO, Czech Republic: September 24 – 26
- Annual EAZA Symposium in Budapest, Hungary: September 26 - 27

Marketing activities

- Press media, radio stations, internet, billboards, short videos, Zoo newspaper, free children entry tickets to (and in partnership with) Senec Aquapark for family ticket owners.

O PÄŤ MINÚT DVANÁŠŤ – CELOSVETOVÝ APEL NA ZÁCHRANU NOSOROŽCOV

'AT THE ELEVENTH HOUR' – A WORLDWIDE APPEAL TO SAVE RHINOS

Natália Lipová, PhD.

Vzdelávacia pracovníčka/ Educator

Deň pred Svetovým dňom nosorožcov (22. 9.) ZOO Bratislava o jedenástej hodine verejne spálila roh nosorožca tuponosého. Fráza „at the eleventh hour“ znamená v angličtine to isté, čo v slovenčine „o päť minút dvanásť“. Zoologické záhrady a ochrannárske rezervácie po celom svete sa v rovnaký deň a v rovnaký čas rozhodli spoločne vyzvať verejnosť a všetky vlády sveta, aby sa prestali podieľať na krvavom obchodovaní s nosorožou rohovinou a účinne ho potlačovali. Do projektu boli zapojené viaceré krajiny, napríklad Austrália, Česká republika, Francúzsko, Veľká Británia, Estónsko, Poľsko, Japonsko, Vietnam, Indonézia, Singapur, Spojené štáty americké, Namíbia, Keňa a mnohé ďalšie. Cieľom podujatia „Zapálme roh, zachráňme nosorožce“ v bratislavskej ZOO bolo upozorniť aj slovenskú verejnosť na kritickú situáciu nosorožcov vo voľnej prírode. Samotné pálenie rohu bolo symbolickým aktom, ktorý mal upozorniť na nutnosť zamyslieť sa nad dôsled-

kami ľudského konania. Rohovina patrí medzi 14 najdrahších látok na svete. Ľudia sú ochotní zaplatiť 30 000 až 60 000 amerických dolárov za kilogram. Na čiernom trhu má teda nesmiernu cenu a do nelegálneho lovu nosorožcov sa zapájajú čoraz väčšie a organizovanejšie skupiny. Medzi krajiny s najväčšou spotrebou rohoviny patrí Vietnam, Čína a Jemen. V Číne a Vietname sa nosorožie rohy rozomielajú na prášok, ktorý sa považuje za afrodiziakum. Nepotvrdené výmysly o rohu podnietila sexuálna výkonnosť nosorožcov (dĺžka párenia samca a samice je 40 až 50 minút). Poverčiví ľudia si doteraz myslia, že táto výkonná aktivita súvisí s rohom. Okrem toho sa prášok z rohoviny používa ako liek na rôzne choroby. Rohovina nemá preukázateľne žiadne liečivé účinky. Je tvorená keratínom, podobne ako ľudské vlasy alebo nechty. V arabskom svete je symbolom mužnosti a bohatstva „jambia“ - obradná dýka s rukoväťou z nosorožieho rohu, ktorá býva zdobená zlatom a drahými kameňmi.

Cena takej dýky sa pohybuje okolo 500 000 amerických dolárov za kus.

FAKTY

Na svete žije päť druhov nosorožcov, ktorých počet vo voľnej prírode prudko klesá. Každý deň sú kvôli rohovine zabití tri nosorožce. Počet zabitých jedincov stúpol v posledných piatich rokoch o neuveriteľných dvetisíc percent. Podľa výročnej správy International Rhino Foundation počet jednotlivých zvierat v Afrike a Ázii v roku 2013 bol okolo 28 894.

Podľa údajov IUCN, v roku 2010 predstavovala celková populácia **nosorožcov tuponosých**, tzv. bielych (*Ceratotherium simum*) 20 711 jedincov, z čoho ich v JAR žilo 18 796. Zvyšujúci tlak pytlákov ohrozuje tento druh a posúva ho bližšie k statusu ohrozeného živočícha. Podľa IUCN sa počet zabitých nosorožcov za rok blíži počtu novo narodených a onedlho ich presiahne. V roku 2013 bolo pytlákmi v JAR zabitých 1 004 nosorožcov tuponosých, čo je najväčší počet v histórii (v roku 2012 to bolo 668). International Rhino Foundation udáva v roku 2013 počet jedincov vo voľnej prírode okolo 20 400. V Afrike dnes žije okolo päť tisíc **nosorožcov ostronosých**, tzv. čiernych (*Diceros bicornis*), z toho približne 1 750 v Namíbii (od roku 1980 sa tu ich počet štvornásobil, čo je hodné obdivu). Stále patria medzi kriticky ohrozené druhy.

Svet nie je fér. Ochrana živého sveta je síce sľachetná, ale bez peňazí bohužiaľ nefunguje. Namíbia začala praktikovať politiku licencií na odstrel vybraných chránených druhov živočíchov a momentálne umožňuje legálny odstrel piatich nosorožcov čiernych ročne. V roku 2013 Corey Knowlton zaplatil 350 tisíc dolárov za licenciu na odstrel nosorožca ostronosého. Dotyčná licencia je na zastrelenie konkrétneho starého a neplodného samca, ktorý podľa všetkého ohrozuje ostatné nosorožce. Prešiel rok a tento kontroverzný lovec na svoje povolenie stále ešte čaká. Doteraz nie je isté, či ho vôbec niekedy dostane. Pre väčšinu z nás nie je úplne jednoduché prijať tento model ochrany prírody. Kto však pozná situáciu v Afrike, tak bude určite súhlasiť, že tento postup patrí k tým vôbec najlepším, ktoré sú momentálne k dispozícii.

Situácia v Afrike je zatiaľ relatívne stabilizovanejšia v porovnaní so situáciou v Ázii. Z ázijských

druhov nosorožcov je na tom asi najlepšie **nosorožec indický** (*Rhinoceros unicornis*). Nie príliš presné odhady hovoria o viac ako 3 300 jedincoch v Indii a Nepále, kde sú stavy zatiaľ stabilizované. **Nosorožec sumatriansky** (*Dicerorhinus sumatrensis*) žije roztrúsene na severe Bornea, na Sumatre a na pevnine v Thajsku a Barme, v počte nepresahujúcom 100 jedincov. Ešte pred desiatimi

Zapálenie pagody s rohom nosorožca
Burning of the pagoda with a Rhino horn

V rovnaký čas na celom svete
At the same time all over the world

Predaj suvenírov
Souvenir sale

To pravé tričko na akciu
The right T-shirt for this event

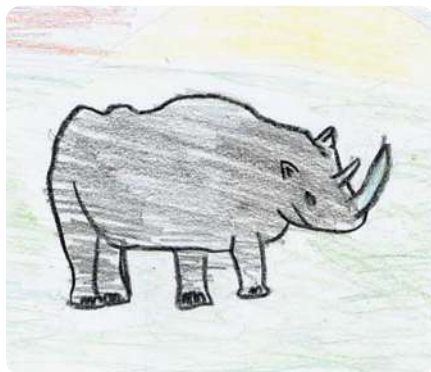
Ďakujeme žiakom zo ZŠ Sibirská v Bratislave za krásne kresby nosorožcov
We thank pupils from the Primary School Sibirská for their beautiful drawings of Rhinos

mi rokmi boli hrubé odhady jeho početnosti viac ako dvojnásobné. V prípade tohto druhu prebieha chovný program na zabezpečenie ochrany pred pytlákmi. Ide o kontrolované rozmnožovanie, pričom jedince žijú v štátnych rezerváciách. Každý z týchto nosorožcov má svojho strážcu, ktorý je s ním 24 hodín denne. Najohrozenejším zo všetkých piatich druhov nosorožcov je **nosorožec jávsky** (*Rhinoceros sondaicus*). Dnes prežíva už iba v Národnom parku Ujung Kulon na ostrove Jáva v počte do 44 jedincov a hrozí mu úplné vyhynutie.

K ohrozeniu nosorožcov vo voľnej prírode sa, okrem agresívnych pytlákov, podpísali aj iné faktory, najmä zásahy do krajiny, a to hlavne ilegálna ťažba dreva, znečistenie a deštrukcia prírodných biotopov.

Stav niektorých druhov je neustále ohrozený a tie, ktoré sa relatívne podarilo zachrániť, svoj „boj“ s človekom ešte stále nevyhrali. ZOO Bratislava veľmi pekne ďakuje ZOO Dvůr Králové za darovanie rohu zo svojich zásob nosorožej rohoviny, ktorá bola zabavená z nelegálnej činnosti.

Zdroje: www.rhinos.org
www.burnhorns.org
www.nationalgeographic.com
www.traffic.org
www.iucnredlist.org

SUMMARY

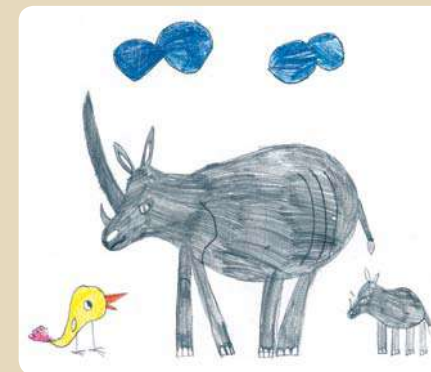
The day before the World Rhino Day (September 22), a White Rhino horn was burned in front of the public in our Zoo exactly at 11 am, according to the phrase „at the eleventh hour“. On the same day and at the same time, Zoos and conservation organisations worldwide decided to jointly appeal on the public and governments all over the world to no longer participate in, and effectively suppress the bloody trade of Rhino horns. Number of countries was involved in the project, such as Australia, Czech Republic, France, United Kingdom, Estonia, Poland, Japan, Vietnam, Indonesia, Singapore, the United States, Namibia, Kenya, and many others. The aim of the event „Burn Horns, Save Rhinos“ was to draw the attention of the public to the plight of Rhinos in the wild. The actual burning of horns was a symbolic act which should remind us all to think about the consequences of human action.

The horn tissue is one of the 14 most expensive materials in the world. People are willing to pay 30,000 to 60,000 US dollars per kilogram. It has reached an enormous value on the black market and therefore, in illegal Rhino hunting there have been involved large and well organized groups. The countries with the highest usage of horn tissue include Vietnam, China, and Yemen. In China and Vietnam, Rhino horns are pulverised because the powder is considered to be an aphrodisiac. These unconfirmed claims were induced by sexual performance of Rhinoceros (mating lasts about 40 to 50 minutes). Until today superstitious people believe that this performance is related to the horn. Moreover, the powder of the horn is used as remedy for various diseases. However, there has been no proof of horn powder to have therapeutic effect. The horn is formed of keratin, same as hair, feathers, nails, teeth... In the Arab world, the symbol of masculinity and wealth is „Jambia“ - a ceremonial dagger with the handle made of Rhino horn, usually decorated with gold and gemstones. The price of such dagger is about 500,000 US dollars apiece.

Apart from aggressive poachers, other factors contributed to the endangerment of the Rhinos in the wild, in particular interference in the countryside, especially illegal logging, pollution, and destruction of natural habitats.

The status of some species has been threatened constantly, and even those which we are trying to save still have to fight with humans for survival.

Bratislava Zoo very much thanks Dvůr Králové Zoo for the donation of a Rhino horn from its stocks, seized in illegal activities.

SPONZORING ZVIERAT

ANIMAL SPONSORSHIP

Ing. Katarína Matejovičová

vedúca oddelenia vzdelávania a marketingu/

Head of the Education and Marketing Department

Čistenie cesty smerujúcej do lesnej časti ZOO
Cleaning of the road to the forest part of the ZOO

Čistenie vnútornej ubikácie
Cleaning of the indoor facility

a priestory za výbehom lám krotkých. Spoločnými silami sa nám podarilo skrášliť areál ZOO.

Našou najväčšou zbierkou stále zostáva výzva „Aby naše vlky spokojne vyli“, ktorú sme spustili v septembri 2012 a v rámci ktorej sa nám do konca roka 2013 podarilo vyzbierať 13.981,26 €. Na konci roka 2014 dosiahla táto zbierka výšku 20.090,95 €. Finančné prostriedky poputujú na výstavbu chovného zariadenia pre vlky európske v našej ZOO.

„Rodina“ našich podporovateľov je veľká, či už sú to ľudia, ktorí podporujú chov ohrozených druhov zvierat, venujú peniažky na chovné zariadenie pre vlky, chodia k nám pracovať ako dobrovoľníci, pomáhajú propagovať podujatia, ktoré organizujeme, alebo zviditeľňujú ZOO ako takú. Kompletný zoznam našej „ZOO-rodiny“ nájdete na konci výročnej správy.

Ďakujeme všetkým, ktorí ľúbia a podporujú bratislavskú ZOO. Pomáhate nám tak tvoriť lepšiu budúcnosť.

Ak vás niekto ľúbi, stará sa o to, aby ste sa mali dobre. Aby vám nič nechýbalo, boli ste zdraví a šťastní. A keď sú všetci vaši blízki v poriadku, môžete sa tešiť i vy. Naša rodina je veľká, pozostáva zo zamestnancov, ktorí tejto práci odovzdávajú svoje srdce, zvierat, ktorým treba dať v prvom rade bezpečný domov a budúcnosť pre ich druh, ale taktiež sú súčasťou našej veľkej rodiny i spoločnosti, ktoré nás podporujú a ľudia, ktorí nám venujú svoj čas a finančné prostriedky, za ktoré sme neskonale vďační. Pomáhajú nám totiž naplňať hlavné poslanie zoologických záhrad, ale tiež rýchlejšie realizovať zmeny v areáli ZOO.

Aj vďaka našim podporovateľom sme mohli spraviť nové oplatenie pre kozy kamerunské a ovce domáce, zrekonštruovať terárium a exotarium, vytvoriť nový domov pre chameleóny jemenské a leguány zelené, či medvedíky čistotné, ktorých „domov“ prešiel rekonštrukciou, pribudli im nové preliezky a búdičky. Dostali sme tiež hmotný dar – čistiace a dezinfekčné prostriedky, ktoré sú pri

našej práci nevyhnutné. Vďaka dobrovoľníkom sa nám podarilo vyčistiť výbehy v lesnej časti ZOO od kamenia, popínavých kríkov, suchých konárov. Členovia skautského oddielu vysekávali nálety pri jazere pelikánov bielych, čistili Stuhovú dolinu

Úprava výbehu pre medvedíky čistotné
Readjustment of the Northern Raccoon outside enclosure

SUMMARY

Our Zoo family is large – Zoo employers, animals, and last but not least people who dedicate to our Zoo their time and financial means for which we are very grateful. They help us to full fill main goals of the Zoo but also to execute changes in our Zoo, such as new fencing around Pygmy Goat and Domestic Sheep enclosure, reconstruction of Terrarium House, new exhibition for Veiled Chameleon and Green Iguana, and reconstruction of Northern Raccoon enclosure. We have also obtained a gift in the form of cleaning and disinfecting products.

Our biggest financial appeal remains 'Help our Wolves to Howl Happily Ever After' which we started in September 2012. At the end of 2013, there was € 13,981.26 raised; at the end of 2014, there was 20,090.95 € raised. Finances will be allocated towards new Grey Wolf enclosure.

Family of our sponsors and donors is large – some contribute towards endangered species or Grey Wolf enclosure, others come to help us as volunteers, and some are helping us to promote and publicise our Zoo. You can find complete list of our Zoo family at the end of this Annual Report.

Our big thank you goes to all friends and supporters of Bratislava Zoo – you are helping us to create a better future.

WELFARE A TRÉNING ZUBROV EURÓPSKÝCH

WELFARE AND TRAINING OF EUROPEAN BISONS

RNDr. Martina Nemčeková, PhD.

zoologička / Zoologist

Ing. Peter Seleštianský

chovateľ zvierat / Animal keeper

Vo všeobecnosti je správanie zvierat jedným z najvýznamnejších mechanizmov, ktorými organizmus prispôsobuje svoj vzťah k prostrediu, v ktorom sa nachádza. Tým, že sa zvieratá adaptujú na zmeny prostredia, chránia sa tak pred nepriateľmi, nepriaznivými klimatickými podmienkami, ochoreniami, zabezpečujú si sociálnu a psychickú sebarealizáciu, zaobstarávajú si potravu a vyhýbajú sa prípadným stresom. Zubor európsky (*Bison bonasus*) je stádové zviera. Základné prirodzené potreby voľne žijúcich zubrov sa zachovali aj u zubrov chovaných v našej zoolologickej záhrade. Sú nimi zháňanie dostatočného množstva potravy a úkrytu, snaha ostať členom stáda kvôli prežitiu a väčšej bezpečnosti a nakoniec schopnosť rozmnožovania. Vplyv silne rozvinutého skupinového správania je stádový pud, inštinkt. Zubry zaraďujeme medzi sociálne žijúce zvieratá a z toho vyplýva mnoho špecifických foriem sociálneho správania.

Okrem iného je dokázaná napríklad schopnosť prenášania nálad v stáde so sklonom k napodobňovaniu s určitými individuálnymi diferenciami. Napríklad k vyvolaniu zmeny stádovej nálady stačí podnet jedného, dvoch jedincov, aby sa spustil napr. hromadný panický útek. Skupinu charakteristických znakov sociálneho správania tvorí komplex prejavov, ktoré sa uskutočňujú v stáde, skupine alebo minimálne medzi dvoma jedincami rovnakej skupiny. Mimoriadny význam u zubrov chovaných v polo prirodzených podmienkach zoológických záhrad majú vzájomné interakcie medzi zvieratom a človekom. Hlavnou úlohou starostlivosti o zvieratá chované v polo prirodzených podmienkach je zachovanie čo najprirodzenejšieho správania. To je možné dosiahnuť zabezpečením welfare, alebo spokojnosti zvierat, ktorá závisí od ich prirodzeného správania. Welfare zvierat je jedným zo základných podmienok prosperujúceho chovu. Je výsled-

kom pozitívneho vplyvu vzájomného pôsobenia medzi prostredím a zvieratom. Dôraz sa kladie na vlastnosti, ktoré zlepšujú welfare zvierat a do popredia sa dostáva aj záujem o zachovanie druhej rozmanitosti produkčných podmienok. V rámci zlepšenia životných podmienok zvierat v polo prirodzených chovoch sme i v našej zoolologickej záhrade zaviedli postupy, ktoré znižujú stres a zvyšujú welfare u chovaných jedincov. Ide o tzv. "Positive reinforcement training" (tréning zvierat pozitívnym posilnením), ktorý sme včlenili do denného programu zvierat v interakcii na prirodzené správanie jedincov. Túto metódu používame takmer u všetkých našich zverencov, hlavne z dôvodu odstránenia stresu napr. pri Transporte zvierat či pri aplikácii liečiv a tiež ako formu "zamestnania". Čas, ktorý by v prírode napríklad venovali hľadaniu potravy, vyplníme tréningom. Pozitívna motivácia je metodika, ktorá cielene zvyšuje pravdepodobnosť požadovaného správania, tým, že ho v jasných súvislostiach

spojí s odmenou. Základom tréningu však nie sú len odmeny. Ide o ucelený systém, pri ktorom podporujeme a kladieme dôraz na vedomú aktivitu a snahu zvierat.

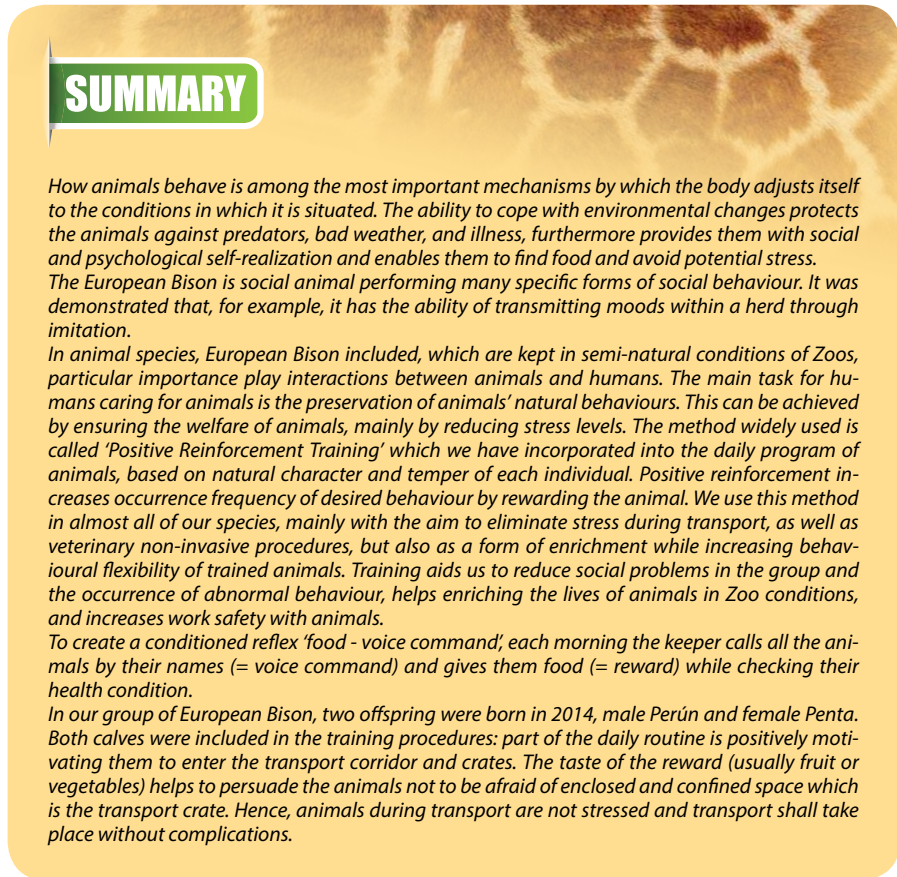
Výhodou tejto metódy je zníženie stresu pri manipulácii so zvieratami a zvýšenie flexibility u zvierat. Tréning znižuje sociálne problémy v skupinách, obmedzuje abnormálne správanie zvierat, obohacuje život zvierat v podmienkach zoológických záhrad a zvyšuje bezpečnosť práce so zvieratami.

V skupine zubrov sa, ako v predošlých rokoch, aj tento rok narodili dve mláďatá, samec Perún a samica Penta. Ako všetky mláďatá aj Penta a Perún sú od mala trénované touto metódou.

Zubrom sa v zoolologickej záhrade venujeme prakticky celý deň. Zubry patrili na našom území medzi bežnú raticovú zver, s ktorou mali lesníci zvláštny vzťah. Zubry svojho lesníka dokázali identifikovať podľa hlasu a jeho špecifického správania a tento človek sa mohol pohybovať re-

Tréning zubrov európskych
Training of European Bisons

SUMMARY

How animals behave is among the most important mechanisms by which the body adjusts itself to the conditions in which it is situated. The ability to cope with environmental changes protects the animals against predators, bad weather, and illness, furthermore provides them with social and psychological self-realization and enables them to find food and avoid potential stress. The European Bison is social animal performing many specific forms of social behaviour. It was demonstrated that, for example, it has the ability of transmitting moods within a herd through imitation.

In animal species, European Bison included, which are kept in semi-natural conditions of Zoos, particular importance play interactions between animals and humans. The main task for humans caring for animals is the preservation of animals' natural behaviours. This can be achieved by ensuring the welfare of animals, mainly by reducing stress levels. The method widely used is called 'Positive Reinforcement Training' which we have incorporated into the daily program of animals, based on natural character and temper of each individual. Positive reinforcement increases occurrence frequency of desired behaviour by rewarding the animal. We use this method in almost all of our species, mainly with the aim to eliminate stress during transport, as well as veterinary non-invasive procedures, but also as a form of enrichment while increasing behavioural flexibility of trained animals. Training aids us to reduce social problems in the group and the occurrence of abnormal behaviour, helps enriching the lives of animals in Zoo conditions, and increases work safety with animals.

To create a conditioned reflex 'food - voice command', each morning the keeper calls all the animals by their names (= voice command) and gives them food (= reward) while checking their health condition.

In our group of European Bison, two offspring were born in 2014, male Perún and female Penta. Both calves were included in the training procedures: part of the daily routine is positively motivating them to enter the transport corridor and crates. The taste of the reward (usually fruit or vegetables) helps to persuade the animals not to be afraid of enclosed and confined space which is the transport crate. Hence, animals during transport are not stressed and transport shall take place without complications.

A photograph showing four red pandas in a naturalistic enclosure. They are gathered around a large pile of fresh bamboo leaves and stalks. One panda is perched on a log on the left, another is in the center eating, a third is partially visible behind it, and a fourth is on the right also eating. The background consists of dirt ground and tree trunks. The image is framed by a green border at the top and bottom.

Som študentkou Katedry živočíšnej fyziológie a etológie Prírodovedeckej fakulty Univerzity Komenského v Bratislave, a na svojej diplomovej práci pracujem pod vedením doc. RNDr. Lucie Krškovej, PhD. Jedným z cieľov našej záverečnej práce je zistiť, či má prítomnosť väčšieho množstva návštevníkov prístupujúcich sa pri výbehu pánd červených negatívny dopad na ich sociálne správanie. Tiež sa zaoberáme tým, ako je sociálne správanie samca Punga a samice Coco ovplyvnené počtom mláďat vo výbehu a dňom ich ontogenézy.

V rámci mojej diplomovej práce som od septembra 2013 do decembra 2014 zvykla tráviť osem hodín týždenne pozorovaním týchto, na prvý pohľad pokojných, tichých a nenápadných zvierat. Keďže sú pandy červené prirodzene plaché a aktívne hlavne za šera a v noci, túžila som ich relatívne skrytý spôsob života trochu poodhaliť. A tak sa mi postupne pred očami začal odohrávať ten najkrajší dokumentárny film, aký som kedy videla.

64

Dojčenie
Breast-feeding

Mláďatká pandy červenej
Red Panda offspring

Kto skôr
Who will be the first

mov. Moje tušenie potvrdili chovatelia, ktorí mi s radosťou oznámili, že Coco je opäť gravidná. V jednej z búdok, kde si predtým usilovne pripravovala hniezda, 2. júla 2014 skutočne priviedla na svet potomstvo - samčeka Pima a samičku Pam. Vtedy som ani len netušila, že ich už čoskoro uvidím.

Bolo to 7. júla v jeden z horúcich letných dní, keď som začula vysokofrekvenčný piskot vychádzajúci z búdky. Z nej o chvíľu vyšla Coco, ktorá však nebola sama. V papulke totiž niesla pískajúce mláďa, uchopené za voľnú kožu na jeho krku. Od svojej matky sa líšilo hlavne bledohnedým sfarbením. Následne mláďatá opakovane preniesla medzi hniezdami. Potom vyniesla i jeho pískajúceho súrodenca, s ktorým v papulke viackrát prebehla po strome, pričom sa párkrát zastavila, aby si ho prednými končatinami mohla lepšie „napraviť“. Aj druhé mláďa opakovane preniesla medzi hniezdami. Okrem týchto „výletov“ realizovaných matkou, sa mláďatá prvé tri mesiace zdržiavali výlučne v hniezde, kde im Coco pravidelne poskytovala starostlivosť. Samec Pung síce niekoľkokrát do búdky vošiel, no nikdy sa tam nezdržal viac než zopár sekúnd.

Prvé týždne po opustení búdky mláďatá zvykli všade chodiť spolu, jedno za druhým, a aj väčšinu činností vykonávali spoločne. Záujem o okolitý svet však jedno z nich prejavilo o čosi skôr, pretože 18. septembra som po prvýkrát zbadala z búdky vykúkať jednu hlávku. No o niekoľko dní neskôr z nej už obe mláďatá spoločne sledovali okolitý svet. Vyjsť von sa ale ani jedno z nich zatiaľ neodvážilo.

To sa udialo až 1. októbra v popoludňajších hodinách. Coco bola od rána nepokojná, chodila po konároch hore-dolu, podchvíľou sa dívala na búdku a do nej, potom tam chvíľu pobudla a zase vyliezla. Z búdky sa neprestajne ozýval vysokofrekvenčný piskot a po niekoľkých hodinách sa v jej otvore objavila prvá hlava. Samica do búdky opakovane vliezla a vzápätí zase vyšla von, akoby svojich potomkov nabádala, aby už tolko neotáleli. Napokon prvý z nich vyliezol, no za krátko sa znovu vylákane schoval dnu. Onedlho sa však opäť ukázal sprevádzaný už aj jeho súrodencom, pričom obaja intenzívne pískali. Coco bola striedavo pri nich a na strome, akoby im chcela povedať, aby ju nasledovali. Prvé mláďa šikovne vyliezlo za ňou, no druhé za nimi zaostávalo. Matka a jeho súrodenec sa k nemu ihneď vrátili a potom spoločne zliezli na zem. Zaostávajúce mláďa sa okamžite bežalo skryť do búdky. No neostalo tam dlho, pretože o chvíľu už Coco na jednom z konárov obe mláďatá čistila a dojčila. Pung, ktorý sa nachádzal na tom istom konári, sa posunul vyššie a svoju rodinu so záujmom sledoval. Onedlho ale jeho záujem opadol a vrátil sa k svojej predchošej činnosti - odpočinku.

O potomkov sa starala len Coco, Pung im starostlivosť neprejavoval, keďže ani v prírode sa takéto správanie u samcov neobjavuje. Viackrát som však pozorovala jeho hru s mláďatami, ktorú v mnohých prípadoch inicioval dokonca on sám. No jeho prvé stretnutie s nimi také uvoľnené nebolo. Keď sa k nemu nebadane priblížili, zľakol sa a rýchlo utiekol na iný konár. Viackrát som bola svedkom situácii, kedy ho mláďatá nasledovali, či mu dokonca jedli z bambusu, ktorý si vyniesol na strom. Nikdy som však nepozorovala, že by voči nim prejavil akékoľvek známky agresivity. V takýchto prípadoch väčšinou len odišiel na iné miesto. Priamym stretom s nimi sa ale vyhýbal. Prítomnosť dvojčiek vo výbehu ovplyvnila jeho orientačno-pátracie správanie. Medzi prejavy takéhoto správania sme okrem sledovania druhých jedincov či ich oňuchávania, zaradili aj lízanie pachových stôp iných jedincov a značkovanie. Pri značkovaní sa panda trie anogenitálnou oblasťou o zem alebo kôru stromu, kde tak zane-

chá pachovú stopu. Práve značkovanie a lízanie pachových stôp boli za prítomnosti dvojčiek u Punga výrazne zvýšené, čo malo za následok celkový nárast orientačno-pátracieho správania v porovnaní s etapou bez prítomnosti týchto mláďat.

S rastúcim vekom dvojčiek im Coco stále častejšie poskytovala starostlivosť mimo hniezda - v korunách stromov. 9. októbra som po prvýkrát pozorovala 4-mesačné mláďatá prijímať tuhú potravu - bambus, ktorý žuli a snažili sa s ním manipulovať. 4. decembra, začiatkom ich 6. mesiaca, som u Pima pozorovala už aj typický prejav správania dospelých jedincov jeho druhu - značkovanie.

Takýchto krokov mláďat do dospelosti bude stále viac a viac a keď ju dosiahnu, bude ich čakať, rovnako ako ich staršiu sestru Aiko, veľké dobrodružstvo - prevoz do nového domova v inej ZOO. No dovtedy ešte ostáva nejaký ten čas strávený s rodičmi, ktorý, ako verím, bude plný pohody, maslých dobrodružstiev a hier.

SUMMARY

A student of the Department of Animal Physiology and Ethology of the Comenius University in Bratislava in her master's thesis examines how social behaviour of Red Panda male and female, Pung and Coco respectively, is affected by the number of offspring and their ontogeny. The student spent in our Zoo eight hours per week from September 2013 to December 2014.

Red Pandas in the wild lead solitary lives but in Zoos they are kept in social groups. Therefore, more often than in the wild Red Pandas exhibit social behaviours, such as group food intake, resting in close proximity of other individuals, aggressive and playful behaviour.

In 2013, the student watched Pung and Coco together with their first offspring - female Aiko, which was in May 2014 moved to Sóstó Zoo in Hungary. On July 2 2014, Coco gave birth to two offspring, male Pim and female Pam. The first three months of their lives they spent their time exclusively in the nest where they were cared for by Coco. On October 1, it was observed for the first time that the cubs left their nest - later on the same day, Coco was seen nursing and cleaning both cubs on one of the tree branches. The offspring were cared for only by Coco since this behaviour does not occur in the wild. The first meeting of Pung and his offspring was a little confusing - Pung escaped to higher branches. There were never observed signs of aggression from Pung towards the cubs, on the opposite, Pung sometimes played with the young and in many cases he initiated the play himself. The presence of twins in the nest affected Pung's investigative behaviour. Apart from following and sniffing other individuals, he licked scent trails and marked the territory by rubbing his anogenital area on the ground or tree bark. On October 9, the young were seen eating solid food - bamboo. On December 4, Pim was observed to mark the enclosure.

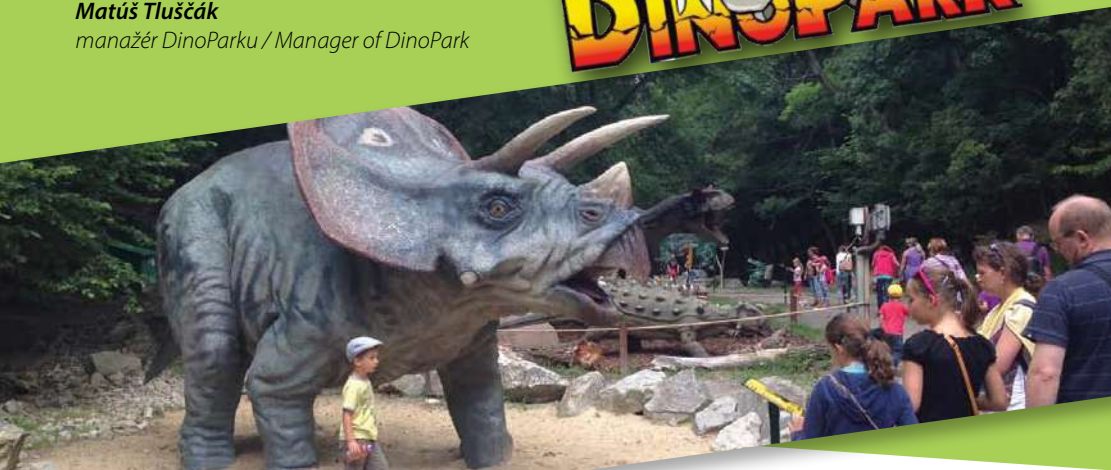
Same as with Aiko, both young animals will eventually be moved to a new home - another Zoo.

DINOPARK ZOO BRATISLAVA

DINOPARK

Matúš Tluščák

manažér DinoParku / Manager of DinoPark

Dinosauri osídľujú ZOO Bratislava už druhú dekádu! Na dobrodružnú výpravu do druhohôr sa už vydalo mnoho dinosaurích nadšencov, a preto veríme, že i v ďalších desiatich rokoch budú dinosauři z DinoParku stále návštevníkov lákať a zároveň ich udivovať vo svojej jedinečnosti a kráse.

Spoločnosť WEST MEDIA, producent celej siete, slúbila bratislavský DinoPark v roku 2014 obohatiť niekoľkými novinkami, a to tiež dodržala.

Rodina dinosaurov sa rozrástla o ďalšie prírastky. V DinoParku sa nachádza viac než 30 exponátov a scén, ktoré sa skladajú z robotických a statických modelov, prevažne v životných veľkostiach a reálnych podobách. Park ponúkol okrem realistických výjavov prehistorických zvierat i ďalšie atrakcie, ako napríklad DinoAquarium 3D, kde mohli návštevníci nahliadnuť pod hladinu divokých druhohorných morí so všetkými nebezpečnými nástrahami. Sprievodcom celého panoramatického filmu je obávaný, ale skutočný vládca

druhohorných morí, Kronosaurus. Taktiež, ako projekcia 3D kina v predchádzajúcich rokoch, je návšteva unikátneho DinoAquaria zahrnutá v cene vstupného. Trojrozmerný film bol špeciálne natočený podľa scenára pripraveného pre

Brachiosaury

Allosaurus

členov siete DinoPark a nie je možné ho vidieť kdekolvek inde.

V minulom roku bolo vystavené celkom nové detské paleontologické ihrisko s kostrou dávneho tvora ukrytého v piesku. Bola otvorená nová priestorná predajňa DinoShop ponúkajúca tematické druhohorné suveníry a tiež nové občerstvenie DinoGril, kde mohli návštevníci ochutnať mnohé dinodobrotky.

V roku 2014 DinoPark Europe nezaháľal ani vo svojej expanzii a otvoril už ôsmy DinoPark, ten-

tokrát v španielskej provincii Alicante. Dinoparkový tím zložený z projektantov, sochárov, marketérov, produkčných a ďalších nevyhnutných členov, prichádza každoročne s novými nápadmi a podnetmi, aby potešil svojich priaznivcov, či už na Slovensku, v Českej republike, alebo v Španielsku.

Veríme, že i v roku 2015 budeme pre našich návštevníkov atraktívny turistický cieľ, kam radi zamieria a budú sa k nám s radosťou vracieť. Tešíme sa na vás

SUMMARY

The WEST MEDIA Company, producer of the entire DinoPark network, committed itself to enrich DinoPark Bratislava with a few novelties. Indeed, the Dinosaur family has grown larger in 2014; currently there are more than 30 static and robotic, mostly life-sized, realistic models.

Apart from Dinosaurs, a brand new children's paleontological playground with a skeleton of an ancient creature hidden in the sand was opened.

In 3D cinema, visitors could watch DinoAquarium short 3D movie about ancient creatures living in water. As in previous years, also in 2014 was the movie projection for free (i.e. included in the ticket price).

We also opened a new souvenir store DinoShop together with a new refreshment stand DinoGrill.

VÝSTAVBA, ÚDRŽBA AREÁLU ZOO A TVORBA ZELENÉ

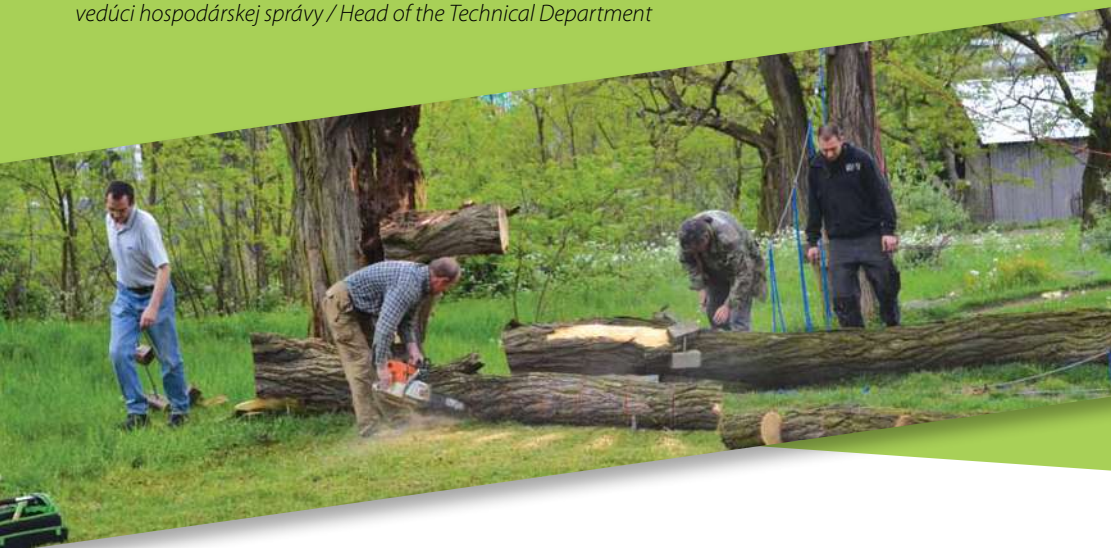
DEVELOPMENT, MAINTENANCE
AND LANDSCAPING

Ing. Július Eliáš

investično–prevádzkový pracovník / Investment and Operating Manager

JUDr. Jozef Žák

vedúci hospodárskej správy / Head of the Technical Department

VÝSTAVBA NOVÝCH OBJEKTOV

Rok 2014 bol zameraný najmä na rekonštrukciu a úpravu jestvujúcich objektov, ubikácií a vonkajších výbehov zvierat. Nakoľko nám neboli priznané žiadne kapitálové finančné prostriedky na investičnú výstavbu, situácia bola veľmi zložitá pre naše ďalšie fungovanie a napredovanie. K novým objektom patrí vybudovanie Sedliackeho dvora pre kontaktné zvieratá, ktorý je umiestnený za potokom Vydrice, pri bufete Biely tiger. Tento mini-areál sme odfinancovali z vlastných zdrojov. Ďalšie nové objekty nám pribudli aj v DinoParku, v Stuhovej doline. Jedná sa o jednoduché drevené stavby a to dinogril, paleontologické centrum,

dinoshop a objekt verejných WC. Odfinancovanie týchto objektov zabezpečovala firma WEST MEDIA, s.r.o., ktorá má celý areál DinoParku v dlhodobom prenájme.

Na konci roka sme začali s čiastočnou obnovou pavilónu šeliem. Práce s tým súvisiace sa týkali hlavne vymalovania všetkých jeho vnútorných priestorov, vrátane nových grafitových malieb vo vnútorných ubikáciách šeliem. Obnova sa taktiež dotkla výmeny ocelových posuvných dvierok, prerábky niektorých ocelových dverí a náterov všetkých ocelových konštrukcií. Túto, ako aj ďalšie rekonštrukcie a prerábky chovných zariadení, sme tiež financovali z vlastných prostriedkov.

Odstraňovanie lístia
Removing of leaves

Oprava strechy ZOOshopu
Repairing of the ZOOshop roof

OPRAVY A REKONŠTRUKCIE OBJEKTOV

- ✿ oprava plochej strechy na pavilóne primátov,
- ✿ dodatočné dobudovanie vonkajšieho zateplovacieho systému miestností: úpravovňa vody, elektrorozvodňa a predsieň pri zadnom vstupe do priestorov spálni orangutanov v pavilóne primátov,
- ✿ oprava vnútorných obkladov v hospodárskej časti pavilónu primátov,
- ✿ oprava dvoch vonkajších vstupných vrát v pavilóne primátov,
- ✿ oprava časti dlažby na vonkajšej komunikačnej rampe v pavilóne primátov.

ÚPRAVA A REKONŠTRUKCIA PŮVODNÝCH OBJEKTOV

- ✿ pavilón šeliem – oprava vnútorných priestorov, vymalovanie všetkých vnútorných priestorov vrátane ocelových konštrukcií,
- ✿ pavilón šeliem – výmena ocelových šúbrov a dodávka nových ocelových dverí a mreží
- ✿ údržba VN rozvodne a transformátorov trafostaníc TS 780 a TS 1536,
- ✿ oprava oplotenia mačiaka Brazzovho, lemurov kata, lemurov vari a makakov magotov,
- ✿ celková rekonštrukcia a oprava plochej strechy nad dielňami hospodárskej správy,
- ✿ oprava striech na prefabrikovaných garážach hospodárskej správy,
- ✿ oprava sedlovej strechy na ubikácii pelikánov,
- ✿ oprava vnútorných priestorov ubikácie pelikánov vrátane doplnenia vonkajších klampiarskych prvkov,

- ✿ kontrola, servis, oprava regulačnej stanice plynu RS 200/1/1,
- ✿ oprava ciest v areáli,
- ✿ oprava chodníka zo zámkovej dlažby pri výbehu žiráf a zebier,
- ✿ celková rekonštrukcia strechy senníka u žiráf,
- ✿ oprava opláštenia bočných stien senníka u žiráf,
- ✿ vybetónovanie plotu vo výbehu surikát vlnkavých proti podhrabávaniu, celková rekonštrukcia vonkajšieho výbehu,
- ✿ drevené obloženie kletky drápkatých opíc,
- ✿ nový plot pre ovce aj s košiarom,
- ✿ nový mostík na veľkom jazere pri ubikácii lemurov + inštalácia elektrického ohradníka,
- ✿ nový deliaci plot medzi ťavami a poníkmi + elektrický ohradník,
- ✿ rekonštrukcia kletiek u nosáľov,
- ✿ oplechovanie senníkov pri spodnej maštali – rajón nosorožce,
- ✿ výmena strechy u veľkých papagájov v spodnej maštali – rajón nosorožce,
- ✿ výroba novej striešky na výbehu paviánov plášťkových,
- ✿ výroba a osadenie prístrešku vo výbehu kľokanov červených,
- ✿ výroba a osadenie striešok nad krmnými plochami pre vodné vtáctvo na spodnom jazere,
- ✿ oprava bazény vo výbehu plameniakov ružových,
- ✿ nové elektrické ohradníky vo výbehu surikát vlnkavých a dikobrazov bielochvostých,
- ✿ oprava smetných košov,
- ✿ oprava prístrešku vo výbehu hrošíkov libérijských,

Rekonštrukcia plotu pre kozy kamerunské
Reconstruction of a fence for Domestic Pygmy Goat

Výstavba Sedliackeho dvora
Construction of Farmer's House

- ✿ orámovanie a nainštalovanie tabuliek pre nevidiacich,
- ✿ výmena strešnej krytiny na ubikácii nosáľov červených,
- ✿ rekonštrukcia vnútornej ubikácie pre hyeny pásavé,
- ✿ betónovanie podlahy v ubikácii koní domácich,
- ✿ kompletná výmena elektrického ohradníka vonkajšej expozície plameniakov ružových,
- ✿ rekonštrukcia elektrického vedenia v ubikácii rysov ostrovidov,
- ✿ opláštenie senníka, výroba novej brány v expozícii lám krotkých,
- ✿ oprava oplození okolo zelene vo výbehu nosorožcov tuponosých,
- ✿ oprava manipulačných vrát a dverí v zadnej maštali nosorožcov tuponosých.

HAVARIJNÉ UDALOSTI

- ✿ odstraňovanie problémových stromov ohrozujúcich objekty a návštevníkov,
- ✿ oprava mraziarskeho boxu 3,
- ✿ výmena chladiacej technológie v chladiacom boxe,
- ✿ výmena motorkompresora na mraziarskom boxe 3,
- ✿ výmena PCB dosky do zvlhčovača – vetva orangutanov v pavilóne primátov,
- ✿ výmena motora na ventilátore Gea SAHARA Maxx v strojovni VZT v pavilóne primátov,
- ✿ oprava zásobníka teplej vody v polyfunkčnom objekte,
- ✿ havária kanalizačného potrubia v objekte terária – nefunkčná kanalizácia, realizácia prác je vo veľmi zložitých podmienkach, práce

boli prerušené v dôsledku zimného obdobia. Pokračovanie sa predpokladá na jar. Nie je vylúčené, že sa bude musieť vybudovať samostatná kanalizačná vetva tzv. bypass, montáž spínača tlaku elektrického kotla protherm v pavilóne šelie č.2.

ÚDRŽBA ZELENÉ

V roku 2014 sa oddelenie rastlinnej výroby a sadovníctva sústredilo v jarných mesiacoch na úpravu, opravu a revitalizáciu chodníkov v celom areáli ZOO, nakoľko tieto boli po zimných mesiacoch značne poškodené. Zároveň boli na trávnikoch vykonané mulčovací práce a bolo vykonané aj hnojenie trávnikov hnojivom NPK. Taktiež bol uskutočnený aj orez bambusov, stromov a okrasných kríkov.

V letných mesiacoch bola vykonaná pravidelná údržba trávnikov (pravidelné kosenie, vyhrabávanie a polievanie). Pri spodnom detskom ihrisku bolo realizované pravidelné strihanie živých plotov. Veľká pozornosť sa venovala údržbe záhonov, najmä v okolí pavilónu primátov, pri spodnom jazere a pred výbehom tiav, ktoré boli pravidelne vyplienené od buriny a polievané. Na jar a na jeseň bol vyhrabaný celý areál od napadaného lístia a suchej trávy. V jesenných mesiacoch sa započala prvá etapa výsadby zelene a okrasných kríkov a stromov na svahu pod teráriom. V zimných mesiacoch sa zabezpečovalo odhrňovanie snehu z prehliadkovej časti areálu a z environmentálneho hľadiska sme menej silili. Počas celého roka 2014 sa zabezpečoval zber odpadkov a vynášanie smetných nádob z celého areálu DinoParku.

SUMMARY

New facilities

- ✿ Farmer's house accommodating domestic species

Reconstruction/repair

- ✿ Big Cats House - indoor area (including wall and steel structure painting)
- ✿ Primate House - indoor area, roofing, two outdoor entrance gates, outdoor platform pavement
- ✿ Great White Pelican building - indoor area, roofing
- ✿ Large Hairy Armadillo - outdoor enclosure
- ✿ South American Coati enclosure
- ✿ Striped Hyena enclosure
- ✿ roofing - prefab garages, stable for wintering of large parrot species, Barbary Ape and South American Coati enclosure
- ✿ Southern White Rhinoceros - fencing around vegetation, entrance gates in the back stable
- ✿ new bridge to Lemur Island
- ✿ hay lofts - roofing, side walls metal plates, new gate
- ✿ paths and roads - within the entire Zoo area
- ✿ interlocking pavement - in front Rothschild's Giraffes and Chapman's Zebra enclosure
- ✿ concrete wall - Slender-tailed Meerkat outdoor enclosure
- ✿ fence and shelter - Domestic Sheep enclosure
- ✿ fencing - small monkey enclosure
- ✿ separation and electric fence - between Bactrian Camel and Pony enclosures
- ✿ shelters - Red Kangaroo and Pigmy Hippopotamus enclosure, and around Great White Pelican Lake
- ✿ electric fencing - Slender-tailed Meerkat, Indian Crested Porcupine, De Brazza's Monkey, Barbary Ape, Lynx and Black and White Ruffed Lemur enclosure, and around Great White Pelican Lake and Lemur Island

- ✿ pool - Greater Flamingo enclosure
- ✿ waste bins - within the entire Zoo area
- ✿ info panels in Braille writing
- ✿ concrete floor and new gate in Domestic Horse enclosure
- ✿ distribution plant and transformation station TS 780 a TS 1536
- ✿ regulation gas station RS 200/1/1

Emergency situations

- ✿ removal of fallen trees endangering visitors and buildings
- ✿ replacement of refrigeration system in the refrigeration box
- ✿ repair of freezing box
- ✿ replacement of engine compressor in the freezing box
- ✿ PCB replacement in aerosol generator for Sumatran Orangutans in Primate House
- ✿ replacement of ventilating fan engine Gea SAHARA Maxx in Primate House
- ✿ repair of hot water accumulator in multifunctional building
- ✿ sewer conduit in Terrarium House
- ✿ installation of Protherm electric boiler pressure circuit closer in Big Cats House

Vegetation maintenance

Spring

- ✿ maintenance, cleaning, and revitalization of paths within the entire Zoo area
- ✿ mulching and fertilizing of greens
- ✿ pruning of bamboo plants, trees, and decorative vegetation

Summer

- ✿ green lawns and flowerbeds - cleaning from weeds and regular watering
- ✿ pruning of green barriers

Spring and summer - raking of the entire Zoo area

Autumn - ornamental plant and tree gardening
Winter - cleaning paths and roads from snow
Throughout the whole year - collection and disposal of waste

Z POHLĎADU EKONÓMKY

ECONOMIST'S VIEW

Anna Zelenková

vedúca ekonomického oddelenia / Head of the Economical Department

Eva Matulová

vedúca ZOOshopu / Management of ZOOshop

Finančné vzťahy Magistrátu hl. m. SR Bratislavy a Zoologickej záhrady Bratislava boli pre rok 2014 po dvoch úpravách schválené nasledovne:

„Z“ Bežný transfer - príspevok na prevádzku	1 138 293,- €
„Z“ Mzdy, platy, služobné príjmy a ostatné osobné vyrovnania	629 730,- €
„Z“ Kapitálový transfer - príspevok na obstaranie hmotného investičného majetku	13 000,- €

pričom kapitálový príspevok bol určený na obstaranie kafilerického boxu z účelovej dotácie Ministerstva financií SR.

ČERPANIE NÁKLADOV

Náklady za sledované obdobie sme čerpali na 108,27 % čo je vyššie oproti plánu, ale toto zvýšenie bolo pokryté zvýšenými vlastnými príjmami. Index rokov 2014 a 2013 je 99,74.

To znamená, že celkové náklady v roku 2014 boli nižšie v porovnaní s predchádzajúcim rokom o 11 375,- €.

V roku 2014 sme vynaložili finančné prostriedky na udržanie chovných zariadení v čo najlepšom

stave opravami či už vo vlastnej rézii ako aj dodávateľským spôsobom. Opravili sme zatekajúce strechy na niektorých budovách, vnútorné ale i vonkajšie priestory chovných zariadení, motorové vozidlá a pracovné stroje, zakúpili sme pracovné pomôcky a náradie, vybavenie šatní pre chovateľov, vybavenie výbehov pre zvieratá - ležadlá a iné pomôcky, záhradnícke náradie na úpravu trávnikov a zelene, počítače, tlačiarne a iné zariadenia.

Roman Mikulec zo spoločnosti Eden a pracovníčka ZOOshopu p. Jánošíková
Roman Mikulec from the company Eden and a ZooShop employee Mrs. Jánošíková

Prehľad o čerpaní nákladov pripájame v prehľadnej tabuľke, ktorú nájdete v prílohe výročnej správy.

PLNENIE PRÍJMOV

Celkové príjmy za sledované obdobie sme splnili na 111,12 % a z toho vlastné príjmy na 111,49 %. Index rokov 2014/2013 je 102,28.

Hospodársky výsledok za rok 2014 sme dosiahli nasledovne:

Hlavná činnosť	+ 53 427,05 €
Podnikateľská činnosť	53,55 €
Hospodársky výsledok spolu	+ 53 480,60 €

Vlastné príjmy sme dosiahli najmä zo:

- tržby z predaja zvierat,
- tržby za vlastné výkony - vstupné - počas sledovaného obdobia sme dosiahli tržby zo vstupného vo výške 554 508,- € čo predstavuje 113,05 % z celkového plánu. Od 1. 1. 2014 je v platnosti nová zmluva s prevádzkovateľom DinoParku podľa ktorej má ZOO Bratislava vyšší podiel zo vstupného. Celková návštevnosť v roku 2014 bola 308 806 návštevníkov. Návštevnosť v porovnaní s minulým rokom vzrástla o 28 447 osôb. Zvýšenú návštevnosť pripisujeme výnimočne teplé-

mu počasiu na začiatku roka, kedy v prvom štvrtroku bola vyššia o 20 671 návštevníkov.

- tržby za vozenie na koňoch a poníkoch,
- ostatné - činnosť záujmových krúžkov pre deti, sprievodcovské služby, programy výchovy a vzdelávania,
- výnosy z darovaných prostriedkov od našich sponzorov. V roku 2014 sme darované finančné prostriedky použili na:
- nákup krmiva pre zvieratá,
- nákup elektromobilu MELEX pre oddelenie hospodárskej správy - záhradníkov,
- vybavenie výbehov veľkých mačkovitých šeliem.

Pelikán ružový
Great white pelican

PODNIKATEĽSKÁ ČINNOSŤ

V podnikateľskej činnosti sme dosiahli za rok 2014 kladný hospodársky výsledok 53,55 €. V roku 2014 sme dosiahli nižšie príjmy z prenájmov oproti roku 2013 o 18 374,00 €.

INVESTIČNÁ ČINNOSŤ

Zdroje k 1. 1. 2014	3 009,45 €
Príspevok na kapitálové výdavky - ŠR	13 000,00 €
Zdroje z odpisov rok 2014	44 313,51 €
Zdroje spolu	60 322,96 €
Čerpanie	45 082,80 €
Elektromobil MELEX	10 802,40 €
Rebrík plošinový	1 981,20 €
Izotermický box - z príspevku ŠR	14 299,20 €
Sedliacky dvor	15 400,00 €
Projekt odkanalizovania WC	2 600,00 €
Zostatok k 31. 12. 2014	15 240,16 €

ZOOshop

V roku 2014 predaj v ZOOshope zabezpečovali dve pracovníčky: p. Viera Jánošíková a Vlasta Kassayová pod vedením vedúcej p. Evy Matulovej. ZOOshop bol v režime celoročnej prevádzky a ponúkal návštevníkom široký sortiment propagačných a upomienkových predmetov, suvenírov a tovarov s tematikou ZOO, zvierat a prírody. Zo skúseností získaných v predchádzajúcich rokoch sme aj v tomto roku vopred plánovali zloženie ponúkaného sortimentu.

V nadväznosti na záujem zákazníkov sme ponuku propagačného tovaru obohatili o tovary s logom ZOO a informáciami o ZOO Bratislava. Oblúbeným sa stal i propagačný materiál s motívami zvierat chovaných práve v bratislavskej ZOO. Efektívny bol výber nových, rôznorodých a najmä praktických druhov tovarov. Pri zahájení sezóny sme zákazníkom rozšírili ponuku lacnejšieho, avšak kvalitného sortimentu, po ktorom je väčší dopyt a veľkú časť suvenírov i propagačných materiálov sme ponúkli so zníženými cenami, po ktorých bol dopyt predovšetkým v radoch najširšej skupiny zákazníkov: detí a mládeže.

Vedúca ZOOshopu p. Matulová s pracovníčkami p. Jánošíkovou a Kassayovou
ZooShop manager Mrs. Matulová with ZooShop staff Mrs. Jánošíková and Kassayová

K propagácii ZOO sme prispeli aj predajom propagačného kalendára nafoteného so zvieratami našej ZOO a osobnosťami kultúrneho a spoločenského života. Predovšetkým je tu však úspech v dosiahnutí príjmov z predaja tovaru. Tržby z predaja suvenírov opäť vzrástli. Dosiahli sme tržby vo výške 85 070,00 Eur bez DPH, čo predstavuje čiastku o 3 578,00 Eur viac oproti tržbám roku 2013. Hlavnú časť vlastných príjmov sme získali v priebehu letných mesiacov (jún, júl, august). Viac pozornosti ponuke suvenírov sme venovali v dňoch 26.-27. apríla 2014 v rámci akcie: „Bratislava pre všetkých“. V záujme lepšej propagácie sme predaj suvenírov zviditeľnili programovou informovanosťou na oznamovacích tabuliach a pútačoch po celej ZOO. Veľký dôraz počas tejto akcie sme kládli aj na podporu predaja. Firma Eden zastúpená p. Romanom Mikulcom, prezentovala najmä výrobky Papo, čo tiež prispelo k nárastu tržieb počas trvania akcie. Najrýchlejším a najvďačnejším informačným zdrojom naďalej zostal internet. Prostredníctvom webovej stránky ZOO Bratislava sme pravidelne informovali o akciách, novinkách v sortimente a aktualitách v predajni suvenírov - ZOOshope.

Návštevníci takto poskytované služby ocenili a získali sme tak mnoho nových, spokojných zákazníkov.

SUMMARY

Economy

Financial relationships between Bratislava City Council and Bratislava Zoo, approved by the Municipal Corporation in 2014, were set as follows:

Current transfer	€ 1,138,293.00
Earnings, incomes, executive revenues and other personal adjustments	€ 629,730.00
Capital transfer – a contribution towards the purchase of tangible fixed assets	€ 13,000.00

Costs

We spent 108.27% of the operating budget which is a higher cost as compared to the plan. This sum was covered by increased earnings from own revenue. 2014/2013 index was 99.74, which shows that in 2014 there was lower expense by € 11,375.00 than in previous year.

Earnings

Total earnings were complied with to 111.12%. Our own earnings were complied with to 111.49%. 2014/2013 index was 102.28. The 2014 income for the main activity was € 53,427.05, for business activity € 53.55 which was lower by € 18,374.00 than in previous year. The total economic profit was € 53,480.60.

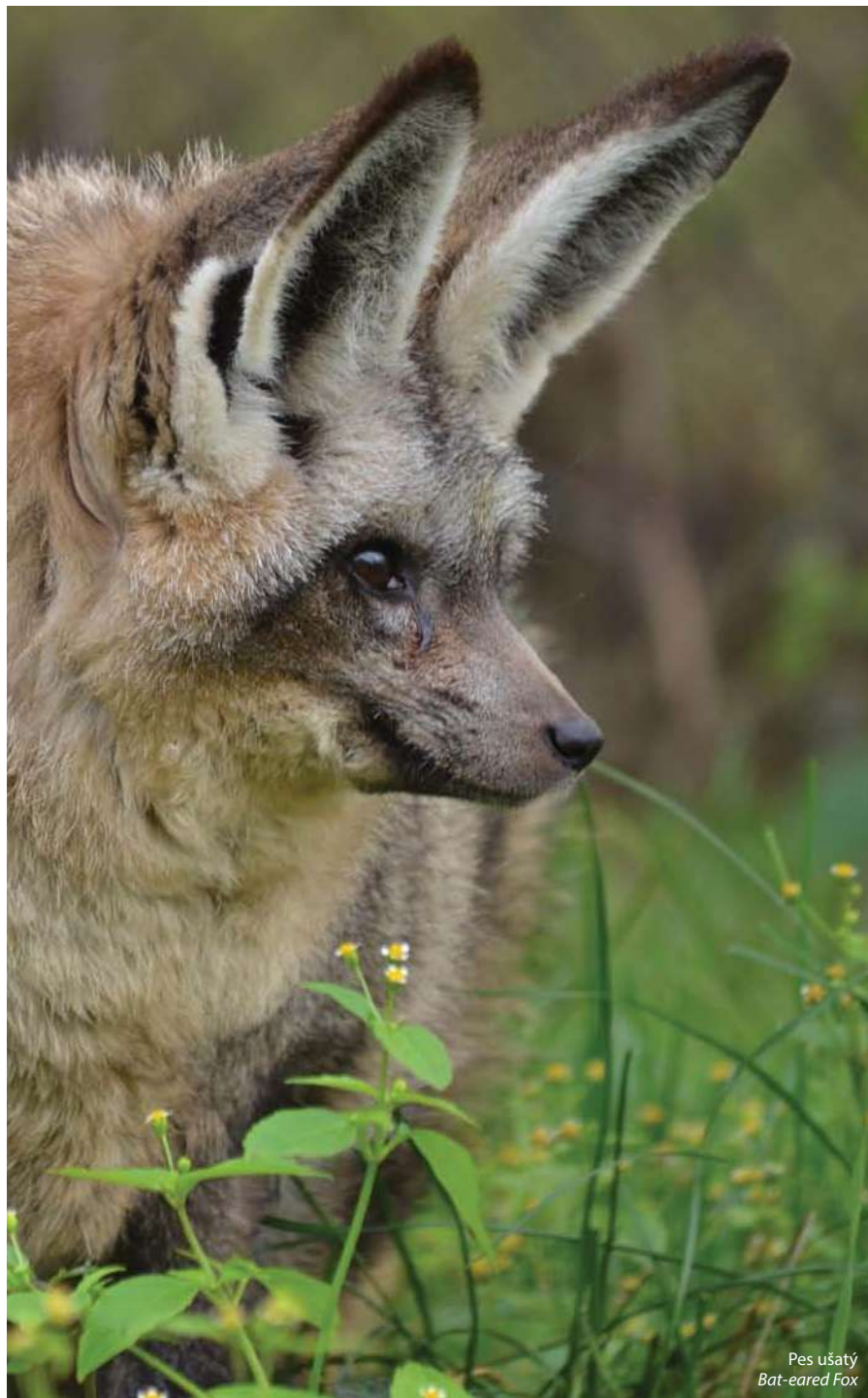
Investment activities

Financial leftover on December 31 2014 was € 15,240.16.

ZOOshop

In 2014, the Zooshop gross sales were € 85,070.00 (VAT excluded), which is more by € 3,578.00 than in previous year. Main income was earned during summer months June, July, and August.

In response to customer interest, we extended the promotional goods offer with Zoo logo, information about the Zoo, items with photos of animals kept in our Zoo, and new, diverse, and practical types of products. During the spring weekend event 'Bratislava for All', which took place on April 26 - 27 2014, we strengthened our marketing strategy by various flyers, information stands and panels within the Zoo grounds.

Pes ušatý
Bat-eared Fox

NAŠI PARTNERI

OUR PARTNERS

PRÍLOHA

APPENDIX

PREHĽAD POČTU ZVIERAT

SUMMARY OF THE NUMBER OF ANIMALS

Trieda <i>Class</i>	Počet druhov <i>Number of species</i>	Počet jedincov <i>Number of specimens</i>	Počet pôvodných druhov <i>Number of autochthonous species</i>	Počet nepôvodných druhov <i>Number of allochthonous species</i>
Bezstavovce <i>Invertebrata</i>	12	214	0	12
Ryby <i>Pisces</i>	10	102	0	10
Plazy <i>Reptilia</i>	22	42	0	22
Vtáky <i>Aves</i>	43	160	7	36
Cicavce <i>Mammalia</i>	89	396	9	80
Spolu <i>Total</i>	176	914	16	160

STAVY ZVIERAT
STATUS OF ANIMALS

Číslo / Nr.	Druh Species	Stav k 1.1. Status 1.1.			Príchod Arrival			Odchod Departure			Narodenie Birth			Úhyn Death			Stav k 31.12. Status 31.12.	Poznámka Note	EEP	CITES	EC 338/97	RDB	BONN	BERN	BIRDD	HAB
		M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U										
		BEZSTAVOVCE – INVERTEBRATES – INVERTEBRATA 12 druhov / species, 214 jedincov / specimens																								
Mäkkýše – Molluscs – Mollusca 2 druhy / species, 24 jedincov / specimens																										
1	Slímák Zebra Nerite Snail <i>Neritina natalensis</i>			2											1		1									
2	Slímák Assasin Snail <i>Anentome helena</i>			3								20					23									
Kôrovce – Crustaceans – Crustacea 4 druhy / species, 46 jedincov / specimens																										
3	Krevetka Red Cherry Shrimp <i>Neocaridina davidi</i> var. <i>Red cherry</i>			25													25									
4	Krevetka Crystal Red Shrimp <i>Caridina cantonensis</i> sp. <i>Crystal red</i>			10													10				LC					
5	Krevetka Bamboo Shrimp <i>Atyopsis moluccensis</i>			1													1				LC					
6	Krevetka japonská Yamato Shrimp <i>Caridina japonica</i>			10													10				LC					
Hmyz – Insects – Insecta 5 druhov / species, 142 jedincov / specimens																										
7	Pakobylka drapľavá Giant Spiny Stick Bug <i>Eurycantha calcarata</i>					1	1										1	1								

Číslo / Nr.	Druh Species	Stav k 1.1. Status 1.1.			Príchod Arrival			Odchod Departure			Narodenie Birth			Úhyn Death			Stav k 31.12. Status 31.12.			Poznámka Note	EEP	CITES	EC 338/97	RDB	BONN	BERN	BIRDD	HAB
		M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U									
Pavúkovce – Arachnids – Arachnida 1 druh / species, 2 jedince / specimens																												
12	Štúr obrovský Emperor Scorpion <i>Pandinus imperator</i>						1	1										1	1									
RYBY – FISH – PISCES 10 druhov / species, 102 jedincov / specimens																												
13	Cichlidka kakadu Cockatoo Dwarf Cichlid <i>Apistogramma cacatuoides</i> double red	1	1															1	1									
14	Mrenka siamská Siamese Algae Eater <i>Crossocheilus siamensis</i>			4														3		1								
15	Neónka červená Cardinal Tetra <i>Paracheirodon axelrodi</i>			30			20													50								
16	Ostriežik purpurový Bone Back <i>Pelvicachromis pulcher</i>					2	2												2	2				LC				
17	Pancieríček malý Mini Cory <i>Corydoras nanus</i>			6														3		3								

Číslo / N.º	Druh Species	Stav k 1.1. Status 1.1.			Príchod Arrival			Odchod Departure			Narodenie Birth			Úhyn Death			Stav k 31.12. Status 31.12.			Poznámka Note	EEP	CITES	EC 338/97	RDB	BONN	BERN	BIRDD	HAB
		M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U									
34	Gekón obrovský Tokay Gecko <i>Gekko gekko</i>	1					2										1	2										
35	Gekončík nočný Leopard Gecko <i>Eublepharis macularius</i>						1											1										
36	Chameleón jemenský Veiled chameleon <i>Chameleo calyptratus</i>						1	2									1	2										
37	Leguán zelený Green Iguana <i>Iguana iguana</i>	2	1														2	1		10.deponácia/ bar here			II	B				
38	Trnorep africký North-african Mastigure <i>Uromastyx acanthinura</i>						1	1						1				1				II	B					
39	Trňojášter kozí Green Pricklenape <i>Acanthosaura capra</i>	2	2												1		2	1										
Hady – Snakes – Serpentes 5 druhov / species, 10 jedincov / specimens																												
40	Koralovka červená Sinaloa Milksnake <i>Lampropeltis triangulum sinalae</i>	1	1														1	1										
41	Plesočník pestrý Sand Boa <i>Eryx colubrinus</i>		2															2				II	B					
42	Pytón kráľovský Ball Python <i>Python regius</i>	1	2														1	2				II	B	LC				
43	Pytón tmavý Burmese Rock Python <i>Python molurus bivittatus</i>	1															1			albino		II	B	VU A2 acd				
44	Užovka červená Red Cornsnake <i>Pantherophis guttatus</i>	1		1													2							LC				

Číslo / Nr.	Druh Species	Stav k 1.1. Status 1.1.			Príchod Arrival			Odchod Departure			Narodenie Birth			Úhyn Death			Stav k 31.12. Status 31.12.			Poznámka Note	EEP	CITES	EC 338/97	RDB	BONN	BERN	BIRDD	HAB																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																															
		M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																								
VTÁKY – BIRDS – AVES 43 druhov / species, 160 jedincov / specimens																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
Pštrosy, nandu, kazuáre – Struthioniformes, Rheiformes, Casuariiformes 3 druhu / species, 9 jedincov / specimens																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																											
45	Emu hnedý Emu <i>Dromaius novaehollandiae</i>	1	2		2				1	2							2																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																																										</

Číslo / Nr.	Druh Species	Stav k 1.1. Status 1.1.			Príchod Arrival			Odchod Departure			Narodenie Birth			Úhyn Death			Stav k 31.12. Status 31.12.			Poznámka Note	EEP	ESB	CTES	EC 338/97	RDB	BONN	BERN	BIRDP	HAB
		M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U										
53	Bernikla kanadská malá Cackling Canada Goose <i>Branta canadensis minima</i>	1	1														1	1											
54	Hrdzavka potápavá Red-crested Pochard <i>Netta rufina</i>	2	2										1	2			1							LC				II/B	
55	Hus divý Greylag Goose <i>Anser anser</i>			3		2											2	3						LC	II			II/A II/B	
56	Hus indická Bar-headed Goose <i>Anser indicus</i>			4												1		3						LC	II				
57	Hus labutia - domáca biela Domestic Swan Goose - white <i>Anser cygnoides f. domestica</i>			1														1											
58	Hus labutia - domáca sivá Domestic Swan Goose - grey <i>Anser cygnoides f. domestica</i>	1	1														1	1											
59	Húska hrdzavá Ruddy Shelduck <i>Tadorna ferruginea</i>	1	1														1	1						LC		II	I		
60	Kazarka pestrá Common Shelduck <i>Tadorna tadorna</i>	1	1														1	1						LC		II			
61	Kačička mandarínska Mandarin Duck <i>Aix galericulata</i>	5	2							4	1						1	1							LC				
62	Labuť čierna Black Swan <i>Cygnus atratus</i>	1	1														1	1							LC				
63	Labuť hrbozobá Mute Swan <i>Cygnus olor</i>		1															1							LC			II/B	

[illegible]

Číslo / Nr.	Druh Species	Stav k 1.1. Status 1.1.			Príchod Arrival			Odchod Departure			Narodenie Birth			Úhyn Death			Stav k 31.12. Status 31.12.		Poznámka Note	EEP	CTES	RDB	BONN	BERN	BIRdD	HAB
		M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F								
74	Holúbok diamantový Diamond Dove <i>Geopelia cuneata</i>	1	1														1	1				LC				
Papagáje – Psittaciformes 8 druhov/species, 28 jedincov/specimens																										
	Alexander malý Rose-ringed Parakeet <i>Psittacula krameri</i>	2	3					2	2					1					ukončenie chovu				LC			
	Alexander veľký Alexandrine Parakeet <i>Psittacula eupatria</i>	1												1					ukončenie chovu		II	B	NT			
	Ara zelená Military Macaw <i>Ara militaris</i>	1						1											ukončenie chovu		I	A	VU A2cd+ 3cd+ 4cd			
75	Ara zelená Mexican Military Macaw <i>Ara militaris mexicana</i>	1	1														1	1	0.1 deponácia tu/ loan here	*	I	A	VU A2cd+ 3cd+ 4cd			
76	Ara zelenokridla Red-and-green Macaw <i>Ara chloropterus</i>	1						1											0.1 deponácia v/ loan in private		II	B	LC			
77	Kakadu šalamúnsky Solomons Cockatoo <i>Cacatua alucopsii</i>	1															1		1.0 deponácia tu/ loan here		II	B	LC			
78	Klinochvost čiernohlavý Nanday Parakeet <i>Nandayus nenday</i>	2															2				II	B	LC			
79	Korela chochliatá Cockatiel <i>Nymphicus hollandicus</i>	6	13														6	13					LC			
80	Papagáj červenokrídly Red-winged Parrot <i>Aprosmictus erythropterus</i>	1															1				II	B	LC			
81	Papagáj kráľovský Australian King Parrot <i>Alisterus scapularis</i>	1															1				II	B	LC			

Číslo / Nr.	Druh Species	Stav k 1.1. Status 1.1.			Príchod Arrival			Odchod Departure			Narodenie Birth			Úhyn Death			Stav k 31.12. Status 31.12.		Poznámka Note	EEP	CTES	RDB	BONN	BERN	BIRdD	HAB
		M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F								
82	Rozela pennantova Crimson Rosella <i>Platycercus elegans</i>	1															1				II	B	LC			
Sovy – Strigiformes 2 druhy/species, 3 jedince/specimen																										
83	Belaha tundrová Snowy Owl <i>Bubo scandiacus</i>	1	1											1			1	1	1.0 deponácia tu/ loan here		II	A	LC		II	I
84	Plamienka driemavá Common Barn Owl <i>Tyto alba alba</i>			1	1												1	1	0.1 deponácia tu/ loan here		II	A	LC			
Spevavce – Passeriformes 3 druhy/species, 9 jedincov/specimens																										
85	Drozd čiernoprsý Black-breasted Thrush <i>Turdus dissimilis</i>						1	1									1	1				D	LC			
86	Krkavec čierny Raven <i>Corvus corax</i>			1													1		1.0 deponácia tu/ loan here			LC				
87	Zebrička austrálska Zebra Finch <i>Taeniopygia guttata</i>	1	1	4									2		2	1	1	4				LC				
CICAVICE – MAMMALS – MAMMALIA 89 druhov / species, 396 jedincov / specimens																										
Väčkovce – Marsupials – Marsupialia 3 druhy/species, 9 jedincov/specimens																										
88	Kengura červená Red Kangaroo <i>Macropus rufus</i>	1	2														1	2		*			LC			
89	Potkanokengura kráľkovitá Brush-tailed Bettong <i>Bettongia penicillata</i>	2	2														2	2	1.1 deponácia tu/ loan here	*	I	A	CR A4be			
90	Vakoverica krátkohlavá Sugar Glider <i>Petaurus breviceps</i>	2															2					LC				

[illegible]

Číslo / Nr.	Druh Species	Stav k 1.1. Status 1.1.			Príchod Arrival			Odchod Departure			Narodenie Birth			Úhyn Death			Stav k 31.12. Status 31.12.	Poznámka Note	EEP	ESB	CITES	EC 338/97	RDB	BONN	BERN	BIRDC	HAB
		M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U											
100	Maki myšovitý Grey Mouse Lemur <i>Microcebus murinus</i>	1														1			*	A	LC						
101	Mandrill pestrovtváry Mandrill <i>Mandrillus sphinx</i>																		*	A	VU A2cd						
102	Orangutan sumatrianský Sumatran Orangutan <i>Pongo abelli</i>	2														2			*	A	CR A2cd						
103	Pavián plášťkový Hamadryas Baboon <i>Papio hamadryas</i>	1	1													1	1				B	LC					
104	Šimpanz učenívý Common Chimpanzee <i>Pan troglodytes</i>	2	4													2	4		*	A	EN A4cd						
105	Tamariní pincí Cotton-headed Tamarin <i>Saguinus oedipus</i>	5	4													3	2		*	A	CR A2cd						
106	Tamariní žltoruký Golden-handed Tamarin <i>Saguinus midas</i>	3	8							2	2					3	1			*	B	LC					
107	Útoň malý Pygmy Slow Loris <i>Nycticebus pygmaeus</i>	2															2		*	A	VU A2cd						

Číslo / Nr.	Druh Species	Stav k 1.1. Status 1.1.			Príchod Arrival			Odchod Departure			Narodenie Birth			Úhyn Death			Stav k 31.12. Status 31.12.			Poznámka Note	EEP	ESB	CITES	EC 338/97	RDB	BONN	BERN	BIRdD	HAB
		M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U										
108	Vari čiernobiely Black and White Ruffed Lemur <i>Varecia variegata</i>	4															4			1.0 deponácia tu/ ban here	*		I	A	CR A2cd				
109	Vari červený Red Ruffed Lemur <i>Varecia rubra</i>	1															1			1.0 deponácia v/ loan in private	*		I	A	CR A4cd				
Šelmy – Carnivores – Carnivora 22 druhov / species, 59 jedincov / specimens																													
110	Fretka Ferret <i>Putorius furo</i>			1														1											
111	Hyena pásavá Striped Hyena <i>Hyaena hyaena</i>			1		1											1	1		1.0 deponácia tu/ ban here	*		III	C	NT				
112	Jaguár americký Jaguar <i>Panthera onca</i>	1	1									1			1		1	1		0.1 deponácia v/ loan in ZOO (Kápeďa	*		I	A	NT				
113	Jazvec lesný Eurasian Badger <i>Meles meles</i>	1															1								LC	III			
	Karakal Caracal <i>Caracal caracal</i>	1	1					1							1					ukončenie chovu			II	B	LC	II			
114	Leopard cejlónsky Sri Lankan Leopard <i>Panthera pardus kotiya</i>	2	2												1		1	2		1.0 deponácia tu/loan here; 0.1 ukončenie deponácie výmenou	*		I	A	EN C2a (i)	II			
115	Lev juhoafrický South African Lion <i>Panthera leo krugeri</i>	1	1														1	1					II	B	VU A2abcd				
116	Mačka divá Wild Cat <i>Felis silvestris</i>	1															1			1.0 deponácia tu/ ban here			II	A	LC	II		IV	

Číslo / N.º	Druh Species	Stav k 1.1. Status 1.1.			Príchod Arrival			Odchod Departure			Narodenie Birth			Úhyn Death			Stav k 31.12. Status 31.12.			Poznámka Note	EEP	ESB	CITES	EC 338/97	RDB	BONN	BERN	BIRdD	HAB
		M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U										
117	Mačka domáca Domestic Cat <i>Felis catus</i>	1	4														1	4											
118	Medveď hnedý Brown Bear <i>Ursus arctos</i>	1															1					*	II	B	LC	II		II, IV	
119	Medvedík čistotný Northern Raccoon <i>Procyon lotor</i>	1	1														1	1						LC					
120	Nosáľ červený South American Coati <i>Nasua nasua</i>	2	3					1									1	3		0.1 deponácia v/ banin ZOO Štrópov				LC					
121	Panda červená Red Panda <i>Ailurus fulgens</i>	1	1						1		1	1					2	2		0.1 deponácia v/ banin ZOO Sostib	*	I	A	VU C1					
122	Pes domáci Domestic Dog <i>Canis familiaris</i>	3	1		1	1								2			2	2											
123	Pes ušatý Bat-eared Fox <i>Otocyon megalotis</i>	1	1										3				3	1	1			*			LC				
124	Psík medvedíkovitý Raccoon Dog <i>Nyctereutes procyonoides</i>	1	1														1	1						LC					
125	Rys kanadský Canadian Lynx <i>Lynx canadensis</i>	1				1											1	1		1.0 deponácia tu/ ban here			II	B	LC				
126	Rys ostrovid Eurasian Lynx <i>Lynx lynx carpaticus</i>	3															3			2.0 deponácia tu/ ban here	*	II	A	LC	III		II, IV		
127	Surikata vlnkáva Slender-tailed Meerkat <i>Suricata suricatta</i>	3	4						2	3							1	1							LC				

Číslo / N.º	Druh Species	Stav k 1.1. Status 1.1.			Príchod Arrival			Odchod Departure			Narodenie Birth			Úhyn Death			Stav k 31.12. Status 31.12.			Poznámka Note	EEP	ESB	CITES	EC 338/97	RDB	BONN	BERN	BIRDD	HAB
		M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U										
128	Tiger - biela forma Tiger - white form <i>Panthera tigris</i>	1	1														1	1				I	A	EN A2bcd+ 4bcd; C1+2a(ii)					
129	Vlk európsky Grey Wolf <i>Canis lupus lupus</i>	1	4					1									1	3		1.1 deponácia tu/loan here; 4.0 deponácia v/loan in Wolfcall, NL			II	A	LC	II			
130	Vlk Hudsonov Hudson Bay Wolf <i>Canis lupus hudsonicus</i>																			1.0 deponácia v/ loan in MiniZOO			II	A	LC			IV	
131	Ženetka škvrnitá Common Genet <i>Genetta genetta</i>				1	1											1	1		1.1 deponácia tu/ loan here				LC					
Párnokopytníky, nepárnokopytníky – Even-toed and odd-toed ungulates – Artiodactyla, Perissodactyla 36 druhov / species, 177 jedincov / specimens																													
132	Adax núbijský Addax <i>Addax nasomaculatus</i>	2	3					1			1						2	3		1.0 deponácia v/ loan in ZOO Port Saint Pere	*		I	A	CR A2cd; C1+ 2a(ii)	I			
133	Antilopa jeleňovitá Blackbuck <i>Antilope cervicapra</i>	1	1									1					1	1	1				III	C	NT				
134	Antilopa nilgau Nilgai <i>Boselaphus tragocamelus</i>	2	1	1							2			1			2	3							LC				
135	Diviak lesný Wild Boar <i>Sus scrofa</i>	1	3					1	6	5	1	6	5				1	3							LC				
136	Hrošík libérijský Pygmy Hippopotamus <i>Choeropsis liberiensis</i>	1	2								1						1	3		1.0 deponácia v/ loan in ZOO Barcelona	*		II	B	EN C1				
	Jeleň barasinga Barasingha <i>Rucervus duvaucellii</i>	1												1					ukončenie chovu			I	A	VU C1					

Číslo / N.º	Druh Species	Stav k 1.1. Status 1.1.			Príchod Arrival			Odchod Departure			Narodenie Birth			Úhyn Death			Stav k 31.12. Status 31.12.			Poznámka Note	EEP	ESB	CITES	EC 338/97	RDB	BONN	BERN	BIRDD	HAB
		M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U										
137	Jeleň európsky Red Deer <i>Cervus elaphus</i>	1	1														1	1						LC		III			
138	Jeleň miluPere David's Deer <i>Elaphurus davidianus</i>	1	1		3			1										4						EW					
139	Jeleň sika Sika Deer <i>Cervus nippon</i>			1														1						LC					
140	Koza domáca Domestic Goat <i>Capra hircus</i>	1	3			1			1			2		1	1			4											
141	Koza domáca holandská Domestic Goat <i>Capra hircus</i>	1															1												
142	Koza domáca kamerunská Domestic Pygmy Goat <i>Capra hircus</i>	4	7					2	6		1	6		2	1		1	6	1.0 deponácia tu/ loan here										
143	Koza skrutkorohá Turkmenian Markhor <i>Capra falconeri heptneri</i>			1					1										0.1 deponácia v/ loan in private	*		I	A	EN C1+ 2a(i)					
144	Kôň domáci - poník Pony <i>Equus caballus</i>	3	2					1			2						2	4											
145	Kôň domáci - fjordling Domestic Horse - Fjordling <i>Equus caballus</i>			2														2											
146	Kôň domáci - hucul Domestic Horse - Hucul <i>Equus caballus</i>	2															2												
147	Kôň domáci - tarpan Tarpan-like Horse <i>Equus caballus</i>	1															1												
148	Kôň Przewalského Przewalski's Horse <i>Equus przewalskii</i>	1	3												1		1	2		*					I	A	END		

Číslo / Nr.	Druh Species	Stav k 1.1. Status 1.1.			Príchod Arrival			Odchod Departure			Narodenie Birth			Úhyn Death			Stav k 31.12. Status 31.12.			Poznámka Note	EEP	ESB	CTES	EC 338/97	RDB	BONN	BERN	BIRDD	HAB
		M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U										
149	Kulan turkménsky Turkmenian Kulan <i>Equus hemionus kulan</i>	1	3		1	1		1						1			1	2		*			II	A	EN A2abc +3bd	II			
150	Lama alpaka Alpaca <i>Lama pacos</i>				1	1											1	1											
151	Lama krotká Llama <i>Lama glama</i>		3		1												1	3			1.0 deponácia v/koan in ZOO Spišská Nova Ves; 0.1 deponácia tu/ koan here								
152	Muflón lesný Mouflon <i>Ovis aries musimon</i>	12	28														12	28			voľne žijúci v areáli/living wild within the ZOO boundaries				III				
153	Muntiak malý Reeve's Muntjac <i>Muntiacus reevesi</i>	2	1				1		1								2	1							LC				
154	Nosorožec tuponosý južný Southern White Rhinoceros <i>Ceratotherium simum simum</i>	1	1														1	1		*	1.0 deponácia tu/ koan here		II	B	NT				
155	Oryx arabský Arabian Oryx <i>Oryx leucoryx</i>		2		1												1	2		*			I	A	VU D1				
156	Ovca domáca vlaška Domestic Sheep <i>Ovis aries</i>	1	2			1		2		2		1	2	2				3											
	Paovca hrivnatá Barbary Sheep <i>Ammotragus lervia</i>	1							1												ukončenie chovu		II	B	VU C1	II			
157	Sika vietnamský Vietnamese Sika Deer <i>Cervus nippon pseudaxis</i>	1				3											1	3		*					LC				
158	Sitatunga západná Western Sitatunga <i>Tragelaphus spekii gratus</i>	2	4				1	1		1		1					1	2			1.1 deponácia v/ koan in Safari Parkema				LC				

Číslo / Nr.	Druh Species	Stav k 1.1. Status 1.1.			Príchod Arrival			Odchod Departure			Narodenie Birth			Úhyn Death			Stav k 31.12. Status 31.12.	Poznámka Note	EEP	ESB	CITES	EC 338/97	RDB	BONN	BERN	BIRDP	HAB
		M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U											
159	Sonár domáci Donkey <i>Equus asinus</i>	3	3					1				1				2	4										
160	Sviňa domáca - vietnamská Domestic Vietnamese Pigbelly <i>Sus domesticus</i>	2						2	13			5	14	2	1	2	3										
161	Sviňa domáca - zakrslá Domestic Pygmy Pig <i>Sus domesticus</i>	1	1													1	1										
162	Ťava dvojhrbá Bactrian Camel <i>Camelus bactrianus</i>	1	2					1				2			1	1	4		0.1 ukončenie deponácie výmerou				I				
163	Vodárka lečve kafuenská Kafue Lechwe <i>Kobus lechwe kafuensis</i>	2	4													2	4		0.3 deponácia tu/ ban here	*	II	B	VU D2				
164	Zebra Chapmannova Chapmann's Zebra <i>Equus quagga chapmanni</i>	4	4					3				1				1	5						LC				
165	Zebra Grévyho Grevy's Zebra <i>Equus grevyi</i>	4														4			2.0 deponácia tu/ ban here	*	I	A	EN A2ac C2a(i)	I			
166	Zubor európsky European Bison <i>Bison bonasus</i>	2	3					1				1	1			2	4		1.0 deponácia v/ ban in private: 0.2 ZOO Praha; 0.1 ZOO Olomouc	*			VU D1	III		II, IV	
167	Žirafa Rothschildova Rothschild's Giraffe <i>Giraffa camelopardalis rothschildi</i>	1	3									1				2	3		1.0 deponácia tu/ ban here	*			EN C2a(i)				
Dvojitozubce – Rabbits – Lagomorpha 1 druh / species, 26 jedincov / specimens																											
168	Králik domáci Domestic Rabbit <i>Oryctolagus cuniculus</i>	3	16					1	6							4	22		na kŕmenie tučny/ for feeding								

Číslo / Nr.	Druh Species	Hlodavce – Rodents – Rodentia 8 druhov / species, 47 jedincov / specimens																				Poznámka Note	EEP	CITES	EC 338/97	RDB	BONN	BERN	BIRDD	HAB
		Stav k 1.1. Status 1.1.			Príchod Arrival			Odchod Departure			Narodenie Birth			Úhyn Death			Stav k 31.12. Status 31.12.													
		M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U	M	F	U											
169	Čincíla vlnatá Long-tailed Chinchilla <i>Chinchilla lanigera</i>	3	1											2			1	1												
170	Dikobraz bieločvostý Indian Crested Porcupine <i>Hystrix indica</i>	2												1			1									LC				
171	Kapybara močiarna Capybara <i>Hydrochoerus hydrochaeris</i>		2															1								LC				
172	Mara stepná Patagonian Mara <i>Dolichotis patagonum</i>	1															1									NT				
173	Morča domáce Guinea Pig <i>Cavia porcellus</i>				3	7	3										9	1		7	2	7	5							
174	Myš africká South African Pygmy Mouse <i>Mus minutoides</i>				3	9											4				3	9	4				LC			
175	Myš východoafrická Nemmann's Rat <i>Arvicanthis neumanni</i>				1	4															1	4					LC			
176	Osmák degu Degu <i>Octodon degus</i>	3	3																		3	3						LC		

Vysvetlivky / Explanations

skratka/abbr	názov/name
EEP	Európske záchranné programy pre ohrozené druhy/ <i>European Endangered Species Programmes</i>
ESB	Európske plemenné knihy/ <i>European Studbooks</i>
CITES	Dohovor o medzinárodnom obchode s ohrozenými druhmi voľne žijúcich živočíchov a rastlín/ <i>Convention on International Trade in Endangered Species of Wild Fauna and Flora</i> príloha/Appendix I príloha/Appendix II príloha/Appendix III
EC 338/97	Nariadenie Rady (ES) č. 338/97 o ochrane druhov voľne žijúcich živočíchov a rastlín reguláciou obchodu s nimi/ <i>Council Regulation (EC) No. 338/97 on the protection of species of wild fauna and flora by regulating trade therein</i> príloha/Annex A príloha/Annex B príloha/Annex C príloha/Annex D
RDB	Medzinárodný červený zoznam ohrozených druhov IUCN (Medzinárodná únia na ochranu prírody a prírodných zdrojov)/ <i>Red List of Threatened Species IUCN (the International Union for Conservation of Nature and Natural Resources)</i>
EW	vyhubený v prírode/ <i>extinct in the wild</i>
CR	kriticky ohrozený/ <i>critically endangered</i>
EN	ohrozený/ <i>endangered</i>
VU	zraniteľný/ <i>vulnerable</i>
LR/nt	takmer ohrozený/ <i>lower risk, near threatened</i>
NT	takmer ohrozený/ <i>near threatened</i>
LC	najmenej ohrozený/ <i>least concern</i>
BONN	Dohovor o ochrane sťahovavých druhov voľne žijúcich živočíchov/ <i>Convention on the Conservation of Migratory Species of Wild Animals</i> príloha/Appendix I príloha/Appendix II príloha/Appendix I,II
BERN	Dohovor o ochrane európskych voľne žijúcich organizmov a prírodných stanovišť/ <i>Convention on the Conservation of European Wildlife and Natural Habitats</i> príloha/Appendix II príloha/Appendix III
BIRDD	Smernica 79/409/EEC o ochrane voľne žijúcich vtákov/ <i>Council Directive 79/409/EEC on the conservation of wild birds (EC Birds Directive)</i> príloha/Annex I príloha/Annex II/A, III/B príloha/Annex II/B, III/B príloha/Annex II/B
HAB	Smernica 92/43/EEC o ochrane prírodných stanovišť, voľne žijúcich živočíchov a divo rastúcich rastlín/ <i>Council Directive 92/43/EEC on the conservation of natural habitats and wild fauna and flora (EC Habitat Directive)</i> príloha/Annex II,IV príloha/Annex IV

Číslo Nr.	Druh Species	EEP	počet EEP Number of EEP	ESB	počet ESB Number of ESB	Poznámka Note
1	Žeriav čierno-biely <i>Grus japonensis</i>	0.1	1			0.1 deponácia v/ loan in ZOO Šteged
2	Potkanokengura králikovitá <i>Brush-tailed Bettong Bettongia penicillata</i>	2.2	4			
3	Gibon zlatolící <i>Buff-cheeked Gibbon Nomascus gabriellae</i>	1.3.1	5			0.1 deponácia v/loan in ZOO De la Bois- sire 0.1 deponácia v/loan in ZOO Champépus
4	Mačiak Brazzov <i>De Brazza's Monkey Cercopithecus neglectus</i>	2.1	3			1.0 deponácia v/ loan in ZOO Spáská Nova Ves
5	Mandrill pestrotváry <i>Mandrill sphinx</i>	1.1	2			1.1 deponácia v/ loan in ZOO Spáská Nova Ves
6	Orangutan sumatrianský <i>Sumatran Orangutan Pongo abelii</i>	2.0	2			
7	Šimpanz učenívý <i>Common Chimpanzee Pan troglodytes</i>	2.4	6			
8	Tamarin pincí <i>Cotton-headed Tamarin Saguinus oedipus</i>	6.4	10			1.0 deponácia v/loan in ZOO Stropkov; 2.2 deponácia v/ loan in private
9	Útoň malý <i>Pygmy Slow Loris Nycticebus pygmaeus</i>	2.0	2			

Číslo Nr.	Druh Species	EEP	počet EEP Number of EEP	ESB	počet ESB Number of ESB	Poznámka Note
10	Vari čiernobiely <i>Black and White Ruffed Lemur Varecia variegata</i>	4.0	4			
11	Vari červený <i>Red Ruffed Lemur Varecia rubra</i>	2.0	2			1.0 deponácia v/ loan in private
12	Leopard cejlonský <i>Sri Lankan Leopard Panthera pardus kotiya</i>	1.2	3			0.1 deponácia v/ loan in ZOO Ľimó
13	Panda červená <i>Red Panda Ailurus fulgens</i>	2.3	5			0.1 deponácia v/ loan in ZOO Šestib
14	Adax núbijský Adax <i>Antelope Addax nasomaculatus</i>	3.3	6			1.0 deponácia v/ loan in ZOO Port Saint-Pere
15	Hrošík libérijský <i>Pygmy Hippopotamus Choeropsis liberiensis</i>	2.3	5			1.0 deponácia v/loan in ZOO Barchina
16	Koza skrutkorohá <i>Turkmenian Markhor Capra falconeri heptneri</i>	0.1	1			0.1 deponácia v/ loan in private
17	Kôň Przewalského <i>Przewalski's Horse Equus przewalskii</i>	1.2	3			
18	Kulan turkménsky <i>Turkmenian Kulan Equus hemionus kulan</i>	2.2	4			1.0 deponácia v/ loan in ZOO Píšťan
19	Nosorožec tuponosý <i>Southern White Rhinoceros Ceratotherium simum simum</i>	1.1	2			

Číslo Nr.	Druh Species	EEP	počet EEP Number of EEP	ESB	počet ESB Number of ESB	Poznámka Note
20	Oryx arabský <i>Arabian Oryx Oryx leucoryx</i>	1.2	3			
21	Sika vietnamský <i>Indochinese Sika Deer Cervus nippon pseudaxis</i>	1.3	4			
22	Zebra Grévyho <i>Grey's Zebra Equus grevyi</i>	4.0	4			
23	Zubor európsky <i>European Bison Bison bonasus</i>	3.7	10			1.0 deponácia v/ loan in private; 0.2 ZOO Praha; 0.1 ZOO Olomouc
24	Žirafa Rotschildova <i>Rotschild Giraffe Giraffa camelopardalis rotschildi</i>	2.3	4			
25	Krokodíl čelnatý <i>African Dwarf Crocodile Osteolaemus tetraspis</i>			0.2	2	
26	Ara zelená <i>Mexican Military Macaw Ara militaris mexicana</i>			1.1	2	
27	Kengura červená <i>Red Kangaroo Macropus rufus</i>			1.2	3	
28	Leňoch dvojprstý <i>Two-toed Sloth Choloepus didactylus</i>			1.0	1	
29	Kosmáč striebristý <i>Silvery Marmoset Mico argentatus</i>			1.3.1	5	
30	Lemur kata <i>Ring-tailed Lemur Lemur catta</i>			1.2.2	5	

Číslo Nr.	Druh Species	EEP	počet EEP Number of EEP	ESB	počet ESB Number of ESB	Poznámka Note
31	Makak magot <i>Barbary Ape Macaca sylvanus</i>			1.3	4	
32	Maki myšovitý <i>Grey Mouse Lemur Microcebus murinus</i>			2.1	3	1.1 deponácia v/loan in ZOO Stropkov
33	Tamarin žltoruký <i>Golden-handed Tamarin Saguinus midas midas</i>			0.7	16	0.1 deponácia v/ loan in ZOO Jihlava; 1.0 deponácia v/ loan in ZOO Ľabor; 2.2 deponácia v/ loan in private 3.0 deponácia v/loan in Krokodille ZOO
34	Hyena pásavá <i>Striped Hyena Hyaena hyaena</i>			1.1	2	
35	Jaguar americký <i>Jaguar Panthera onca</i>			1.2	3	0.1 deponácia v/loan in ZOO Klepeda
36	Medveď hnedý <i>Brown Bear Ursus arctos</i>			1.0	1	
37	Pes ušatý <i>Bat-eared Fox Otocorys megalotis</i>			1.1	2	
38	Rys ostrovid <i>Eurasian Lynx Lynx lynx carpathicus</i>			3.0	3	
39	Sitatunga západná <i>Western Sitatunga Tragelaphus spekii gratus</i>			2.3	5	1.1 deponácia v/loan in Safari Ravenna
40	Vodárka lečve kafuenská <i>Kafue Lechwe Kobus lechwe katiensis</i>			2.4	6	
Spolu Total	EEP 24		95			
Spolu Total	ESB 16				63	

Darca, sponzor Donor, sponsor	Sponzorované zviera, dar Sponsored animal, donation	€
Adam Vrtoch	kosmáč striebistý „10“	100
Achilles Information Slovakia s.r.o	vlk európsky	60
Alena Brusilová	labuť čierna	100
Aminata Diarra	rys kanadský, psík medvedíkovitý, leguán zelený	500
Andrea a Edgar	rekonštrukcia a vybavenie výbehu – tiger biela forma	100
Andrej Groll	sviňa vietnamská	300
Aquathermal Senec a.s.	somár domáci	41,5
ARTACTIVE EVENTS s.r.o.	hošík libérijský – Paul	1330
Billa s.r.o., Filálka 109	hošík libérijský	400
Black Swan Rational	vakoverica krátkohlavá	67
Bushman Slovakia	labuť čierna	100
Constance S	chovné zariadenie vlk európsky	1496,19
Dáša Mikulášková	chovné zariadenie vlk európsky	65
Diana Zvalová	nosáľ červený, kapybara močiarna	276
Domínika Muráriková	žirafa Rothschildova	112
Đuri Lelo	korela chochliatá	40
Emília Hoffmannová	pštros africký	166
eSlovensko o.z.	pes ústatý	100
Filip Ščury	kŕmna dávka pre ovce domáce	1000
FoodPanda GmbH	koralovka červená	67
Mgr. Daniela Hiličiková	rekonštrukcia a vybavenie výbehu – panda červená	117
Gabriela Cabadaová, Erik Brinkáč	kengura červená	150
Generali Poistovňa a.s.	útlon malý	166
HENRIETTA – direct marketing s.r.o.	lev juhoafrický – Haldir	1660
Christoph Endres	rekonštrukcia a vybavenie pavilónu šelmem	1330
Ing. arch. Braníšová Lýdia	hošík libérijský	220
	kosmáč striebistý	120

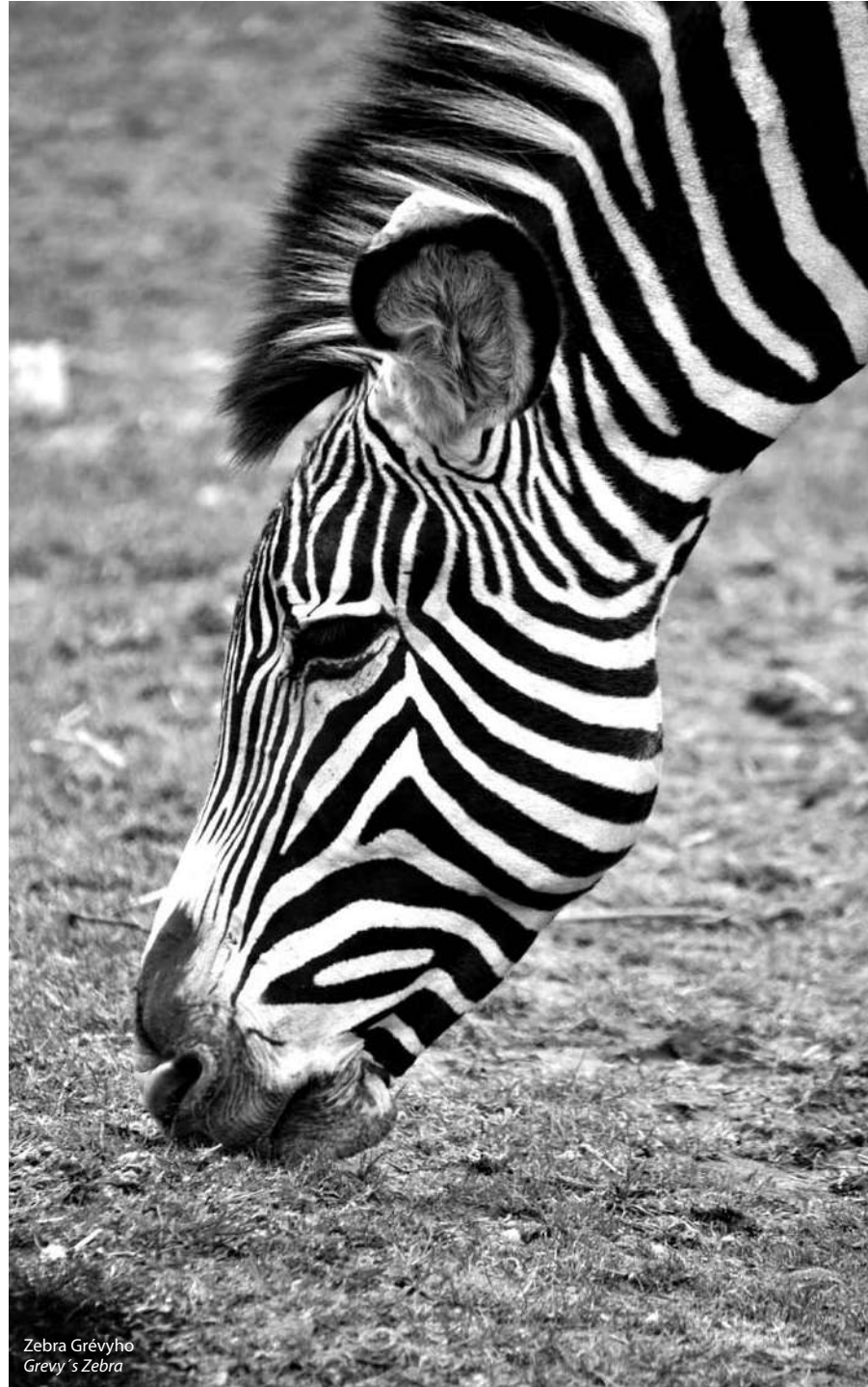
Darca, sponzor Donor, sponsor	Sponzorované zviera, dar Sponsored animal, donation	€
Ing. Boris Engel	korela chochliatá, huska hrdzavá, berníka bielolica	105
Ing. Helena Polónyi a Renee Polónyiová	lemur kata	350
Ing. Martin Paráček	vlk európsky	665
Ing. Nina Eliášová	vari červený	333
Ing. Peter Fečík	osmák degu	54
Ivana Vačoková	surikata vlnkáva	180
Jakub a Martin Púrok	rekonštrukcia a vybavenie výbehu – nosáľ červený	900
Jakubko Krpelan	zebra Chapmanova	332
JANKA	jazvec lesný	200
Jarmila Zavorská	berníka bielolica	35
Jozef Krška	žirafa Rothschildova – Melman	1330
JUDr. Bystrík Palovič	dikobraz bielochvostý	100
Katarína a Daniel Keder	holúbok diamantový	35
Katarína Jendrálová	surikata vlnkáva	151
Katka a Juraj Suchanskí	čava dvojhrbá	60
Kristína Töröková	kačička mandarínska	6
Kristína Zavorská	hus divá	45
Kríštof Keľisek	krokodíl želnatý	100
LadeePharma Slovakia a.s.	pandy červené – Coco a Pung	466
Lenka Štefánková	bazilišok zelený	35
Lenka Vojšovičová	fretka domáca	45
Linda Durec	maki myšovitý	67
Luděk Čtverák	nosáľ červený	100
Ludlialudom.sk	chovné zariadenie vlk európsky	236
Ludmila Brusilová	leňoch dvojprstý	333
Ludmila Kimičková	hrdlička chichotavá	35
LUNA zmrzlina CR, s.r.o.	chovné zariadenie vlk európsky	2900
Maika Kaliaková a Miloš Karas	trňošaťer kozi	35
Manžela Rajeckí	kazarka pestrá	35

Darca, sponzor Donor, sponsor	Sponzorované zviera, dar Sponsored animal, donation	€
Mária Kamenová	koza kamerunská	55
Mariana Bombalová	surikata vlnkáva	55,32
Marta Zigmanová	chovné zariadenie vlk európsky	100
Martina Hubáčková	surikata vlnkáva	96,83
Martinka a Kika Dubravcové	hus divá	45
Mary Kay (Czech Republic), s.r.o. OZ Slovakia	plameniak ružový	600
MasterCard Europe Sprl	medveď hnedý	1160
Matej Hasoň	kapybara močiarna	166
Matka Cink	surikata vlnkáva	42
Matko a Hanka Kalábovci	kačička mandarínska	35
Mesačník Zdravie	chameleon jemenský	35
Mgr. Katarína Turčanová	lemur kata	50
Michail Martynov	somár domáci	165,96
Michal Horčíčiak	gekón pásavý	35
Michal Juráni	medvedík čistotný	50
Michal Kimiček	korytnačka písmenková	35
Michal Ondříšek	klinochvost čiernohlavý	35
Michal Rosik, Gabriela Rosiková	dikobraz bielochvostý	67
Milan Štefánik a Lenka Štefániková	rozela Penantova, korela chochliatá, papagáj kráľovský, papagáj červenokrídly	204
Miloš Chmelko	pásavec štetinový	99,96
Miro, Marek, Miriam Szaboví	koza kamerunská	25
Miroslav Rác	agama kočínska	35
Miška Žilinská	poník Shetlandský	165,96
Miško Valent	korytnačka písmenková	35
Mladománžela Petka a Kažko	zebra Chapmanova	40,2
Monika a Lacko Malikovi	klinochvost čiernohlavý	35
Monika Heinzoová	plameniak ružový	166
neznámy darca	chovné zariadenie vlk európsky	40
neznámy darca	chovné zariadenie vlk európsky	50
neznámy darca	chovné zariadenie vlk európsky	400
neznámy darca	chovné zariadenie vlk európsky	400
neznámy darca	chovné zariadenie vlk európsky	60
neznámy darca	chovné zariadenie vlk európsky	200
neznámy darca	bažant zlatý	67

Darca, sponzor Donor, sponsor	Sponzorované zviera, dar Sponsored animal, donation	€
neznámy darca	všeošobný rozvoj zoo	20
neznámy darca	psík medvedíkovitý	67
neznámy darca	enrichment mačka divá	80
OLO a.s.	šimpanz učeníšný Shani-Kimani	999
Pavlinka a Ľubica Vagačové	piesočník pestrý	35
Pavol Komlossy		20
PRom s.r.o.	rekonštrukcia a vybavenie výbehu – medveď hnedý	150
Pulitzer u Zlatého Jeleňa, ŠIGO s.r.o.	rekonštrukcia výbehu - jeleň európsky	380
Pulitzer u Zlatého Jeleňa, ŠIGO s.r.o.	surikata vlnkáva	170
Radioxist studio	pelikán ružový	333
Radoslav Žilinský a Katka Zuziová	kapybara močiarna	166
Reštaurácia Belavijo	alexander veľký, surikata, koza kamerunská, skrutkorohá, enrichment žirafy a zebry, výbehy pandy, pavian, krokodíl, vakoverica, somár domáci	1057
Richard Bartelt	pásavec štetinový	100
RNDr. Jana Haládeková	agama bradatá	35
rod. Horváthová	páv korunkatý, plameniak ružový	211
Rodex Car s.r.o.	tiger biely	1361
Soňa Tereková	osmák degu	49,5
Škóla Sovička s.r.o.	zebra Chapmanova	166,5
Šperky-Erica	kačička mandarínska	35
Tatiana Farkašová	osmák degu	45
Tatiana Mikulová	gekón	35
Tomáš Púrok	rekonštrukcia a vybavenie terária a exotária	400
Tombola (MDD+Mikuláš)	chovné zariadenie vlk európsky	397,5
Vibovit, TEVA Pharmaceuticals Slovakia s.r.o.	hošík libérijský – Dášenska	1000
SPOLU / TOTAL		31255,42

Ostatné dary / Other donations	hmotný dar
Unilever Slovensko, spol. s r.o.	čistiace prostriedky SAVO

Mesiac Month	Dospelí Adults	Deti Children	Dôchodcovia Retired people	ZŤP a ZŤP-S Disabled people	Doprovod Accompanying persons	Neplatiaci Not paying visitors	Deti do 3 rokov Children under 3	Spolu Total
1.	1 918	1 012	89	76	55	86	323	3 559
2.	2 809	2 191	228	140	93	54	354	5 869
3.	11 533	6 005	423	432	288	432	1 705	20 818
4.	11 465	6 600	478	379	312	29 816	1 744	50 794
5.	16 586	10 789	559	610	547	2 013	2 116	33 220
6.	16 380	19 370	601	713	1 239	34	2 101	40 438
7.	18 695	14 775	1 241	822	658	78	2 542	38 811
8.	23 872	17 022	1 520	945	589	56	2 072	46 076
9.	23 758	22 997	306	374	276	50	1 073	48 834
10.	8 968	5 243	361	255	189	219	18	15 253
11.	1 848	1 082	94	95	90	409		3 618
12.	886	510	49	34	22	13	2	1 516
spolu/total	138 718	107 596	5 949	4 875	4 358	33 260	14 050	308 806

Zebra Grévyho
Grevy's Zebra

PRÍJMY, NÁKLADY A ČERPANIE REVENUE, EXPENDITURE AND UTILIZATION

Príjmy / Revenue	Hlavná činnosť €	Podnikateľská činnosť €	Spolu €
Vlastné príjmy / Own revenue	619 016	176 883	795 899
z toho / from which: tržby z predaja zvierat / revenue from animals sale	13 620	0	13 620
vstupné / revenue from entrance fee	554 508	0	554 508
tržby z predaja tovaru / revenue from sale products	0	85 560	85 560
nájomné / rent	0	76 963	76 963
výnosy z bežných transferov mimo VS / revenue from actual transfers	12 259	0	12 259
ostatné / others	38 629	14 360	52 989
Výnosy z bežných transferov / revenue from actual transfers	1 145 611	0	1 145 611
Výnosy z kapitálových transferov / revenue from capital transfers	315 956	0	315 956
Príjmy spolu / Total revenue	2 080 583	176 883	2 257 466
Náklady / Costs	€	€	€
Spotreba materiálu / material consumption	242 907	1 309	244 216
Spotreba energie / energy consumption	247 656	10 074	257 730
Predaný tovar / sold goods	0	54 136	54 136
Služby / services	251 642	8 904	260 547
z toho / from which: opravy a udržovanie / repairs and maintenance	83 738	900	84 638
cestovné / travelling expenses	8 416	88	8 504
náklady na reprezentáciu / representation costs	339	0	339
ostatné služby / other services	159 150	7 917	167 066
Osobné náklady / individual costs	886 299	93 018	979 317
z toho/from which: mzdy / labour costs	629 527	70 227	699 754
zákonné sociálne poistenie / mandatory social insurance	220 239	21 462	241 701
ostatné sociálne náklady / other social costs	36 533	1 329	37 862
Ostatné náklady na prevádzkovú činnosť / other costs	38 378	893	39 271
Odpisy / deductions	360 269	8 264	368 533
Splátaná daň z príjmov / income tax	4	232	236
Náklady spolu / Total costs	2 027 156	176 829	2 203 985
Hospodársky výsledok / Income	53 427	53	53 480

Medvedík čistotný
Northern Raccoon

Fotografie / Photographs

Ing. Mgr. Jana Kožíková, Bc. Katarína Bučková, Matúš Tlušťák

Redakcia a preklad / Editors and translation

Ing. Miloslava Šavelová, Mgr. Mira Sojáková, Natália Lipová, PhD.
Ing. Katarína Matejovičová, Ing. Mgr. Jana Kožíková

Obálka / Cover design

Ján Svetlík

Grafická úprava / Graphic Design

Grafické štúdio DUDOK
www.dudok.sk

Sadzba a tlač / Prepress and printed by

AlfaPrint, Martin

Vydala Zoologická záhrada Bratislava, 2015
Published by ZOO Bratislava, 2015

Náklad 750 ks/pcs

Publikácia neprešla odbornou jazykovou úpravou.
Publication was not submitted to orthographic rules.

www.dudok.sk

grafické štúdio & fotografie z prírody